

20
14

VALTION OMISTAJAOHJAUS

VUOSIKERTOMUS

SISÄLLYSLUETTELO

Ylijohtajan katsaus	2
Ministerin tervehdys	5
2014 kohokohtia	6

■ VALTION OMISTAJAOHJAUS	
Omistajaohjauksen toiminta ja tavoitteet	10

TEEMAT

12	PALKITSEMINEN - Suorituksesta palkitsemisen merkitys kasvaa Tarja Tyni, johtaja, Mandatum Life - Leena Tyynilä, osakas, Alexander Incentives Oy
17	HALLITUSVALINNAT Hallitukseen tarvitaan yhä laaja-alaisempaa osaamista Leena Mörttinen, toimitusjohtaja, Perheyrittäjien liitto
21	YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS - Valtio-omisteisten yhtiöiden rooli työmarkkinoilla Ilkka Oksala, johtaja, EK - Matti Tukiainen, työ- ja elinkeinojohtaja, SAK
26	YRITYSVASTUU Valtion enemmistöomisteisten yhtiöiden maakohtainen verojen raportointi

■ VALTION OSAKESALKKU	
Perustietoja salkkuyhtiöistä	32
Salkun arvon kehitys	34

■ YHTIÖKATSAUKSET	
Valtion suora pörssiomistus	38
Listaamattomat kaupallisin perustein toimivat yhtiöt	47
Erityistehtäväyhtiöt	67

Valtion omistusosuudet ja eduskuntavaltuudet	74
--	----

Valtio lunasti

PAIKKANSA MAHDOLLISTAJANA

Vuonna 2014 valtio vastuullisena omistajana mahdollisti useita sellaisia hankkeita, joita ilman valtion mukaantuloa ei olisi voitu toteuttaa. Ne hankkeet ovat hyväksi Suomelle. Tulevaisuudessa vastaavia tarpeita tulee todennäköisesti lisää. Tämä luo uudenlaisia haasteita valtion yhtiöomistusten hallinnoinnille. Tarpeita vastaava organisoituminen ja resurssointi ovat välttämättömiä edellytyksiä tehokkaalle toiminnalle. Toisin sanoen kulunut vuosi osoitti sekä valtio-omistamisen mahdollisuudet että haasteet.

Suomesta Saksaan rakennettava merikaapeli osoittaa, että omistajuudella on todella väliä. Valtio sijoitti liikkeelle panemaansa projektiin 20 miljoonaa euroa. Ilman sitä vastaavaa summaa ei olisi saatu yksityisiltä sijoittajilta. Vuonna 2016 valmistuu korkealuokkainen, kyberturvallinen ja nopea yhteys eurooppalaisiin ja globaaleihin verkoihin merenalaisen valokuitukaapelin avulla. Se nostaa Suomea takaisin kohti teollisen internetin kärkipaikkoja. Samalla suomalaisen digitalouden kasvu luo merkittäviä välittömiä ja välillisiä kansantaloudellisia vaikutuksia.

Niin yritykset kuin kansalaisetkin puhuvat energiansaannista ja -hinnasta päivittäin. Edelleen vahvistaakseen huoltovarmuutta ja kilpailukykyisen energiansaantia, valtio osti Fortumin ja E.ON:in omistusuosuudet maa- ja biokaasuyhtiö Gasumissa. Järjestelyllä valmistaudutaan siihen, että Gasum kykenee kehittämään Suomen kaasumarkkinoiden toimivuutta ja infrastruktuuria sekä maa- ja biokaasun että nesteytetyn maakaasun

(LNG) osalta parhaalla mahdollisella tavalla. Nyt valtio yhdessä Huoltovarmuuskeskuksen kanssa omistaa yhtiöstä 75 prosenttia.

Kansainvälisen talouden reunavaltiona tarvitsemme kansainvälisiä kumppaneita, ulkomaan kauppaa ja osaamisen vientiä. Talouspoliittisen ministerivaliokunnan puollon myötä Arctia Shippingin monitoimialukset voivat seilata polaarille alueille tekemään juuri sitä, missä ne ovat maailman huippua – tukemaan kestävän kehityksen mukaista taloudellista toimintaa. Itämeren jäänmurron hoitamisen lisäksi tämä on juuri sitä, mitä Suomi tarvitsee, vastuullista liiketoimintaa ja kotimaisen huippuosaamisen vientiä.

Nämä kolme esimerkkiä – muiden joukossa – osoittavat, että oikein toteutettuna valtion omistajaohjauksella saadaan aikaan laaja-alaista omistaja-arvon kasvua, mitä tämä maa tarvitsee. Toisin sanoen omistaminen ei ole itseisarvo. Sen vuoksi valtio myi infra- ja rakennusalan palveluyrityksen Destia Oy:n koko osakekannan Ahlström Capita-

Omistaminen

on taitolaji, jota ei voi ulkoistaa.

lille. Destian omistuksella ei ollut valtiolle strategista merkitystä, mutta siitä luopumalla selkeytettiin infra- ja rakennusalan kilpailutilannetta. Valtio mahdollisti siis taas.

Valtion yritys-, maa- ja kiinteistöomistuksista yritysvarallisuus edustaa noin 30 miljardia euroa ja se jakautuu reiluun 60 yritykseen. Valtio tuloutti näistä yrityksistä vuonna 2014 yhteensä 1,7 miljardia euroa. Osinkoja tästä on noin miljardi ja noin puolet Solidiumin voitonjakoa.

Valtio on ylivoimaisesti suurin pörssisijoittaja Suomessa. Valtion suorassa omistuksessa olevien Finnairin, Fortumin ja Neste Oilin yhteenlaskettu valtion omistuksen arvo oli vuoden lopussa noin 11 miljardia euroa, Solidium Oy:n omistamien 12 pörssiyrityksen vähemmistöomistusten yhteenlaskettu arvo on noin 7,5 miljardia euroa. Suurimpien eläkeyhtiöiden Suomi-salkkujen pörssiarvot liikkuvat 4–5 miljardin luokassa.

Yhtiöomistusten hallinnointia kehitettävä

Kaikki edellä mainitut asiat vahvistavat valtio-omistuksen olemassaolon merkitystä. Valtio-omistaja käytettävissään olevilla omistajan keinoilla mahdollistaa sekä yhtiöomistuksiin liittyvää omistaja-arvon kasvua että omalta osaltaan tukee koko Suomen kasvua ja kehitystä. Olennaista on kuitenkin ymmärtää, että omistaminen on taitolaji, jota ei voi ulkoistaa. Sitä ei voi toteuttaa

ilman oikeanlaista hallintoa ja tarpeita vastaavaa resurssointia. Kun nämä ovat kunnossa, on mahdollista saavuttaa sellaista lisäarvoa, joka menee yli perinteisen omistaja-arvon kasvun ja tukee koko maata juuri niillä keinoilla, mitä osakeyhtiön omistaja voi parhaimmillaan tarjota.

Tähän viittaa valtion omistajapolitiikkaa koskevan valtioneuvoston periaatepäätöksen toteamus, jonka mukaan valtion omistajapolitiikan ja omistajaohjauksen ensisijaisena tavoitteena on yhtiöiden kehittäminen ja omistaja-arvon pitkäjänteisen kasvun tukeminen. Nyt tämän kansallisesti merkittävän näkökulman aiempaa tehokkaampi tukeminen vaatii perusteellisen pohdinnan valtion koko yritysvarallisuuden hoitamisen rakenteesta, kasvumahdollisuuksien tukemisesta sekä resurssien tehokkaammasta käytöstä.

Hallituksen

täytyy olla kokonaisuus,
joka toimii sekä omistajan
että yhtiön edun mukaisesti.

Nykymallin mukaan on tovi toimittu. Valtion kaupallisen yhtiövarallisuuden hoitaminen keskitettiin vuonna 2007 valtioneuvoston kansliaan. Erityistehtäväyhtiöiden yhtiövarallisuutta hoidetaan etupäässä muissa ministeriöissä. Siksi näiden vuosien jälkeen on perusteltua esittää, että olisiko valtion resurssien hoidon kannalta sekä yhtiöiden ja niiden taseiden ja pääomien ohjaamisen kannalta parempi, että valtion omistajaohjauksen oleellinen edelleen keskittäminen toteutuisi.

Käytännössä kehitystarpeet ovat kummuneet nykytilan eräänlaisesta hajanaisuudesta. Sen lisäksi, että kaupallisten ja erityistehtäväyhtiöiden omistajaohjaus on eri ministeriöissä, toimii niiden alaisuudessa itsenäisiä organisaatioita (Solidium Oy, Governia Oy, Teollisuussijoitus Oy, Finnvera Oyj, Tekes). Nämä omistajaohjaavat valtion omistuksia tai tukevat yritystoimintaa velkainstrumentein ja oman pääoman ehdoilla. Yhteistä kaikille näille on yhteinen tehtävä ja tavoite: valtion yritysvarallisuuden hoitaminen, yhtiöiden kehittäminen ja omistaja-arvon pitkäjänteisen kasvun tukeminen. Uskon vahvasti, että kaikkien kannalta olisi perusteltua aloittaa analyttinen keskustelu siitä, miten edelleen keskittämisen kautta valtion yritysvarallisuuden kehittäminen ja kasvun tukeminen saadaan rakenteellisesti tehokkaaksi.

Valtion omistuksilla on suuri merkitys myös valtion taseen hallinnassa sekä valtion tulojen kannalta. Lisäksi aktiivisella omistamisella valtio voi allokoida pääomia sellaisiin omistamiinsa yrityksiin, jotka luovat kasvua. Valtio voi aktiivisella omistamisella myös allokoida varoja uuteen yritystoimintaan sekä eri vaiheissa kehittyvään

yritystoimintaan. Kaikkeen edellä esitettyyn viitaten on perusteltua selvittää valtion yritysvarallisuuden hallintaa tukevan valtion yritysvarallisuuden osaamiskeskittymän kokoaminen eri toimijoiden keskittämisen kautta.

Kovat vaatimukset yhtiöiden hallituksille

Kun omistamisen perusta ja infrastruktuuri ovat kunnossa, voidaan käytännön omistajaohjauksella luoda parasta mahdollista lisäarvoa. Tähän liittyen valtio-omistaja on jo pitkään korostanut hallitusten merkitystä. Kevään 2015 yhtiökokouksissa vaihdoimme neljänneksen valtio-omistajan nimityspiiriin kuuluvista hallitusjäsenistä, mikä on poikkeuksellisen paljon. Hallituksen täytyy olla kokonaisuus, joka toimii sekä omistajan että yhtiön edun mukaisesti. Erityisesti puheenjohtajien merkitys on omistajalle erityisen tärkeä. Sen lisäksi jokaisen yksittäisen jäsenen täytyy luoda omalla osaamisellaan sellaista lisäarvoa yhtiölle, mikä kasvattaa sen myötä myös omistaja-arvoa. Haastavissa muutostilanteissa, kuten useissa valtio-omisteisissa yhtiöissä tällä hetkellä, hallitusten jäsenten ja erityisesti puheenjohtajien sitoutuminen tehtävään on kriittisen tärkeää valtio-omistajalle. Hallituspaikka valtio-omisteisessa yhtiössä on ammattilaistehtävä, mikä vaatii resursseja ja aikaa. Jos ei ole valmis panostamaan, ei ole sopiva valtio-omisteisen yhtiön hallitukseen.

Valtio-omistajan on jatkettava mahdollistajan tiellä. Uralla pysyminen vaatii oikeanlaiset puitteet, työkalut ja resurssit. Se antaa parhaat mahdollisuudet vaikuttaa. Viime vuonna onnistuimme tehtävässämme hyvin, mutta vaatimukset kasvavat. Tämän myötä haluan kiittää kaikkia olennaisia sidosryhmiä siitä, että viime vuonna saavutimme tavoitteemme. Uskon, että tulevaisuudessa pystymme vielä parempaan.

 EERO HELIÖVAARA
YLIJOHTAJA

YRITYSTOIMINNAN JA POLIITTISEN

päätöksenteon rajapinta voi olla haastava

Valtion omistajaohjaus toimii yksityisen elinkeinoelämän ja poliittisen vallankäytön haastavassa rajapinnassa. Tämä rajapinta voi poliitikolle olla vaikea.

Myöskin omalla lyhyellä kaudellani olen törmännyt useamman kerran tilanteeseen, jossa olen joutunut pohtimaan miten politiikan rooli ja valtion omistajaohjauksen toimintaperiaatteet yhdistetään. Voiko ministeri puuttua valtionyhtiön työehtosopimusneuvotteluihin, jotta laajoja vahinkoja vientiteollisuudelle aiheuttava lakko vältetään? Kuinka paljon ministeri voi ottaa huomioon laajempaa yhteiskunnallista kehystä pohdittaessa yhtiön hallituksen palkkioiden nostamista?

Valtionyhtiöt ja omistajaohjaus toimivat yksityisen markkinan logiikalla, koska se on yhtiöiden kannalta osoittautunut tehokkaimmaksi tavaksi. Yhtiöiden toiminnan poliittinen mikro-managerointi, vaikka välillä houkutteleva vaihtoehto, johtaisi pitemmällä aikavälillä huonompaan tulokseen. Siksi yhtiöiden asioita koskeva päätöksenteko kuuluu niitten johdolle.

Toisaalta poliittinen vallankäyttäjä, joka ohjaa suurta kansalaisille ja veronmaksajille kuuluvaa omaisuusmassaa, ei voi olla passiivinen tai

toimeton. Poliitikot vastaavat viime kädessä äänestäjilleen valtionyhtiöiden toiminnasta puuttuivat he siihen tai eivät. Ja näin kuuluukin olla, koska viime kädessä on aina poliittisen vallan käyttäjien päätös, miten valtion omistajaohjausta toteutetaan.

Niinpä suurten linjojen suhteen valtiolla tulee olla selkeä visio, miten se yhtiöitään ohjaa. Omistajalla on oikeus ja velvollisuus määritellä selvästi yhtiöille, mitä niiltä odotetaan. Valtiolla ja viime kädessä jokaisella kansalaisella valtionyhtiöiden omistajana on myös oikeus odottaa yhtiöiltä paljon. Taloudellisen kannattavuuden lisäksi valtionyhtiöiden tulee toimia vastuullisesti ja esimerkiksi, niin että yhtiöiden toiminta edistää laajasti Suomen valtion ja kansalaisten etua.

➤ SIRPA PAATERO
OMISTAJAOHJAUSMINISTERI

Aktiivisia toimia

KASVUN JA KEHITYKSEN TUKEMISEKSI

Merikaapeli Suomesta Saksaan

Valtio käynnisti Suomesta Saksaan vedettävän merikaapelihankkeen ja sijoitti siihen 20 miljonna euroa. Toteutuksesta vastaa valtion enemmistöomisteinen Cinia Group Oy. Korkealuokkainen, kyberturvallinen ja nopea yhteys eurooppalaisiin

ja globaaleihin verkkoihin varmistaa kansainvälisiä tietoliikenneyhteyksiä idän ja lännen välillä. Vuonna 2016 valmistuva kaapeli tukee voimakkaasti suomalaisen digitaalisen talouden ja teollisen internetin kasvua.

Gasumin enemmistöomistus valtiolle

Valtio-omistaja edelleen vahvisti Suomen huoltovarmuutta ja kilpailukykyisen energiansaantia ostamalla Fortumin 31 prosentin ja E.ON:n 20 prosentin omistusosuudet maa- ja biokaasuyhtiö Gasum Oy:ssä. Valtion omistusosuus nousi 75

prosenttiin, josta Huoltovarmuuskeskus omistaa 26,5 prosenttia. Järjestelyllä valtio halusi valmistautua siihen, että

Gasum kykenee kehittämään Suomen kaasumarkkinoiden toimivuutta ja infrastruktuuria sekä maa- ja biokaasun että nesteytetyn maakaasun (LNG) osalta parhaalla mahdollisella tavalla.

Valtion omistusosuus

75 %

Uusi vähemmistöomistaja Patrialle

Valtio hakee Patria Oyj:lle uuden teollisen kumppanin vähemmistöomistaja Airbus Groupin ilmoitettua luopuvansa omistussuudesta. Patria siirtyi väliaikaisesti kokonaan valtion kontrolliin. Uuden teollisen vähemmistöomistajan etsiminen aloitettiin vuoden 2015 alkupuoliskolla.

Turvallisuusverkkotoiminta Suomen Erillisverkot -konserniin

Joulukuussa eduskunta hyväksyi hallituksen esityksen uudeksi turvallisuuslainsäädännöksi. Tämän seurauksena Suomen puolustusvoimien johtokeskus siirsi turvallisuusverkkotoiminnan Suomen Erillisverkot Oy:n tytäryhtiölle Suomen Turvallisuusverkko Oy:lle. Omistajaohjauksesta vastaa valtioneuvoston kanslia.

Arctia Shippingin murtajat polaarille alueille

Talouspoliittinen ministerivaliokunta puolsi omistajan tukea Arctia Shippingin liiketoimintastrategialle, jonka tavoitteena on Itämeren jäänmurron hoitamisen lisäksi vanhenevan laivaston uusiminen alusten käyttöastetta nostamalla. Käyttöasteen nostolla muun muassa polaarilla alueilla toimimalla, voidaan vaikuttaa jäänmurron kustannustehokkuuden parantamiseen ja yhtiön kykyyn rahoittaa laivastoinvestoinnit valtion budjetin ulkopuolella. Käyttöasteen nostolla voidaan hillitä jäänmurron hinnankorotuspaineita, joita miljardin euron investointi muutoin aiheuttaisi ja jolla on siten merkittävä vaikutus suomalaisten yritysten logistiikkakustannuksiin ja siten teollisuuden kilpailukykyyn. Arctia Shippingin polaarilla toiminnalla on vaikutusta myös Suomen meriklusterin kehittämiseen ja suomalaisen ainutlaatuisen vaikeiden jääolosuhteiden osaamisen hyödyntämiseen kansainvälisesti.

Finrail irti VR:stä

Valtio eriytti Finrail Oy:n VR-konsernista. Finrail tuottaa junaliikenteen ohjaus-, matkustajainformaatio- ja suunnittelupalveluita. Yhtiö jatkoi toimintaansa täysin kaupallisin perustein toimivana itsenäisenä yhtiönä 2015 alusta lukien. Valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosasto vastaa Finrailin omistajaohjauksesta. Eriyttäminen toteutettiin, koska liikenteenohjauspalvelut täytyy kyetä tarjoamaan kaikille asiakkaille tasapuolisesti rautatieliikenteen kilpailun edelleen vapautuessa tulevina vuosina. Finrailin strateginen intressi valtiolle on varmistaa tasapuolisesti rautatieliikenteen ohjauspalvelut.

Valtio myi Destian Ahlström Capitalille

Suomen valtio myi infra- ja rakennusalan palveluyrityksen Destia Oy:n koko osakekannan Ahlström Capitalille. Yhtiön osakkeista maksettava kauppahinta oli 148 miljoonaa euroa, joka sisälsi 42 miljoonaa euroa pääoman palautusta valtiolle. Destian omistuksella ei ollut strategista merkitystä valtiolle, ja kauppa selkeytti infra- ja rakennusalan kilpailutilannetta.

Valtion

OMISTAJAOHJAUS

Valtion toiminta omistajana perustuu vuoden 2008 alussa voimaan tulleeseen lakiin valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta eli omistajaohjauslakiin.

Omistajapolitiikan keskeiset tavoitteet ja periaatteet kullekin hallituskaudelle linjataan hallitusohjelmassa.

Omistajaohjauksen päivittäisen toiminnan periaatteet ja toimintatavat linjataan valtion omistajapolitiikkaa koskevassa periaatepäätöksessä.

Valtion omistajapolitiikan ja omistajaohjauksen
ensisijaiset tavoitteet

Yhtiöiden kehittäminen

Vastuullisuuden edistäminen

Omistaja-arvon pitkäjänteisen
kasvun tukeminen

Keskeisiä omistajaohjauksen välineitä

- Yhtiökokous
- Hallitusvalinnat
- Omistajan panostukset yhtiöiden johtamisresursseihin ja johdon sitouttamiseen
 - Hyvän hallintotavan kehittäminen
 - Itsenäinen yhtiöanalyysi ja omistajastrategia
 - Yritysvastuun edistäminen

Omistajaohjauksen organisoituminen

EDUSKUNTA

Säättää omistuksen rajat

Hyväksyy yhtiöittämiset

Myöntää budjettivarat

Valtioneuvoston YLEISISTUNTO

Päätää ostoista ja myynneistä

Hyväksyy yleiset periaatteet

Talouspoliittinen MINISTERIVALIOKUNTA

Asettaa omistajapolitiittisen periaatepäätöksen ja palkitsemiskannanoton sekä käsittelee sille esiteltävät asiat

Kaupallisin perustein toimivat yhtiöt

Erityistehtäväyhtiöt

OMISTAJAOHJAUSOSASTO valtioneuvoston kanslia

Omistajaohjauksenvastuu

27 yhtiötä
vuoden 2014 lopussa

Solidium Oy

MUUT MINISTERIÖT 7 ministeriötä

Omistajaohjauksenvastuu

22 yhtiötä
vuoden 2014 lopussa

Omistajaohjausministeri

Yhtiökohtainen analyysi,
omistajastrategia ja
tukitoiminnot

19 henkilöä

Valtion täysin omistama
holding-yhtiö

Salkussa 12 pörssi-yhtiön
osakkeita vuoden 2014 lopussa

Oma hallitus ja toimitusjohtaja

Omistajaohjauksen

TOIMINTA JA TAVOITTEET

Valtion omistajaohjauksen vuosikertomus 2014 käsittelee omistajaohjausta niissä yhtiöissä, joiden omistajaohjaus kyseisenä vuonna on ollut valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosaston vastuulla.

Vuoden 2014 aikana toteutettujen järjestelyjen seurauksena valtion yhtiömuotoinen omistaminen jakautui 63 yhtiöön, joista 23 on erityistehtävayhtiöitä ja 40 kaupallisesti toimivia yhtiöitä. Osassa yhtiöistä on ministeriöiden asettama strateginen intressi esimerkiksi huoltovarmuuden näkökulmasta. Kaupallisesti toimivista yhtiöistä 24 on valtioneuvoston kanslian omistajaohjauksessa ja neljä valtiovarainministeriön omistajaohjauksessa. Valtion täysin omistaman holdingyhtiön Solidium Oy:n omistajaohjauksessa on 12 vähemmistöomistetun pörssiyhtiön omistukset. Kaikki kaupalliset yhtiöt toimivat kilpailullisessa toimintaympäristössä ja niiden on toimittava kilpailijoitaan vastaavilla edellytyksillä.

Erityistehtävayhtiöiden omistajaohjauksesta vastaa se ministeriö ja ministeri, jonka vastuulla erityistehtävayhtiö on. Näissä yhtiöissä valtiolla on omistajana yhteiskunnallisia tavoitteita. Niille on asetettu tavoitteeksi erityistehtävän tuloksellisen hoitaminen. Taloudellista toimintaa ohjataan kuitenkin taloudellisin perustein.

Omistajaohjauksen toiminta

Toiminnan pohjan valtion omistajaohjaukselle ja -politiikalle luo hallitusohjelma, jossa linjataan keskeiset tavoitteet ja periaatteet hallituskaudelle. Valtion omistajapolitiikkaa koskeva periaatepäättös puolestaan linjaa omistajaohjauksen päivittäisen toiminnan periaatteet ja toimintatavat.

Valtion toiminta omistajana perustuu vuoden 2008 alussa voimaan tulleen lakiin valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta (L 1368/2007, ”omistajaohjauslaki”). Omistajaohjauslaki koskee valtion toimintaa omistajana kaikissa yhtiöissä. Laki ei sisällä poikkeuksia osakeyhtiölaista tai muustakaan yhtiöitä koskevasta lainsäädännöstä.

Valtion omistajapolitiikka sekä siihen liittyvät normit ja päätökset koskevat lähtökohtaisesti yhtä lailla sekä pörssiyhtiöitä että noteeraamattomia yhtiöitä. Käytännön omistajaohjauksessa merkittävät erot pörssinoteerattujen ja noteeraamattomien yhtiöiden välillä johtuvat pörssiyhtiöihin kohdistuvasta arvopaperimarkkinalainsäädän-

nöstä. Toinen merkittävä ero on kaupallisesti toimivien yhtiöiden ja erityistehtäväyhtiöiden välillä. Viimemainitut toteuttavat jotakin valtionhallinnon erityistehtävää, jolloin yhtiö ei välttämättä pyri taloudellisen tuloksen maksimointiin, vaan kyseisen tehtävän mahdollisimman hyvään ja tehokkaaseen hoitamiseen.

Omistajaohjausta on hoidettava tavalla, joka mahdollistaa yritysten ja merkittävän omistajan yhteydenpidon. Sisäpiirisääntöjä noudatetaan poikkeuksetta, yritysten suunnitelmia ja niihin liittyviä liikesalaisuuksia käsitellään ehdottoman huolellisesti sekä huolehditaan omistajapolitiikan hoitamista koskevien valtion liikesalaisuuksien salassapidosta. Käytännön omistajaohjauksessa ero pörssiyhtiöiden ja noteeraamattomien yhtiöiden välillä on olennainen, sillä pörssiyhtiöiden johdon mahdollisuudet informoida yhtä omistajaa ovat tarkkaan rajatut.

Periaatepäätöksessä korostetaan selvästi aiempaa voimakkaammin yritysvastuun merkitystä. Valtio-omistaja painottaa avoimuutta yritysten kaikissa toiminnoissa, henkilöstön aseman kunnioittamista sekä ympäristön kannalta vastuullista toimintaa. Tasa-arvotavoitteiden toteuttaminen täytyy huomioida yhtiöiden hallituksia ja johtoa nimettäessä niin, että molempien sukupuolten edustajilla on yhtäläiset mahdollisuudet edetä urallaan. Johdon palkitsemisen lähtökoh-tina täytyy olla yhtiöiden kilpailukyvyn turvaaminen, pitkäjänteiseen tulokseen ja kokonaismenestykseen perustuvat kriteerit sekä kohtuullisuuden periaatteet. Valtion kokonaan omistamien yhtiöiden ja valtio-enemmistöisten listaamattomien yhtiöiden edellytetään ja muiden valtio-omisteisten yhtiöiden toivotaan laativan erillisen yritys-vastuuraportin tai sisällyttävän sen selkeästi erotettavana osana vuosikertomukseensa.

Talouspoliittisen ministerivaliokunnan antamiin kannanottoihin kuuluvat muun muassa kannanotot palkitsemisesta valtio-omisteisissa yhtiöissä. Kannanottoa noudatetaan määräysvaltayhtiöissä ja pyritään soveltamaan myös osakkuusyhtiöissä. Yhtiön hallitus vastaa ohjeen soveltamisesta ja valtio-omistajaan päin myös sen noudattamisesta.

Omistajaohjausosaston ensisijainen viestintäkanava on verkkosivusto www.valtionomistus.fi. Sivustolla kerrotaan muun muassa omistajaohjaukseen liittyvistä ajankohtaisista aiheista, omistajapolitiikkaan liittyvistä säädöksistä ja linjauksista sekä yhtiöihin liittyvistä asioista.

Omistajaohjauksen tavoitteet

Valtio-omistaja tavoittelee omaisuutensa hoidossa mahdollisimman hyvää taloudellista ja yhteiskunnallista kokonaistulosta. Taloudellinen tulos muodostuu yhtiöiden voitonjaosta sekä mahdollisista omistuspohjien laajentamisista. Yhteiskunnallinen tulos muodostuu valtio-omistajan toiminnasta osana yhteiskuntaa, jossa on jatkuvasti huomioitava muuttuvia yhteiskunnallisia tarpeita.

Valtion yhtiöomistuksia on hoidettava tavalla, joka on kontrolloitavissa ja joka nauttii julkista luottamusta. Tämän lähtökoh-tana on, että valtio on johdonmukaisesti ja ennakoitavasti toimiva omistaja, jonka omistajuus edistää yhtiöiden pitkäjänteistä kehittämistä ja omistaja-arvon kasvua. Keskeisiä omistajaohjauksen välineitä ovat hallitusvalinnat, omistajan panostukset yhtiöiden johtamisresursseihin ja johdon sitouttamiseen, hyvän hallintotavan kehittäminen sekä itsenäinen yhtiöanalyysi ja omistajastrategian valmistelu, jossa huomioidaan myös yritysvastuu.

Valtio-omistajan toiminnan on oltava mahdollisimman avointa ja vastuullista. Sen toimintaperiaatteisiin on voitava luottaa arvopaperimarkkinoilla, jotta valtion mukanaolo merkittävänä omistajana ei alenna sen salkkuun sisältyvien pörssiyhtiöiden arvostustasoa. Kaupallisesti toimivien yhtiöiden liikekumppaneiden ja kilpailijoiden puolestaan tulee voida luottaa siihen, että yhtiöllä ei ole minkäänlaista valtionomistukseen perustuvaa erityisasemaa. Valtio-omisteisten yhtiöiden on toimittava markkinoilla kilpailu-neutraalisti.

 VALTIO-OMISTAJA VERKOSSA

Omistajaohjaus: www.valtionomistus.fi

Valtioneuvoston kanslia: www.vnk.fi

Palkitseminen

PERUSTUU VAATIVIEN LIIKETOIMINTATAVOITTEIDEN saavuttamiseen

Valtion omistamat yhtiöt jaetaan pörssiyhtiöihin, kaupallisesti toimiviin ja erityistehtävää hoitaviin yhtiöihin.

Pörssiyhtiöihin luetaan kaikki listatut valtio-omisteiset yhtiöt (ml. Solidium-yhtiöt), kaupallisiin yhtiöihin luetaan noteeraamattomat, kaupallista toimintaa harjoittavat yhtiöt ja erityistehtäväyhtiöihin muut valtio-omisteiset yhtiöt (ml.

VTT-yhtiöt). Tiedot koskevat yhtiöiden toimitusjohtajia ja kaikki ilmoitetut luvut ovat mediaaneja. Pörssiyhtiöiden vertailutieto on kerätty NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä listatuista yhtiöistä. Listaamattomien yhtiöiden vertailutieto on jaettu suuriin (liikevaihto yli 500 miljoonaa euroa) ja keskiin (liikevaihto alle 500 miljoonaa euroa) yrityksiin.

VALTIO-OMISTEISET YHTIÖT

	Lukumäärä		Vertailutieto
Pörssiyhtiöt	15	Listatut, valtio-omisteiset yhtiöt	NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä listatut yhtiöt
Kaupalliset yhtiöt	22	Listaamattomat, kaupallisesti toimivat valtio-omisteiset yhtiöt	Listaamattomat suuret yhtiöt (liikevaihto yli 500 M€)
Erityistehtäväyhtiöt	27	Listaamattomat, valtio-omisteiset erityistehtäväyhtiöt	Listaamattomat keskiin yhtiöt (liikevaihto alle 500 M€)

Kiinteällä peruspalkalla tarkoitetaan verotettavaa kuukausiansiota, joka sisältää peruspalkan lisäksi kaikki rahaksi muutettavat luontoisedut. Kiinteät kuukausipalkat on pyöristetty lähimpään tuhatteen euroon. Tulospalkkiolla tarkoitetaan vuosituoksen tai -suorituksen perusteella maksettua palkkiota. Pitkäjänteisiin kannustimiin lasketaan osakesidonnaiset järjestelmät, pitkäjänteiset rahabonukset tai vastaavat, joiden sitouttamis- tai

ansaintajakso on yli vuoden mittainen. Lisäeläke on lakisääteistä eläkejärjestelmää täydentävä eläke. Etuusperusteisessa järjestelmässä eläkeetuuden suuruus on ennalta määrätty ja perusteena käytetään usein palkkahistoriaa tai osaa siitä. Maksuperusteisessa järjestelmässä eläkemaksu on ennalta määrätty ja eläke-etuus määräytyy kertyneiden maksujen ja niiden tuoton pohjalta.

PALKITSEMISEN ELEMENTIT

Kiinteä peruspalkka	Verotettava kuukausiansio etuineen
Tulospalkkio	Vuosituloksen tai -suorituksen perusteella maksettava palkkio
Maksimitulospalkkio	Tulospalkkion perusteella ansaittava enimmäispalkkio
Tavoitetulospalkkio	Tavoitteiden saavuttamisesta maksettava palkkiotaso; tyypillisesti noin puolet maksimitasosta
Pitkäjänteinen kannustin	Raha- ja osakepohjaiset järjestelmät, joiden ansainta- ja/tai sitouttamisjakso yli vuoden mittainen
Lisäeläke	Lakisääteistä eläkejärjestelmää täydentävä etuus- tai maksuperusteinen lisäeläkejärjestelmä

Peruspalkkojen kehitys

Vuonna 2014 toimitusjohtajien kiinteät peruspalkat olivat valtio-omisteisissa yhtiöissä yleisesti ottaen markkinatasolla. Pörssiyhtiöissä kiinteän kuukausipalkan mediaani oli 52 000 (2013: 52 000) euroa, mikä on markkinatasolla verrattaessa saman kokoluokan NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä listattuihin yrityksiin. Kaupallisissa yhtiöissä toimitusjohtajan kuukausipalkan mediaani oli 18 000 (2013: 18 000) euroa ja erityistehtäväyhtiöissä 13 000 (2013: 14 000) euroa. Vertailuryhmän suurissa yrityksissä kuukausipalkan markkinamediaani 2014 oli 31 000 euroa ja keskiuurissa 20 000 euroa. Valtion omistamien yhtiöiden johtoryhmien peruspalkat eivät nousseet vuodesta 2013. Myös vertailuryhmän yritysten peruspalkan kehitys oli 0 prosenttia.

Maksetut tulospalkkiot

Talouseliittisen ministerivaliokunnan palkitsemiskannanoton mukaisesti valtion omistamissa pörssiyhtiöissä yhtiöiden hallitukset olivat asettaneet tulospalkkiomaksimiksi 60 prosenttia perusvuosipalkasta. Tämä vastaa vertailuryhmän listayhtiöiden markkinakäytäntöä. Kaupallisissa yhtiöissä tulospalkkiomaksimi oli 40 prosenttia ja erityistehtäväyhtiöissä 24 prosenttia perusvuosipalkasta. Vertailuryhmän suurten yritysten tulospalkkiomaksimi oli 50 prosenttia ja keskiuurten 36 prosenttia perusvuosipalkasta. Valtion omistamien yhtiöiden tulospalkkiojärjestelmien 2014 maksimitasot olivat pääosin samalla tasolla kuin

vuonna 2013. Verrattaessa maksettuja tulospalkkioita perusvuosipalkkaan, tulospalkkiomaksimiin tai tavoitetulospalkkioon, valtio-omisteisten yhtiöiden johdon ansiot olivat joko markkinamediaanin tasolla tai sen alapuolella.

Vuoden 2013 toiminnan perusteella ansaitut ja vuonna 2014 maksetut tulospalkkiot suhteessa perusvuosipalkkaan olivat valtion omistamissa pörssiyhtiöissä 11 (2013: 24) prosenttia perusvuosipalkasta, kaupallisissa yhtiöissä 16 (2013: 8) ja erityistehtäväyhtiöissä 11 (2013: 11) prosenttia. Listattujen vertailuyhtiöiden markkinamediaani 2014 oli 18 prosenttia, listaamattomien suurten yritysten 31 ja keskiuurten yritysten 22 prosenttia perusvuosipalkasta.

Verrattaessa tulospalkkiomaksimeihin vuonna 2014 maksetut tulospalkkiot olivat valtion omistamissa pörssiyhtiöissä 18 prosenttia (2013: 41), kaupallisissa yhtiöissä 42 prosenttia (2013: 20) ja erityistehtäväyhtiöissä 46 (2013: 52) prosenttia tulospalkkiomaksimista. Vertailuryhmän markkinamediaani vuonna 2014 oli listayhtiöissä 37 prosenttia, suurissa yrityksissä 65 ja keskiuurissa yrityksissä 64 prosenttia tulospalkkiomaksimista.

Puolestaan verrattaessa tavoitetulospalkkioon, mikä on puolet tulospalkkiomaksimista, maksetut tulospalkkiot olivat valtion omistamissa pörssiyhtiöissä 59 prosenttia. Vastaava kaupallisissa yhtiöissä oli 72 prosenttia ja erityistehtäväyhtiöissä 91 prosenttia tavoitetulospalkkiosta. Vertailuyhtiöiden markkinamediaani vuonna

2014 oli listayhtiöissä 58 prosenttia, suurissa yrityksissä 125 prosenttia ja keskiuurissa yrityksissä 142 prosenttia tavoitetulospalkkiosta.

Pitkän aikavälin kannustinpalkkiot

Valtion omistamien pörssiyhtiöiden toimitusjohtajista 100 prosentilla ja kaupallisten yhtiöiden toimitusjohtajista yli 30 prosentilla on pitkän aikavälin kannustin. Erityistehtäväyhtiöiden toimitusjohtajilla ei sen sijaan ole pitkän aikavälin kannustinjärjestelmää käytössä. Kannustinjärjestelmien ansaintajaksot ovat pitkiä eikä palkkioita makseta vuosittain, joten niiden perusteella maksettavat palkkiot vaihtelevat vuositason merkittävästi. Tästä johtuen maksetut palkkiot eivät ole vuositason vertailukelpoisia keskenään.

Niissä valtio-omisteisissa yhtiöissä, joissa on käytössä pitkäjänteinen kannustinpalkkio, kannustinjärjestelmän tavoitetason mediaani oli 43 prosenttia perusvuospalkasta. Valtion omistajaohjauksen joka syksy julkaistavassa johdon palkit-

semisraportissa raportoidaan yhtiökohtaisesti valtio-omisteisten yhtiöiden pitkän aikavälin kannustinpalkkiot.

Lisäeläkkeet ja muut edut

Valtion omistamien pörssiyhtiöiden toimitusjohtajista noin 70 prosentilla, kaupallisten yhtiöiden toimitusjohtajista yli 30 prosentilla ja erityistehtäväyhtiöiden toimitusjohtajista noin 25 prosentilla on lisäeläkejärjestelmä. Valtaosa näistä lisäeläkejärjestelmistä on maksuperusteisia ja käytössä on enää yksittäisiä etuusperusteisia järjestelmiä. Toimitusjohtajien lisäeläkkeiden vuosimaksut olivat noin 20 prosenttia kiinteästä vuospalkasta, mikä vastaa vertailuyritysten markkinatasoa. Vertailuryhmän listattujen yhtiöiden toimitusjohtajista yli 60 prosentilla, suurten yhtiöiden toimitusjohtajista 80 prosentilla ja keskiuurten yhtiöiden toimitusjohtajista noin puolella on lisäeläkejärjestelmä.

TOIMITUSJOHTAJAT	VALTIO-OMISTEISET YHTIÖT		
	Pörssiyhtiöt	Kaupalliset yhtiöt	Erityistehtäväyhtiöt
Kiinteä kuukausipalkka, €	52 000	18 000	13 000
Tulospalkkiomaksimi, % peruspalkasta	60	40	24
Maksettu tulospalkkio, % peruspalkasta	11	16	11
Maksettu tulospalkkio, % maksimista	18	42	46
Maksettu tulospalkkio, % tavoitteesta	59	72	91

Suorituksesta palkitsemisen merkitys kasvaa

Lähes kaikissa markkinatalouksissa yhä suurempi osuus sekä henkilöstön että johdon kokonaispalkitsemisesta perustuu saavutettuihin tuloksiin. Jäykistä veromalleistaan ja työmarkkinarakenteistaan johtuen Suomi kulkee tässä jäljessä kansainvälisistä käytännöistä, mutta suunta kohti pay for performance -periaatteen mukaisia palkitsemisjärjestelmiä on meilläkin selvä.

Tarja Tyni
Johtaja
Mandatum Life

Leena Tyynilä
Osakas
Alexander Incentives Oy

Palkitsemiseen liittyvät ratkaisut ovat hyvin maakohtaisia johtuen elintason, palkkatasoihin, sosiaaliturvaan, verotukseen, työläinsäädäntöön sekä kulttuureihin ja arvostuksiin liittyvistä eroista. Tiettyjä yhteisiä kehityssuuntia on kuitenkin havaittavissa.

"Työsuorituksen mukaan vaihtuvien palkan osien, kuten tulospalkkauksen sekä erilaisten vakuutusten ja lisäeläkkeiden, painoarvo palkitsemisjärjestelmissä on muissa länsimaissa perinteisesti selvästi suurempi kuin meillä Suomessa. Käytössä on usein eri henkilöstöryhmille suunnattuja etutarjottimia, joista kukin voi valita itselleen sopivimmat edut. Viime vuosien taloudellisen taantuman aiheuttama yritysten vyönkiristys on entisestäänkin korostanut vaihtuvien palkanosien merkitystä.

Suomessa verotus ja jäykät työmarkkinarakenteet vaikeuttavat tämän tyyppisten ratkaisujen käyttöä. Aikanaan työntekijöiden suojelemiseksi tehdyt mallit toimivat nykyisin usein alkuperäistä tarkoitustaan vastaan: kun työsuhteen ehdot eivät jousta, päädytään ongelmatilanteissa helposti irtisanomisiin. Koko yhteiskunnan kannalta olisi tärkeää, että meidänkin työmarkkinoillamme saataisiin joustoa oikeisiin paikkoihin. Olemmekin ilman muuta muutoksen tiellä kohti työn vaativuuden, henkilön pätevyyden, saavutettujen tulosten ja markkinatilanteen mukaan joustavaa palkitsemista", Mandatum Lifen Tarja Tyni kuvailee henkilöstön palkitsemisen kehityssuuntaa.

Johdon palkitsemisessa suuntaus on samankaltainen. "Sekä kansainvälisesti että meillä Suomessa johdon kiinteiden palkkojen kehitys on finanssikriisin seurauksena ollut viime vuosina hyvin maltillista. Vaikka Suomessa on oltu jopa nollalinjalla, kiinteät peruspalkat ovat meillä pääosin kansainvälisellä tasolla. Vertailuja ei kuitenkaan voida tehdä ainoastaan niiden perusteella, sillä menestyksen mukaan muuttuvien palkanosien osuus on muualla maailmassa selvästi suurempi kuin meillä. Mekin olemme siirtyneet kohti kansainvälisiä käytäntöjä, ja hallitusten tahtotila on painottaa palkitsemista yhä enemmän suorituksen ja yhtiön menestyksen mukaan joustavaan suuntaan", Alexander Incentives Oy:n Leena Tyynilä kertoo.

Yritys menestyy, kun työntekijät voivat hyvin

Viime vuosina ymmärrys siitä, millainen palkitsemispolitiikka johtaa yrityksen menestyksen kannalta parhaisiin tuloksiin, on lisääntynyt maailmanlaajuisesti erittäin paljon. Käytännön kokemusten lisäksi saatavilla alkaa olla myös tutkimustietoa siitä, että voittajat ja häviäjät erottuvat jatkossa sen mukaan, kuinka hyvin ne huolehtivat henkilöstöstään.

Tarja Tynin mukaan voidaan sanoa, että aineellinen palkitseminen on nykyisin lähtökohtainen hygieniatekijä, jonka täytyy olla riittävällä tasolla. "Motivaatioon ja sitoutumiseen vaikuttavat kuitenkin ennen kaikkea aineettomat tekijät, kuten kehittymismahdollisuudet, työssä viihtyminen, esimiestyön laatu sekä yrityksen kulttuuri ja arvot. Näiden seikkojen lisäksi etenkin nuori sukupolvi arvostaa mahdollisuutta joustoihin päivittäisissä työajoissa ja työn rytmittämisessä. Kun työurat pidentyvät, tarve hengähdystauoille kasvaa myös vanhemmilla työntekijöillä. On selvää, että työskentelytavat muuttuvat lähivuosina ja -vuosikymmeninä paljon."

Pitkän aikavälin strategiaan tavoitteisiin sidottu palkitseminen yleistyy

Finanssikriisi osoitti kaikkialla maailmassa, että riskihin täytyy varautua. Johdon palkitsemisjärjestelmissä tämä on näkynyt niin, että useammalle vuodelle viivastettyjen maksujen osuus niissä on kasvanut. "Kaikki osakepohjaiset palkitsemisjärjestelmät rakennetaan nyt niin, ettei asetetun tavoitteen saavuttamisesta ansaittuja osakkeita voi nostaa kerralla, vaan vaiheittain muutaman vuoden aikana. Lisäksi sekä kansainvälisesti että meillä Suomessa pitkäaikaisten järjestelmien mittarit on pelkän osakekurssin sijaan yhä useammin kytketty yrityksen strategisten ydintavoitteiden saavuttamiseen", Tyniä kertoo.

Muualla maailmassa nopeasti yleistyneet koko henkilöstön osakesäästöohjelmat ovat pikku hiljaa rantautumassa myös meille. Näissä ohjelmissa henkilöstölle tarjotaan mahdollisuus suunnata osa palkastaan työnantajayhtiön osakkeisiin, ja yhtiö palkitsee sovittun vuosimäärän mittaisesta osakeomistuksesta lisäosakeilla. Osallistumisprosentit osakesäästöohjelmiin ovat tyypillisesti noin 15–20 % luokkaa ja mukaan saadaan juuri ne henkilöt, jotka sitoutuvat yritykseen ja kokevat, että heillä on vaikutusmahdollisuuksia yrityksen strategian toteuttamiseen. Suomessa osallistumisprosentit

ovat usein selvästi tätä korkeampia ja mukaan lähtee työntekijöitä hyvin erityyppisistä positioista. Samaa tarkoitusta on ajettu myös uudelleen suosioon nousseilla henkilöstörahoistoilla, joilla varsinkin suomalainen henkilöstö saadaan helposti mukaan yhtiön osakkeen menestykseen.

Lisää läpinäkyvyyttä palkitsemiseen

Merkittävä kansainvälinen trendi on Tyniä mukaan myös johdon palkitsemisen perusteiden ja määrän entistä avoimempi esittely yhtiökokouksessa. "Trendi perustuu Euroopan komission vuonna 2014 antamaan osakkeenomistajien oikeuksia koskevaan direktiiviehdotukseen, jonka osana pörssiyhtiöiden on laadittava palkitsemispolitiikka, vietävä se yhtiökokouksen hyväksyttäväksi kolmen vuoden välein sekä laadittava vuosittain yhtiökokoukselle esiteltävä palkitsemisraportti. Tavoitteena on jo etukäteen avata ja perustella osakkeenomistajille palkitsemisen lähtökohtia ja tavoitteita. Vaikka direktiivi ei vielä ole voimassa, sen vaatimukset on otettu osaksi kansallista lainsäädäntöä monissa maissa, kuten Iso-Britanniassa, Belgiassa ja Ruotsissa. Myös Suomeen nämä say on pay -käytännöt ovat tulossa muutaman vuoden sisällä."

Etuusperusteisista maksuperusteisiin eläkkeisiin

Kun eläkevuosien määrä on eliniän pidentymisen myötä kaikkialla maailmassa kasvanut, suuntauksena on jo pidempään ollut siirtyminen loppupalkan mukaan määrytyvistä etuusperusteisista eläkkeistä maksuperusteisiin eläkkeisiin. "Maksuperusteisessa järjestelmässä eläke-etuuden suuruus määrytyy siihen maksettujen maksujen ja niille saatujen sijoitustuottojen yhteismäärän perusteella. Tämä on maailmalla tosi iso muutos, ja meillä Suomessakin työnantajan tarjoama maksuperusteinen lisäeläketurva yleistyy", Tarja Tyni sanoo.

Tarja Tyni vastaa Mandatum Lifen Yrityksetyksiköstä ja toimii hallituksen puheenjohtajana palkitsemiseen liittyvään neuvonantotoimintaan erikoistuvassa tytäryhtiössä, Innova Oy:ssä.

Leena Tyniä vastaa Alexander Incentives Oy:n palkka- ja palkkioselvityksistä.

Hallitusvalinnat

OMISTAJAOHJAUksen KESKEINEN TEHTÄVÄ

Osakeyhtiölain mukaan hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus myös vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Lisäksi laissa mainitaan, että hallitus valitsee toimitusjohtajan, ja tarvittaessa erottaa hänet.

Hallituksen rooli yhtiön menestymisen kannalta on kuitenkin paljon laajempi kuin sille laissa nimetyt velvollisuudet ja tehtävät. Hallitus päättää yhtiön strategiasta. Strategian on oltava ajan- tasainen, ja sen on kyettävä vastaamaan toimintaympäristössä tapahtuvaan kehitykseen. Toiminnan on oltava vastuullista, joten hallituksen on nähtävä yhteiskunnalliset muutokset, jotka vaikuttavat esimerkiksi sidosryhmien odotuksiin. Riskienhallinnan on oltava ennakoivaa, ja hallituksen on tunnistettava liiketoiminnan kannalta relevantteimmat riskit. Riskinoton on oltava oikeassa suhteessa yhtiön riskinkantokykyyn. Riskin toteutuessa reagoinnin on oltava nopeaa ja määrätietoista vahinkojen minimoimiseksi. Hallituksen tehtävät sisältävät siis valvonnan ohella monipuolista, pitkäjänteistä ja tulevaisuuteen suuntautuvaa työskentelyä.

Yleensä hallitustyöskentelyn päämääränä on osakeyhtiön taloudellisen arvon kasvattaminen pitkällä aikavälillä. Tähän pyrkiessään hallituksen on otettava huomioon kaikkien osakkeenomista-

jien etu. Siinäkin tapauksessa, että yhtiön osakeista selkeä enemmistö on yhden omistajan hallussa, ei yhtiön hallitus saa ajaa pelkästään tämän tahon etua.

Hallituksen jäsenten taidot ja kokemus sekä hallituksen kyky toimia dynaamisesti ratkaisevat hallituksen tuottaman lisäarvon määrän. Omistajan tärkein tehtävä onkin huolehtia siitä, että hallituksessa on riittävä määrä monipuolista osaamista ja asiantuntemusta, jotta hallitus parhaalla mahdollisella tavalla tukisi toimivaa johtoa liiketoiminnassa. Hallituksen asiantuntemuksen on oltava laaja-alaista eikä se saa rajoittua ainoastaan kyseisen yhtiön omaan toimialaan. Kansainvälisesti toimivissa yhtiöissä myös hallituksessa on oltava kansainvälistä kokemusta.

Hyvä hallitus on monimuotoinen paitsi asiantuntemuksensa myös rakenteensa puolesta. Siinä on tasapuolisesti molempien sukupuolien edustajia ja eri-ikäisiä jäseniä. Valtion tavoitteena on, että missään yhtiössä sen nimeämistä hallitusjäsenistä kummankaan sukupuolen edustus ei

Valtion nimitysvallassa olevat hallitusten jäsenet

Naisia

44%

jäisi alle 40 prosenttiin. Jos tämä tavoite jää saavuttamatta, poikkeaminen selittyy useimmiten hallitusjäsenien lukumäärällä tai esimerkiksi osakassopimuksessa valtion nimeämisoikeuden piiriin sovituksi kuuluvien hallitusjäsenien lukumäärällä, jonka puitteissa tavoite ei ole saavutettavissa.

Valtio toimii omistajana samoin kuin yksityiset tahot. Yhtiöiden hallituksiin ja hallitustyöskentelyyn kohdistetut odotukset ovat valtiolla samanlaiset kuin yksityisillä omistajilla, eikä hallitusten toiminnalle aseteta normaalista poikkeavia rajoituksia tai vaatimuksia. Hallitukset tekevät itsenäisesti päätöksiä myös niissä yhtiöissä, joissa valtio on omistajana. Omistajaohjauksessaan valtio noudattaa osakeyhtiölain mukaista tehtävien ja vastuiden jakoa yhtiön toimielinten ja omistajan välillä.

56% Miehiä

Omistajaohjausosaston tehtäviin kuuluu valtioneuvoston kanslian omistajaohjauksessa olevien yhtiöiden yhtiökokousten valmistelu. Yhtiökokous, jossa valtiota edustaa joko omistajaohjauksesta vastaava ministeri tai hänen nimeämänsä henkilö, valitsee hallituksen jäsenet ja yleensä myös hallituksen puheenjohtajan. Valtion kokonaan omistamissa yhtiöissä omistajaohjausosasto nimeää ehdokkaat suoraan yhtiökokoukselle. Monissa sellaisissa yhtiöissä, joissa valtio ei ole ainoa omistaja, on suurimpien omistajien edustajista koostuva nimitystoimikunta, joka valmistelee hallituksen kokoonpanoon ja palkitsemiseen liittyvät asiat ja nimeää hallitusjäsenehdokkaat yhtiökokoukselle. Valtion kokonaan omistama holding-yhtiö Solidium Oy pyrkii toimimaan aktiivisesti omistamiensa yhtiöiden nimitystoimikunnissa.

Valtiolla on käytössään hallitusjäseniä kartoitettaessa resursipankki, jonka kokoa

Naisia

21%

79%

Miehiä

Hallitusten puheenjohtajat

Luvut kevään 2015 yhtiökokousten jälkeen.

ja jota ylläpitää ulkopuolinen asiantuntija. Asiantuntija kilpailutetaan neljän vuoden välein. Omistajaohjausosasto antaa asiantuntijalle tarpeidensa mukaan tietoa siitä, minkälaista osaamista edustavilla henkilöillä resurssipankkia toivotaan täydentävän. Resurssipankkiin voi myös ilmoittautua oma-aloitteisesti. Ennen kuin hallitusjäsenehdokkaat nimetään, omistajaohjausosasto haastattelee laajasti asiantuntijan suosittelemia, haettuihin profileihin sopivia henkilöitä.

Vuonna 2014 omistajaohjaus esitti hallitusjäsenehdokkaita 26 yhtiön varsinaiselle yhtiökokoukselle tai nimitystoimikunnalle. Nimetyissä hallituksissa oli jäseniä kaikkiaan 164, joista valtion nimeämiä 138. Vuoden aikana pidetyissä ylimääräisissä yhtiökokouksissa valittiin yhteen yhtiöön uusi hallituksen puheenjohtaja ja toisessa yhtiössä yksi uusi hallituksen jäsen eronneen tilalle. Naisten osuus kaikista vuoden 2014 aikana valtion nimitysvallassa olevista jäsenistä oli 44,2 prosenttia. Kaikkien yhtiöiden hallitusten puheenjohtajista naisia on neljä eli 15 prosenttia. Keskuskauppakamarin selvityksen mukaan Suomen pörssiyhtiöiden hallituksissa naisten osuus

ukselle tai nimitystoimikunnalle. Nimetyissä hallituksissa oli jäseniä kaikkiaan 164, joista valtion nimeämiä 138. Vuoden aikana pidetyissä ylimääräisissä yhtiökokouksissa valittiin yhteen yhtiöön uusi hallituksen puheenjohtaja ja toisessa yhtiössä yksi uusi hallituksen jäsen eronneen tilalle. Naisten osuus kaikista vuoden 2014 aikana valtion nimitysvallassa olevista jäsenistä oli 44,2 prosenttia. Kaikkien yhtiöiden hallitusten puheenjohtajista naisia on neljä eli 15 prosenttia. Keskuskauppakamarin selvityksen mukaan Suomen pörssiyhtiöiden hallituksissa naisten osuus

Hallitukseen tarvitaan yhä laajalaisempaa osaamista

Teknologinen kehitys ja globalisaatio ovat viime vuosikymmeninä tuoneet mukanaan valtavia muutoksia sekä yritysten liiketoimintamalleihin että niiden toiminta- ja kilpailuympäristöihin. Lisäksi rahoitusmarkkinoiden nopeat muutokset ovat luoneet tarpeita kokonaan uudenlaisiin rahoitusratkaisuihin. Muutosvauhti ei osoita hidastumisen merkkejä, joten vaatimukset yritysten hallitusten osaamiselle ja kyvyille ennakoida muutoksen suuntaa kasvavat jatkuvasti.

Leena Mörttinen
Toimitusjohtaja
Perheyritysten liitto

Teknologiset innovaatiot mullistavat yritysten tapoja tuottaa ja tarjota tuotteita ja palveluja, kommunikoida sidosryhmiensä kanssa ja kilpailla keskenään. Vanhoihin, tuttuihin toimintatapoihin ja lainalaisuuksiin ei voida enää turvata, vaan menestys edellyttää visionääristä näkemystä ja uusia, innovatiivisia ratkaisuja. Muutosten pyörteissä yritysten johto tarvitsee tuekseen sparraa-

jia, jotka kykenevät laajasti ymmärtämään sekä markkinoilla avautuvat uudet mahdollisuudet että yhä monitkaistuvan toimintaympäristön ja rahoitusmarkkinoiden mukanaan tuomat riskit. Hallitusten merkitys yritysten strategisena suunnannäyttäjänä ja riskienhallinnan tukena onkin mielestäni selvästi korostunut.

Vain osaaminen ratkaisee

Hallitukseen on perinteisestikin valittu eri osaamisalueiden edustajia, mutta jatkossa tarvitaan entistä kattavampaa toimiala-, markkina- ja rahoitusosaamista sekä näiden alueiden keskinäisten riippuvuuksien ymmärtämistä. Kun yhä useammat suomalaisyritykset laajentavat toimintaansa uusille markkina-alueille kaikkialla

hallitusjäsenistä oli vuonna 2014 keskimäärin 23 prosenttia.

Vuoden 2015 aikana omistajaohjaus on esittänyt tai esittää hallitusjäsen ehdokkaita 28 yhtiön yhtiökokoukselle tai nimitystoimikunnalle. Näissä hallituksissa on jäseniä yhteensä 172, joista valtio voi nimetä 146. Kevään aikana pidetyissä yhtiökokouksissa puheenjohtajan tehtävät siirtyivät uudelle henkilölle seitsemässä yhtiössä ja valtion esittämistä hallitusjäsenistä noin neljännes vaihtui. Tässä neljänneksessä eivät ole mukana halli-

tusten virkamiesjäseniä koskevat muutokset. Nimitetyistä jäsenistä noin 20 aloittaa ensimmäisen kautensa valtion omistaman yhtiön hallituksessa. Valtion nimeämistä jäsenistä noin 44 prosenttia on naisia. Naispuheenjohtajien määrä nousee edellisvuodesta, sillä jo pidettyjen yhtiökokousten jälkeen kuuden yhtiön hallitusta johtaa nainen. Heistä neljä toimii ensimmäistä kertaa valtio-omisteisen yhtiön hallituksessa puheenjohtajana.

maailmassa, hallituksiin tarvitaan myös lisää kansainvälistä osaamista. Tämä tarkoittaa, että osaajia on kyettävä houkutteleman niihin myös muista maista.

Hallitusten asialistoilla on nyt todella suuria liiketoiminnan rakenteisiin, sisältöön, maantieteelliseen laajuuteen ja riskeihin liittyviä kysymyksiä, joten monipuolista osaamista ja taitoa sen soveltamiseen uusissa tilanteissa todella tarvitaan. Viime vuosien erityisteenä hallitusten työskentelyssä on korostunut globaalin talouskriisin hallinta. Jaettava kakku ei läntisissä maissa kasva samaan tahtiin kuin ennen kriisiä ja kilpailu on siten entistä kireämpää.

Tässä vaativassa ympäristössä riittävän osaamisen löytäminen hallituksiin on usein vaikeaa. Lisähaasteen meille Suomessa tuo se, että eri sektoreilla toimivat osaajamme pysyttelevät niin tiukasti omilla tonteillaan. Esimerkiksi akateemisesta maailmasta ei juurikaan ole saatu asiantuntijoita yritysten hallituksiin. Jatkossa tarvitsemme yhä laaja-alaisempaa osaamista, joten näitä raja-aitoja täytyy murtaa. Vaikka osaavien hallitusten jäsenten tarjonta on meillä vielä riittämätöntä, tilanne on mielestäni pikku hiljaa kohentumassa, kun hallitusammattilaisten organisaatiot aktiivisesti etsivät ja nostavat esille uusia kykyjä.

Monissa maissa, myös meillä Suomessa, on viime vuosina panostettu paljon naisten määrän lisäämiseen hallituksissa. Se on mielestäni erinomainen tavoite pyrittäessä saamaan hallituksiin parhaat mahdolliset voimat. Kompetenssin tulisi kuitenkin olla tässäkin ainoa kriteeri, ei sukupuolen.

Hyvä hallitus ansaitsee palkkionsa

Hallituspalkkioiden taso on herättänyt paljon keskustelua erityisesti valtionyhtiöihin liittyen, mutta myös yleisemmin. Mielestäni tätä keskustelua on käyty hieman sivuraiteilla, sillä olennaista ei ole hallituspalkkioiden suuruus, vaan hallituksen onnistuminen tehtävässään. Jos hallitus auttaa strategisella näkemyksellään nostamaan yrityksen tuottavuuden kilpailijoita korkeammalle tasolle, sen omat palkkiot ovat hyvin pienet verrattuina saavutettuun tuottopotentiaaliin. On selvää, että mitä osaavampia ammattilaisia hallituksessa on, sitä viisaampia päätöksiä syntyy ja sen paremmin yritys voi menestyä.

Näkemykseni on, etteivät suomalaisyritysten hallitusten palkkiot ole liian korkeita suhteessa niiden osaamisen tasoon. Hallitustyöskentely vaatii toki ajankäyttöä, mutta ennen kaikkea hallitusten jäsenet kantavat erittäin suurta vastuuta. Palkkiotasolla on merkitystä myös kansainvälisen kilpailukykymme kannalta. Jotta saisimme hallituksiimme kaivattua kansainvälistä osaamista, palkkiomme eivät voi olla olennaisesti alhaisempia kuin muissa maissa. Näistä syistä valtionyhtiöille saattaa jatkossa tulla haasteita, jos poliittiset päätöksentekijät estävät niiden hallituspalkkioiden korottamisen tai ulkomaisten jäsenten rekrytoinnin.

Hallituspalkkiot ovat korvaus osaamisen jakamisesta, ja siitä kannattaa ehdottomasti maksaa. Hyvä hallitus ansaitsee palkkionsa, vaikka hieman korkeammatkin.

Tavoitteena

LIIKETALOUDELLISESTI JA YHTEISKUNNALLISESTI

kestävä tulos

Valtio-omistaja on suuri yhteiskunnallinen vaikuttaja jos asiaa mitataan sen kokonaan tai osittain omistaminen yhtiöiden tunnusluvuilla.

Valtio-omisteisten yhtiöiden liikevaihto vuonna 2014 oli noin 82 miljardia euroa. Valtio -omisteiset yhtiöt työllistivät 88 000 työntekijää Suomessa ja 120 000 työntekijää ulkomailla. Valtio on omistajana mukana Helsingin pörssin suurimmissa yhtiöissä. Pörssin markkina-arvolla mitattuna kymmenessä suurimassa yhtiöissä valtio on omistajana viidessä joko suoraan tai Solidiumin kautta.

Valtio-omisteisilla yhtiöillä on myös suuri merkitys valtiontalouden kannalta. Yhtiöt maksavat vuoden 2014 tuloksestaan osinkoja kaikkiaan 4,9 miljardia euroa. Valtiolle tulevat osingot ovat noin 1,1 miljardia euroa. Yhtiöiden raportoidut maksettavat ja tilitettävät verot vuodelta 2014 olivat yhteensä 6,5 miljardia euroa. Lisäksi valtio saa tuloja vähentäessään omistustaan yhtiöistä joko kokonaan tai osittain. Valtion osakemyyntitulot ovat olleet vuodesta 2007 noin 3,5 miljardia euroa ja vuonna 2014 noin 1,14 miljardia euroa.

Valtaosa vuoden 2014 myyntituloista tuli Solidiumin kautta voitonjakona.

Omistus ei aina oikea vertailuperuste

Valtio-omisteisia yhtiöitä arvioitaessa on otettava huomioon se, että niitä tosiasiallisesti yhdistää vain yksi tekijä eli valtionomistus. Aika ajoin julkisuudessa valtio-omisteisia yhtiöitä verrataan esimerkiksi yksityisesti omistettuihin yhtiöihin. Tämä vertailu ei ole perusteltu. Valtio-omisteiset yhtiöt ovat omassa joukossaan hyvin erinäköisiä ja kokoisia. Ne toimivat eri toimialoilla, niissä useassa on mukana muita omistajia, osa on listattu pörssiin. Kun tätä kirjavaa yritysryhmää verrataan yhtenä, niin vertailu ei ole yhtiöiden kannalta oikeudenmukainen.

Valtio-omisteisissa yhtiöissä voidaan nähdä tiettyä toimialapainoa ja tämä onkin jo parempi vertailuperusta. Valtion suoraan omistamissa yhtiöissä voidaan tehdä karkeaa jaottelua esimer-

Valtio-omisteisten yhtiöiden yhteiskunnallinen vaikuttavuus vuonna 2014

Valtion yhtiöomistusten arvo kaikkineen noin 25–30 miljardia euroa

Liikevaihto valtio-omisteisissa yhtiöissä 82 miljardia euroa

Työntekijöitä valtio-omisteissa yrityksissä Suomessa yli 88 000, ulkomailla yhteensä noin 120 000

Voitonjako 4,9 miljardia euroa

Verojalanjälki: maksettavat ja tilitettävät yhteensä 6,5 miljardia euroa (kanslian omistajaohjauksessa olevat yhtiöt)

Investoinnit yhteenlaskettuina 5,2 miljardia euroa

kiksi energia- ja logistiikka-alan yhtiöihin. Solidumin osakesalkussa on perusteellisuutta, konepajaomistusta ja informaatioteknologiaa. Valtio-omisteisia yhtiöitä tulisi tarkastella toimialaverrokkeihin nähden, ei yhtenä ryhmänä.

Valtio-omisteisia yhtiöitä voidaan kuitenkin yhteismitallisesti arvioida sen mukaan, miten toimialariippumattomat asiat on huomioitu. Tällaisia ovat muun muassa corporate governance, vastuullisuus ja veronjalanjälki. Näistä asioista vastaa yhtiöissä kunkin yhtiön hallitus. Valtio-omistaja voi kuitenkin ainakin 100-prosenttisesti omistetuissa yhtiöissä vaikuttaa em. asioiden huomioimiseen yhtiöissä. Ääritapauksessa valtio voi vaikuttaa lainsäädännön keinoin.

Omistajan päävaikutuskanava on yhtiökoukous ja siellä erityisesti hallituksen valinta. Omistaja voi kuitenkin vaikuttaa myös muulla tavoin. Omistajan edustajat voivat keskustella yhtiön johdon kanssa ja esittää kysymyksiä ja näkemyksiä asioista myös yhtiöissä, joissa on muita omistajia. Tällä tavalla saatetaan yhtiön johdon tietoon se, mitä ainakin yksi omistaja pitää tärkeänä. Johdolta on perusteltua kysyä esimerkiksi yritys-vastuuasioista. Näin toimivat muutkin omistajat tai sijoittajat.

Sijoittajien kasvanut tietoisuus esimerkiksi yritys-vastuuasioista voi vaikuttaa ratkaisevasti sijoituspäätökseen. Sijoittaja voi pitää vastuullisesti johdettua yritystä hyvänä sijoituskohteena ja

toisaalta huonosti johdetun yrityksen osakkeet myydään tai siihen ei sijoiteta. Valtio on usein iso omistaja yhtiöissä ja sen sijaan että se äänestäisi jaloillaan, se pyrkii vaikuttamaan yhtiöihin omistajan keinoin. Valtio siis pyrkii olemaan hyvä omistaja.

Omistaja vai sijoittaja?

Omistajan ja sijoittajan roolien raja on joskus häilyvä. Omistaahan sijoittajakin yhtiön osakkeita. Tiettyjä piirteitä/eroja voidaan kuitenkin havaita jos näin halutaan. Omistajan ja sijoittajan roolien rajavedon vaikeutta kuvaa esitys siitä, että omistaja voidaan nähdä passiiviseksi omistajaksi ja sijoittaja aktiiviseksi sijoittajaksi. Asetelma kääntyy pääläelleen kun huomioidaan, että nimenomaan omistajuuteen liittyy aktiivisuus. Myös sijoittaminen on aktiivista toimintaa, mutta omistajan sekä sijoittajan roolit ja tavoitteet voivat olla erilaiset.

Omistaminen nähdään tänä päivänä erityisosaamista vaativana aktiivisen vaikuttamisen roolina. Myös sijoittajat vaikuttavat yhtiöihin, mutta eri tavalla. Yhteistä näille kahdelle ryhmälle on shareholder value – ajattelu. Vastuullisella omistajalla korostuu stakeholder-ajattelu, joka hyvin hoidettuna johtaa myös shareholder valuen kasvuun. Nämä eivät siis ole toisensa poisulkevia lähestymistapoja vaan enemmänkin toisiaan täydentäviä.

Omistajan ja sijoittajan rooleista voidaan löytää joitakin yleisiä tunnusmerkkejä. Yleisesti omistajan osuus kohdeyrityksen osakkeista on suhteellisesti merkittävä. Sijoittajan omistus on taas yleensä vähäisempi. Sijoituksen osuus omistajan varallisuudesta saattaa olla merkittävä. Kuten tilanne saattaa olla esimerkiksi vanhoilla

perheyhtiöillä. Sijoittaja hajauttaa riskiään, ja siten kohdeyrityksen osuus sijoittajan sijoitus-salkusta on todennäköisesti pieni.

Omistajien ja sijoittajien tavoitteet sekä toimintaroolit voivat olla erilaiset. Omistajan tavoitteena on pitkäaikaisella sijoituksellaan saada hyvä tuotto sijoittamalleen pääomalle. Osakesijoittajan sijoitushorisontti on tyypillisesti lyhyempi, ja tavoitteena voi olla esimerkiksi osakeindeksin voittaminen. Sijoittaja on usein kasvoton ns. markkinavoima, kun taas omistaja on tyypillisesti kasvollinen ja vaikuttaa aktiivisesti esimerkiksi hallitusvalintojen kautta.

Molemmat osapuolet ovat kiinnostuneita yhtiön arvon kehittymisestä, mutta omistajan rooli sen muodostumiselle on vastuullisempi. Sijoittajan toimintatapa on tyypillisesti jatkuvaa eri sijoitusvaihtoehtojen punnitsemista. Omistaja pyrkii pitkäaikaisen työn kautta saamaan sijoittamalleen pääomalle tuottoa.

Käytännössä omistajan ja sijoittajien erilaiset roolit näkyvät esimerkiksi tilanteessa, jossa yhtiön tulos tai tulostrendi on laskussa. Yritys voi olla myös kriisissä. Sijoittajan reagointi tällaisessa tilanteessa voi olla osakkeiden myyminen. Vastuullinen omistaja pyrkii vaikuttamaan tilanteeseen hallitustyöskentelyn kautta tai muuten, ja pyrkii huolehtimaan pitkän aikavälin suotuisasta kehityksestä. Osaavien ja aktiivisten omistajien toiminta koituu kaikkien osapuolten hyödyksi.

Edellä on esitetty, että omistajuus on aktiivista toimintaa. Sijoittajien roolia on pidetty enemmän passiivisena. Sijoittajien merkitys markkinoilla on kuitenkin huomattava. Sijoittajien rooli näkyy markkinoilla kysynnän ja tarjonnan kautta. Tämä on hyvin voimakasta viestintää yhtiöiden suuntaan.

Valtio-omisteisten yhtiöiden rooli työmarkkinoilla – keskusjärjestö-edustajien näkökantoja

Valtio-omisteiset yhtiöt ovat merkittävä työnantajataho, sillä ne työllistivät vuoden 2014 lopussa Suomessa 88 000 ja ulkomailla 120 000 työntekijää. Elinkeinoelämän keskusliiton johtaja **Ilkka Oksala** ja Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestön työ- ja elinkeinojohtaja **Matti Tukiainen** keskustelevat valtio-omisteisten yhtiöiden yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta työmarkkinoilla.

Ilkka Oksala

Elinkeinoelämän keskusliitto,
johtaja vastualueenaan
työelämän lainsäädäntö,
koulutus ja yritysturvallisuus

Matti Tukiainen

Suomen Ammattiliittojen
Keskusjärjestö,
työ- ja elinkeinojohtaja

Valtion omistajapolitiikan tavoitteena kaupallisesti toimivissa yhtiöissä on yhtiöiden kannattava kehittyminen ja omistaja-arvon pitkäjänteinen kasvu. Miten arvioit tämän tavoitteen vaikutuksia työmarkkinoiden näkökulmasta?

IO: Työmarkkinoiden näkökulmasta sekä valtio-omisteisten että yksityisten yritysten olisi syytä toimia samalla tavalla, eikä valtion odotusten omistajana pitäisi pääsääntöisesti poiketa muiden omistajien odo-

tuksista. Toisaalta kaikilla omistajilla on tietenkin omaan liiketoimintaansa ja sen kehittymiseen liittyen toisistaan poikkeavia odotuksia.

MT: Olen samaa mieltä siitä, että tavoite on oikea kaik-
kia yrityksiä koskien. Valtio-omisteisissa yhtiöissä
pitkäjänteisyyden merkitys korostuu kuitenkin erityi-
sesti. Niissä ei pidä elää kvartaalitaloudessa lyhytai-
kaista tulosta maksimoiden, vaan omistajan on nähtävä
pidempiaikaisia kehityskaaria.

Tulisiko valtio-omisteisilla yhtiöillä mielestäsi olla yksityisesti omistetuista yhtiöistä poikkeavia tavoitteita esim. elinkeinorakenteeseen tai alueelliseen työllistämiseen liittyen?

MT: Toki valtio-omisteisilla yhtiöillä on tietty kokonais-
vastuu työllisyydestä. Omistajapolitiikka ei kuitenkaan
ole pääasiallinen keino työllisyyden hoidossa. Ajatus,
että valtio-omistajan täytyisi huonostikin pärjäävässä
yrityksessä turvata työllisyys, ei ole enää tätä päivää.
Jos kuitenkin on näköpiirissä, että valtio voi aktiivisilla
toimillaan pelastaa työpaikkoja tai turvata elinkelpoisen
toimialan olemassaolon, tällaiset toimet ovat tarpeen ja

perusteltuja. Turun telakka on tästä mainio esimerkki. Siinä katsottiin pitkällä tähtäimellä valtion intressi niin, että voitiin säilyttää Suomessa kansainvälisesti kilpailukykyistä osaamista. Tämä sama logiikka toimii myös alueellisen työllistämisen tukemiseen. Tuettavan toiminnan täytyy olla pitkällä tähtäimellä markkinaehtoisesti kestävä.

Uusissa elinkeinorakenteissa ja yrityksissä tulisi pääsääntöisesti olla enemmistönä yksityisiä sijoittajia. Näin varmistetaan liiketoiminnan markkinaehtoinen elinkelpoisuus.

Vaikka valtio ei voi pyörittää kannattamatonta toimintaa, sillä on mielestäni moraalinen vastuu harkita, olisiko irtisanomisille hankalissa tilanteissa vaihtoehtoja: voitaisiinko irtisanomisten sijaan vahvistaa tulevaisuuden kilpailukykyä kouluttamalla henkilökuntaa.

Elinkeino toimintojen edistäjänä valtiolla omistajana tulee olla aktiivinen rooli. Osa osinkoina ja mahdollisina myyntituotoina saatavista varoista tulee käyttää teollisen perustan ja elinkeinorakenteen uudistumisen edistämiseen.

IO: Viisas omistaja, niin yksityinen kuin julkinenkin, pyrkii aina saamaan omistukselleen mahdollisimman hyvän tuoton. Tästä syystä työllistäminen ei voi olla valtion ensisijainen tavoite, vaan lähtökohtana on pyrkiä mahdollisimman kannattavaan toimintaan. Kannattavat yritykset pystyvät työllistämään ja kasvunsa kautta lisäämään työpaikkoja. Tiukasti kilpailluilla markkinoilla kaikilla pitäisi myös olla samat pelisäännöt. Historiallisessa perspektiivissä valtio toimii mielestäni tässä suhteessa nykyään huomattavasti aiempaa ammattimaisemmin.

Tuottavuus on valtionyhtiöille tärkeää myös siksi, että omistamistaan yhtiöistä saamallaan tuotoilla valtio pitää osittain yllä julkisia palveluita. Tuottavuus tukee näin monien yhteiskunnallisten tavoitteiden toteutumista.

Olisi mielestäni selkeämpää, että alueelliset hankkeet saisivat tukea budjetin tai muun rahoitusjärjestelyn, ei valtio-omisteisten yritysten kautta. Kun investoinneista päätetään yhteiskunnallisin perustein, rahoituksen hoitaminen muualta kuin valtio-omisteisten yritysten kautta lisäisi huomattavasti toiminnan läpinäkyvyyttä.

Mikä mielestäsi on valtio-omisteisten yhtiöiden rooli osaamisen ja innovaatioiden kehittäjänä?

IO: En katso, että valtio-omisteisilla yhtiöillä olisi tässä muista yrityksistä poikkeavaa roolia. Innovaatioita sekä julkisella että yksityisellä sektorilla voidaan tukea erilaisilla rahoitusjärjestelyillä, eikä valtio-omisteisilla yhtiöillä ole tässä erityistä asemaa tai velvollisuutta.

MT: Minusta taas valtio-omisteisilla yhtiöllä pitäisi olla esimerkkiä näyttävä erityisrooli osaamisen ja innovaatioiden kehittäjänä. Nokian matkapuhelintoimialan romahdettua tutkimus- ja innovaatiotoiminta on Suomessa pudonnut rajusti, ja olemme kaukana 4 %:n BKT-tavoitteesta. Suomen kaltaisessa korkean kustannustason maassa on elintärkeää panostaa huippuosaamiseen sekä tutkimus- ja innovaatiotoiminnalla että yritysten kaikkien henkilöstöryhmien osaamisen kehittämisellä.

Onko valtio-omisteisilla yhtiöillä mielestäsi erityispiirteitä työmarkkinaosapuolena esim. edunvalvontaan tai henkilöstön ja johdon palkitsemiseen liittyen?

MT: Kansainvälisiä trendejä seuraten johdon palkitsemispolitiikka on suomalaisessa yritysmaailmassa, myös valtio-omisteisissa yhtiöissä, karannut täysin käsistä. Ongelmana tässä eivät niinkään ole harvoille henkilöille maksettavat suuret euromäärät, vaan moraalikato. Ei ole mahdollista ymmärtää, että jonkun työ olisi yritykselle niin arvokasta, että siitä pitäisi maksaa näin valtavia summia. Palkitsemisjärjestelmien pitäisi lisäksi koskea koko henkilöstöä ja niistä pitäisi voida keskustella ja sopia paikallisella tasolla.

IO: Lähtökohtaisesti en näe tässäkään kysymyksessä eroa valtio-omisteisten ja yksityisten yhtiöiden välillä. Ei voi kuitenkaan välttyä havaitsemasta sitä, että valtio-omisteisen yhtiöiden toimiin työmarkkinoilla kohdistuu enemmän painetta. Niihin pyritään vaikuttamaan omistajan kautta erityisesti vaikeissa työmarkkinaneuvotteluissa, mitä en pidä hyvänä asiana.

Yritysvastuussa

WIN-WIN TILANNE ON MAHDOLLINEN

Valtio-omistaja on jo vuonna 2011 nostanut esille odotuksensa ja vaatimuksensa valtio-omisteisten yhtiöiden yritys vastuuasioita kohtaan. Omistajapolitiisessa periaatepäätöksessä valtion kokonaan omistamien yhtiöiden ja valtioenemmistöisten listaamattomien yhtiöiden edellytetään ja muiden toivotaan laativan erillisen yritys vastuuraportin tai sisällyttävän sen selkeästi erotettavana osana vuosikertomukseensa. Pelkästä raportointiväitteestä on edetty odottamaan yhtiöiltä yhä strategisempaa yritys vastuuta. Omistajan tavoitteena on omistajavaltaa käyttämällä edistää vastuullisia toimintatapoja ja siten kasvattaa yhtiöiden omistaja-arvoa. Omistajan näkemyksen mukaan yritys vastuulla on vaikutusta yhtiöiden taloudelliseen suorituskyykyyn ja se on siten tärkeä keino omistaja-arvon kasvattamisessa. Niukkenevien luonnonvarojen, ilmastomuutoksen ja sidosryhmien kasvavien vastuullisuusvaatimusten paineessa vain eettisesti toimiva, sosiaalisesti vastuullinen ja resurssitehokas yritys voi kasvattaa kestävä kilpailuetua. Hyvä yritys vastuun hoitaminen johtaa siis todennäköisesti kilpailuedun saavuttamiseen.

Yritys vastuuasiat ovat jatkuvassa muutoksessa; sidosryhmät nostavat uusia odotuksia ja yritykset tekevät uusia innovaatioita yritys vastuuasoiden hoidossa. Erityisesti verojalanjälki ja ihmisoikeusasiat ovat olleet viime vuosina voimakkaasti esillä. Yritys vastuuasiat ovat yhä enemmän integroituneet yritysten liiketoimintaan, osaksi riskienhallintaa ja johtamisjärjestelmiä.

Yritys vastuun omistajaohjaustyössä – tavoitteena omistaja-arvon kasvu

Yritys vastuuasiat on integroitu osaksi omistajaohjauksen analyysi- ja omistajastrategista työtä. Valtio-omistajan toimintatapana on muodostaa itsenäinen käsitys kunkin salkkuyhtiön olennaisista yritys vastuuasioista, riskeistä, mahdollisuuksista, yritys vastuun hallinnan ja johtamisen tasosta sekä yritys vastuun suoritus tasosta. Olenaiset yritys vastuuasiat ovat usein toimialariippuvaisia. Yritys vastuuanalyysi edellyttää siis myös toimialan analyysia, jotta voidaan arvioida kunkin yrityksen strategiaa ja toimintaa yritys vastuunäkökulmasta. Toimialaan liittyvät näkökulmat voivat koskea mm. lainsäädännön kehitystä, muuta sääntelyä megatrendien vaikutusta sekä kysyntätrendejä.

Vuonna 2014 omistajaohjauksen yritys vastuun analyysimenetelmää on kehitetty yhä konkreettisemmaksi. Tarkoituksena on löytää yhä paremmin yritys vastuun arvoajureita, seurata niiden kehitystä ja kehittää siten yritys vastuun asemaa osana omistajaohjausta. Omistajaohjauksen näkemyksen mukaan yritys vastuun positiiviset vaikutukset omistaja-arvoon näkyvät pääasiassa hyvän yritys vastuun johtamisjärjestelmän ja riskienhallinnan kautta. Yritys vastuun johtamisjärjestelmän tulisi olla yritys vastuun riskitason edellyttämällä tasolla.

Pienentyneiden riskien lisäksi yritys vastuun hyödyt konkretisoituvat myös parantuneena kus-

tannustehokkuutena ja kasvuna uusien vastuullisten innovaatioiden, tuotteiden ja palveluiden, uusien megatrendien synnyttämien liiketoiminta- ja markkina-alueiden sekä parantuneen asiakastytyvyyden ja -lojaliteetin kautta. Yritysvastuu on myös merkittävä osa yrityksen maineen muodostumista. Hyvin usein yritysvastuuasiat, onnistumiset ja epäonnistumiset, konkretisoituvat taloudellisesti yrityksen maineen kautta. Hyvä yritysvastuun suoritustaso näkyy yleensä pienentyneinä ympäristövaikutuksina ja positiivisina sosiaalisina vaikutuksina. Nämä taas näkyvät yritysten tuloslaskelmassa yleensä vähentyneinä kustannuksina ja sisäisen tehokkuuden kasvuna. Hyvä yritysvastuuasioiden hoito näkyy todennäköisesti myös alhaisempana riskipreemiona ja pääoman kustannuksena, mikä on merkittävä yrityksen arvoon vaikuttava tekijä. Kaikki tämä edellyttää, että yritysvastuuasioita johdetaan arvoa tuottavasti ja ne ovat osa normaalia johtamisjärjestelmää ja yrityskulttuuria sekä tehokkaasti integroituja kaikkiin ydintoimintoihin.

Omistajaohjauksen näkemyksen mukaan hyvin johdettu yritysvastuu näkyy johdon sitoutumisena, riittävinä yritysvastuuresursseina ja osaamisena, hallituksen agendalla säännöllisesti, osana johtamisjärjestelmiä, selkeinä ja kunnianhimoisina tavoitteina ja tavoitteiden seuranta

ja raportointina, osana palkitsemisjärjestelmiä sekä osana strategiaa ja arvoja. Omistaja odottaa myös yritysvastuuriskien tunnistamista, arviointia ja yritysvastuun integroimista riskienhallintajärjestelmään. Yritysvastuun mahdollisuudet tulisi olla tunnistettu ja niiden yhteys strategiaan tulisi olla selvä. Omistaja seuraa aktiivisesti erilaisten indikaattoreiden kautta yhtiöiden ympäristö-, sosiaalisen ja taloudellisen vastuun suoritustasoa.

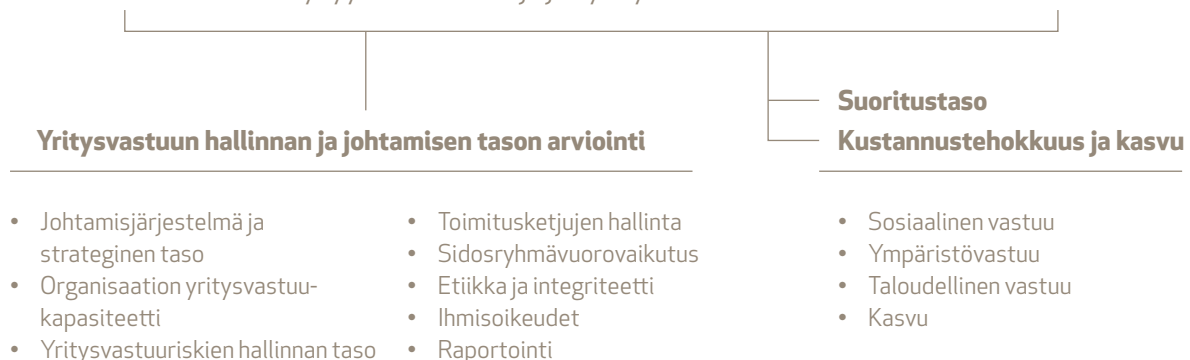
Omistajaohjaus tapaa säännöllisesti omistamiensa yritysten johtoa ja yritysvastuuasiat ovat tärkeä osa näitä tapaamisia. Omistaja pyrkii aktiiviseen dialogiin omistamiensa yritysten kanssa ja näin vaikuttamaan yritysvastuuasioiden tilaan tehdyn analyysin pohjalta. Analyysit tuotetaan osana omistajaohjausosaston puolivuositista yhtiöanalyysiä ja tuloksista raportoidaan myös talouspoliittiselle ministerivaliokunnalle. Aktiivisen dialogin lisäksi muita vaikuttamisen mahdollisuuksia omistajalle ovat mm. yritysvastuuosamisen huomioiminen hallitusvalinnoissa ja yritysvastuun huomioiminen palkitsemislinjauksissa.

Yritysvastuun johtaminen ja hallinta hyvällä tasolla

Kaikki valtion kokonaan omistamat yhtiöt ja valtioenemmistöiset yhtiöt raportoivat yritysvastuutaan joko omana raporttinaan tai osana vuosiker-

Yritysvastuuasioiden arviointi osana yritysanalyysiä

Yritysvastuun riskien ja mahdollisuuksien arviointi suhteessa yhtiön kykyyn hallita riskejä ja hyödyntää mahdollisuuksia

tomustaan. Keskimäärin yritys vastuun johtamisen ja hallinnan taso raportoivien yhtiöiden keskuudessa on hyvällä tasolla. Vuonna 2014 johtamisen ja hallinnan tason keskiarvo oli 67 prosenttia maksimin ollessa 100 prosenttia. 87 prosenttia yhtiöistä saavutti hyvän tai erittäin hyvän tason. Yritysvastuu on vahvasti mukana valtiomisteisten yritysten strategioissa ja arvoissa ja pääsääntöisesti hyvin integroitu johtamisjärjestelmiin. Eettiset liiketoimintatavat ovat luonnollinen osa toimintaa. Lähes kaikilla yhtiöistä on käytössä eettinen ohjeistus. Selkeät, mitattavat ja kunnianhimoiset tavoitteet ovat yritys vastuun johtamisen kannalta hyvin tärkeitä. Keskimäärin yhtiöt ovat lähes erinomaisella tasolla tavoitteiden, mittareiden ja toimenpideohjelmien asettamisessa.

Hieman yli puolet yhtiöistä on tunnistanut yritys vastuun olennaiset asiat osallistamalla relevantit sidosryhmät. Olennaisten asioiden tunnistaminen on yritys vastuun johtamisessa kuitenkin erityisen tärkeää, joten olennaisuusanalyysia ja sidosryhmävuorovaikutusta pidetään vastaisuudessa yhä enemmän esillä omistajan ja yhtiöiden välisissä keskusteluissa. Myös yritys vastuutavoitteiden roolissa osana palkitsemisjärjestelmiä on selkeästi kehitettävää. Toimitusketjuille on pääsääntöisesti asetettu yritys vastuuvaatimuksia, mutta vaatimusten toteutumisen seuranta ja kriittisimpien toimittajien auditointi vaatii edelleen usealta yhtiöltä panostuksia.

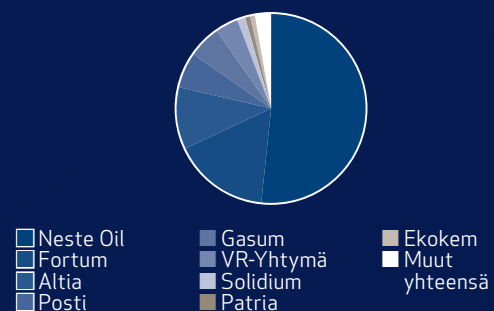
Valtion enemmistöomisteisten yhtiöiden maakohtainen verojen raportointi

Hallituksen kansainvälisen veronkierron vastainen toimintaohjelma annettiin 8.5.2014 eduskunnalle. Toimintaohjelmassa "veloitetaan valtion enemmistöomisteiset yhtiöt raportoimaan veroista maakohtaisesti". Omistajaohjausosasto antoi 1.10.2014 ohjeistuksen maakohtaisten verojen raportointiin. Ohjeistuksen tarkoituksena oli antaa raamit ja vähimmäisvaatimukset raportin sisällölle. Ohjeistuksen lähtökohtana oli pyrkiä välttämään merkittävää raportointivelvoitteiden lisäämistä. Raportoinnin ei ole myöskään tarkoitus vaikeuttaa yritysten liiketoimintaa tai heikentää yritysten kilpailuasemaa markkinoilla.

Verotietonsa vuodelta 2014 julkisti 23 yhtiötä 26 yhtiöstä. Kaikki yhtiöt julkaisivat enemmän verotietoja kuin aiemmin, mutta raportoinnin tasossa ja laajuudessa oli hyvin suuret yhtiökohtaiset erot. Yhtiöt olivat valinneet raportointikanavakseen joko vuosikertomuksen tai vastuuraportin.

Raportin julkaisseista yhtiöistä vain kolmannes kuvasi veroasioiden organisointia ja johtamista. Suurin

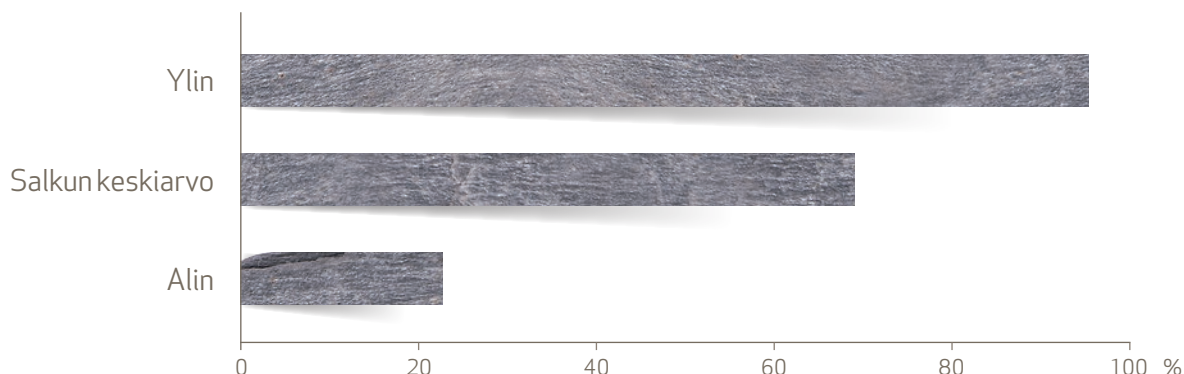
Kokonaisverokertymän 6,5 Mrd €
jakautuminen yhtiöittäin

osa yhtiöistä raportoi jotain verosuunnittelun pääperiaatteista, verostrategiasta ja sen tavoitteista. Valtaosa näistä kertoi kuitenkin ainoastaan noudattavansa paikallisia lakeja ja säännöksiä. Suurin osa yhtiöistä kertoi myös käytetyistä raportointiperiaatteista ja antoi selityksen yhtiön itse valitsemasta olennaisuusperiaat-

Yritysvastuun johtaminen ja hallinnan taso

(max 100 %)

teesta, joka useimmiten tarkoitti pelkästään euromääräisiä rajoja. Vain muutama yhtiö käsitteli olennaisuutta laajemmin. Neljäsosa yhtiöistä antoi selvityksen tiedoista, joita ei raportoitu. Muutamat näistä yhtiöistä viittasivat tietojen luottamuksellisuuteen poisrajaamisessa. Yhtä lukuun ottamatta yhtiöt eivät antaneet selvitystä arvion perusteella mukaan otetuista tiedoista.

Yhtiöt kertoivat pääosin verotukseen liittyvistä tunnuslukuina omistajaohjausosaston aiemmissa selvityksissä käyttämät tunnusluvut eli liikevaihdon, tuloksen ennen veroja ja henkilöstön määrän. Osa yrityksistä ei ilmoittanut tunnuslukuja lainkaan, mutta yritysten tilinpäätöksistä oli löydettävissä edellä mainitut tunnusluvut. Vain muutama yhtiö esitti omia tunnuslukuja edellisten lisäksi verotietojaan kuvaamaan. Neljännes yhtiöistä ei raportoinut maittain tai verolajeittain, mutta muutamat näistä yhtiöistä raportoi kuitenkin Suomen osuuden erikseen. Vain muutamat yhtiöt kertoivat vastaanottamistaan julkisista tuista ja neljäsosa yhtiöistä kertoi toiminnasta tai ettei toimintaa ole veroparatiiseissa. Noin puolet yhtiöistä julkisti myös vertailuvuoden tiedot, vaikkei se kuulunutkaan raportoinnin vähimmäisvaatimuksiin.

Vuodelta 2014 maksettavat ja tilittävät verot olivat yhteensä noin 6,5 (6,9) miljardia euroa. Kaikista veroistaan yhtiöt maksoivat ja tilittivät Suomeen noin

4,8 (4,9) miljardia euroa eli noin 74 (71) prosenttia kokonaisverokertymästä. Verolajeittain voitiin todeta, että varsinaiset tuloverot muodostivat vain pienen osan yhtiöiden maksamista veroista. Tuloverojen osuus jäi noin 5 (6) prosenttiin yhtiöiden yhteenlasketusta verokertymästä. Suurimmat verokertymät syntyivät valmis-teveroista ja arvonlisäveroista (netto). Palkkaverot ja työnantajamaksut yhdessä muodostivat seuraavaksi suurimman erän.

Selvityksen perusteella yhtiöiden raportoidusta yhteenlasketusta liikevaihdosta 70 (69) prosenttia tuli Suomesta. Verotettavan tulon osalta 78 (43) prosenttia näytettiin Suomessa. Muutos edelliseen vuoteen johtui pääosin muutaman yhtiön merkittävistä kertaluonteisista verovapaista eristä. Yhtiöiden maksamista tuloveroista 62 (60) prosenttia maksettiin Suomeen. Yhtiöiden henkilökunnasta 74 (74) prosenttia työskenteli Suomessa.

Kaikkien yhtiöiden yhteenlasketusta liikevaihdosta 22 (23) prosenttia syntyi maissa, joita ei raportoida erikseen. Vastaavasti näissä maissa syntyi 17 (36) prosenttia yhteenlasketusta verotettavasta tuloksesta ja maksettiin 9 (7) prosenttia yhteenlasketuista tuloveroista. Muutos verotettavassa tuloksessa johtui pääosin muutaman yhtiön merkittävistä kertaluonteisista verovapaista lisäyksistä Suomen verotettavaan tulokseen.

VALTION

OSAKESALKKU

VALTIO-OMISTEISET YHTIÖT

Valtioneuvoston kansliaan keskitetty omistajaohjaus

KAUPALLISESTI TOIMIVAT

SIJOITTAJAINRESSI

YHTIÖRYHMÄ 1a

Altia Oyj
Art and Design City Helsinki Oy Ab
Ekokem Oyj
Kemijoki Oyj
Nordic Morning Oyj
Raskone Oyj

STRATEGINEN INTRESSI

YHTIÖRYHMÄ 1b

Arctia Shipping Oy
Boreal Kasvinjalostus Oy
Finnair Oyj
Fortum Oyj
Gasum Oy
Itella Oyj
Leijona Catering Oy
Meritaito Oy
Motiva Oy
Neste Oil Oyj
Patria Oyj
Suomen Lauttaliikenne Oy
Suomen Rahapaja Oy
Suomen siemen-
perunakeskus Oy
Suomen Viljava Oy
Vapo Oy
VR-Yhtymä Oy

SOLIDIUMIN OMISTUKSET

Elisa Oyj
Kemira Oyj
Metso Oyj
Outokumpu Oyj
Outotec Oyj
Sampo Oyj
SSAB AB
Stora Enso Oyj
Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj
TeliaSonera AB
Tieto Oyj
Valmet Oyj

Kertomusvuoden lopussa omistajaohjausosaston ohjausvastuulla oli 27 yhtiötä, joista kolme oli pörssiyhtiötä (Finnair Oyj, Fortum Oyj, Neste Oil Oyj) ja neljä erityistehtävayhtiötä (Gasonia Oy, Governia Oy, Solidium Oy, Suomen Erillisverkot Oy). Vuonna 2014 valtio myi Destia Oy:n koko osakekannan. Gasonia Oy perustettiin osana Gasum Oy:n omistusjärjestelyä.

Valtion täysin omistama holding-yhtiö Solidium Oy kuuluu omistajaohjausosaston vastuulle. Solidiumin omistuksessa oli vuoden 2014 lopussa kahdentoista pörssiyhtiön osakkeita, joissa kaikissa Solidium oli vähemmistöomistaja.

Omistajaohjaus eri ministeriöissä

ERITYISTEHTÄVÄYHTIÖT		STRATEGINEN INTRESSI	
YHTIÖRYHMÄ 2		YHTIÖRYHMÄ 2	
A-Kruunu Oy	YM	Aalto-yliopistokiinteistöt Oy	
Alko Oy	STM	Fingrid Oyj	
OHY Arsenal Oy	VM	Helsingin yliopistokiinteistöt Oy	
CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy	OKM	Suomen yliopistokiinteistöt Oy	
Finavia Oyj	LVM		
Finnpilot Pilotage Oy	LVM		
Finnvera Oyj	TEM		
Gasonia Oy	VNK		
Governia Oy	VNK		
Hansel Oy	VM		
Haus Kehittämiskeskus Oy	VM		
Hevosopisto Oy	OKM		
Kuntarahoitus Oyj	YM		
Solidium Oy	VNK		
Suomen Erillisverkot Oy	VNK		
Suomen Ilmailuopisto Oy	OKM		
Suomen Teollisuussijoitus Oy	TEM		
Tietokarhu Oy	UM		
Teollisen yhteistyön rahasto Oy	VM		
Veikkaus Oy	OKM		
Yleisradio Oy	LVM		
Yrityspankki Skop Oyj	VM		

Perustietoja

SALKKUYHTIÖISTÄ

	Liikevaihto, M€	Liikevoitto, M€	Liikevoittoprosentti	Taseen loppusumma, M€
PÖRSSIYHTIÖT				
Finnair	2 285	-72,5	-3,2 %	1 885
Fortum	4 751	3 428	72,2 %	21 375
Neste Oil	15 011	150	1,0 %	6 494

LISTAAMATTOMAT KAUPALLISESTI TOIMIVAT YHTIÖT

Altia	426,3	-18,6	-4,4 %	501
Arctia Shipping	61,3	16,8	27,4 %	186
Art and Design City Helsinki	0,3	0,0	-5,4 %	1
Boreal Kasvinjalostus	9,8	0,5	5,5 %	11
Ekokem	200,8	35,2	17,5 %	311
Gasum	1 079,0	5,1	0,5 %	1 621
Kemijoki	40,0	-2,6	-6,5 %	469
Leijona Catering	66,2	4,3	6,4 %	24
Meritaito	31,2	0,4	1,3 %	31
Motiva	8,0	0,2	2,8 %	4
Nordic Morning	106,6	3,4	3,2 %	75
Patria	462,4	56,0	12,1 %	491
Posti	1 858,7	5,8	0,3 %	1 291
Rahapaja	76,2	-2,6	-3,4 %	74
Raskone	82,4	-3,6	-4,4 %	29
Suomen Lauttaliikenne	49,0	11,7	23,9 %	54
Suomen Siemenperunakeskus	3,4	0,0	-1,1 %	4
Suomen Viljava	19,0	3,7	19,4 %	24
VR-Yhtymä	1 367,2	90,4	6,6 %	1 877
Vapo*	847,4	50,1	5,9 %	787

ERITYISTEHTÄVÄYHTIÖT

Governia	99,6	6,8	6,8 %	289
Suomen Erillisverkot	40,9	0,2	0,6 %	138
Solidium	0	190,5		

* tilikausi 1.1.2013–30.4.2014

	Omavaraisuusaste	Sijoitetun pääoman tuotto	Oman pääoman tuotto	Netto- velkaantumisaste	Henkilöstö
	27,7 %	-6,1 %	-13,9 %	107,5 %	4 981
	51,2 %	19,5 %	30,2 %	38,6 %	8 592
	41,0 %	3,3 %	2,1 %	61,0 %	4 833
	28,7 %	-3,5 %	-11,6 %	34,2 %	987
	72,7 %	11,3 %	10,0 %	-15,6 %	261
	75,1 %		-5,2 %	-89,2 %	3
	78,3 %	8,3 %	7,3 %	-25,9 %	72
	52,4 %	17,1 %	17,2 %	13,8 %	465
	28,4 %	0,7 %	-0,4 %	73,2 %	281
	18,1 %	-0,6 %	-3,0 %	412,7 %	78
	73,3 %	25,7 %	21,0 %	-76,3 %	466
	66,7 %	1,7 %	1,4 %	13,4 %	228
	59,4 %	9,1 %	6,9 %	-62,9 %	70
	51,8 %	7,0 %	9,8 %	2,2 %	660
	45,3 %	18,3 %	18,4 %	17,0 %	2 546
	45,3 %	1,1 %	-0,7 %	19,0 %	24 617
	47,6 %	-3,9 %	-9,6 %	69,5 %	212
	19,7 %	-16,8 %	-49,5 %	160,0 %	639
	72,8 %	33,9 %	26,5 %	-33,2 %	318
	41,5 %	-1,4 %	0,0 %	50,3 %	13
	85,2 %	16,6 %	13,8 %	-6,1 %	91
	82,5 %	6,3 %	4,5 %	-21,6 %	9 689
	39,4 %	3,9 %	1,2 %	110,3 %	1 091
	56,4 %	2,4 %	1,6 %	28,4 %	176
	85,0 %	0,4 %	-0,1 %	-12,9 %	117
	80 %				12

Pörssisalkun kehitys

Valtion suoraan omistaman pörssisalkun markkina-arvo nousi 13,8 prosenttia vuonna 2014. Vuoden 2014 lopussa salkun markkina-arvo oli 10 857 (9 543) miljoonaa euroa. Salkun markkina-arvon kehitys ylitti reilusti markkinakehityksen. Helsingin pörssin yleisindeksi nousi 5,7 prosenttia vuonna 2014. Salkun kokonaistuotto tarkastelukaudella oli 21 prosenttia. Helsingin pörssin tuotindeksi nousi 10,7 prosenttia vuonna 2014. Parhaiten yhtiöistä tuotti Neste Oil, jonka osakekurssi nousi 39,6 prosenttia. Yhtiön kokonaistuotto oli 45,4 prosenttia vuonna 2014.

Solidiumin osakesalkun tuotto vuodelta 2014 oli 7,1 prosenttia. Tuotto jäi vertailuindeksiin (OMX Helsinki Cap GI) tuotosta, joka oli 10,6 prosenttia.

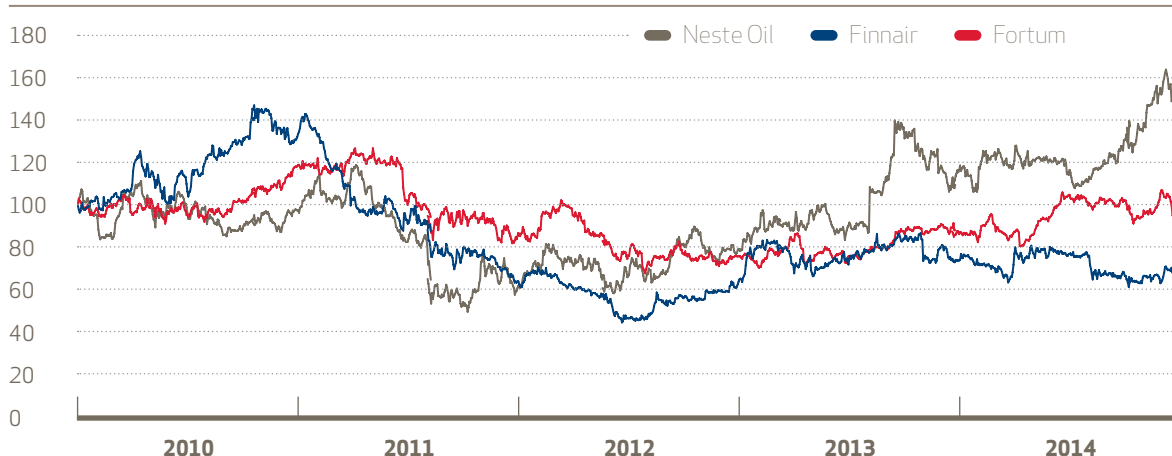
Valtion pörssiomistusten markkina-arvo on kehittynyt viimeisen kahden vuoden aikana alla olevan kuvan mukaisesti.

Viiden vuoden periodilla vuotuisia tuottoja tarkasteltaessa Neste Oilin tuotto on ollut niin ikään hyvää. Finnairin osakekurssi on laskenut viiden vuoden jaksolla 34 prosenttia, mikä heijastuu myös heikkona tuottokehityksenä. Koko sal-

VALTION PÖRSSIOMISTUKSEN MARKKINA-ARVO 31.12.2014 JA 31.12.2013

		31.12.2014		31.12.2013	
	Valtion omistusosuus	Omistuksen markkina-arvo, M€	Paino portfoliossa	Omistuksen markkina-arvo, M€	Paino portfoliossa
Finnair	56 %	177,4	2 %	198	2 %
Fortum	51 %	8 103,3	75 %	7 499	79 %
Neste Oil	50 %	2 576,9	24 %	1 846	19 %
Yhteensä		10 857		9 543	
Solidiumin omistus, markkina-arvo		7 616		8 172	
Yhteensä		18 473		17 715	

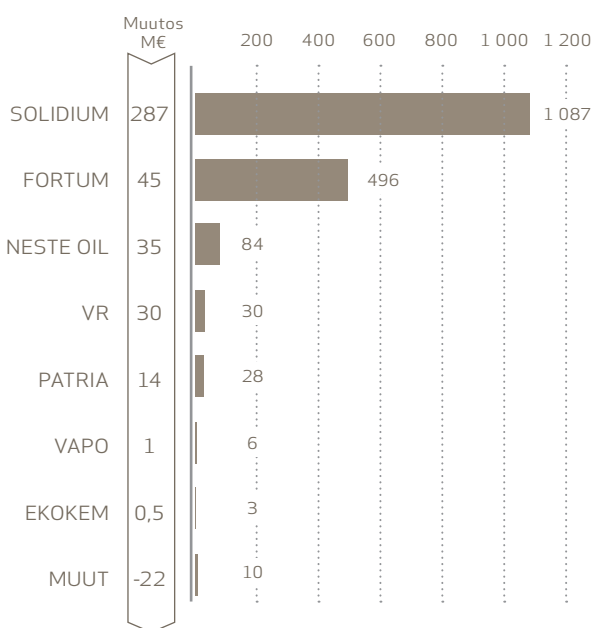
VALTION SUORAAN OMISTAMIEN YHTIÖIDEN MARKKINA-ARVON KEHITYS 2010–2014

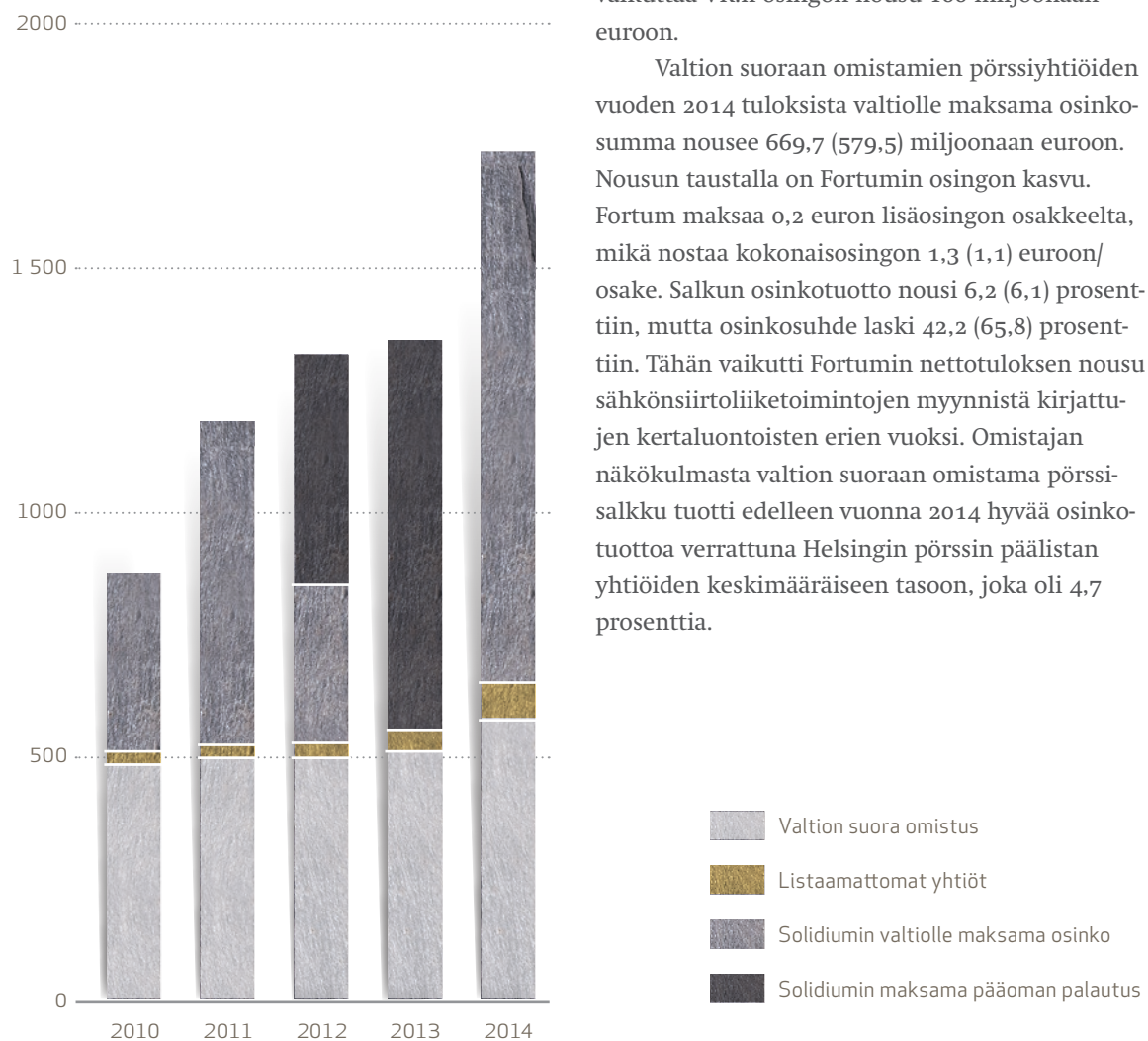
kun vuotuinen tuotto 2010–2014 on ollut 6,2 prosenttia.

Valtioneuvoston kanslian omistajaohjauksessa olevien yhtiöiden vuonna 2014 valtiolle maksamat osingot ja pääomanpalautuksen nousivat 1743 miljoonaan euroon edellisen vuoden 1353 miljoonasta eurosta. Kasvun taustalla oli osittain kehysriihen päätökset n. miljardin euron tuloutuksista valtion budjettiin hallituskauden loppuun mennessä. Salkun pörssiyhtiöistä sekä Neste Oil että Fortum kasvattivat voitonjakoaan. Listaamattomien yhtiöiden osalta osingot nousivat 77 (46) miljoonaan euroon. Merkittävimpiä osingonmaksajia listaamattomien yhtiöiden osalta olivat VR, jonka osinko nousi 30(0) miljoonaan euroon ja Patria, josta valtio sai osinkoja 27,8 (13,9) miljoonaa euroa. Listaamattomien yhtiöiden osalta vuoden 2014 tuloksista maksettavien osinkojen odotetaan kokonaisuutena nouse-

VALTIONEUVOSTON KANSLIAN SAAMA VOITONJAKO
VUONNA 2014 YHTIÖITTÄIN, M€

VALTIONEUVOSTON KANSLIAN SAAMA VOITONJAKO
2010–2014, M€

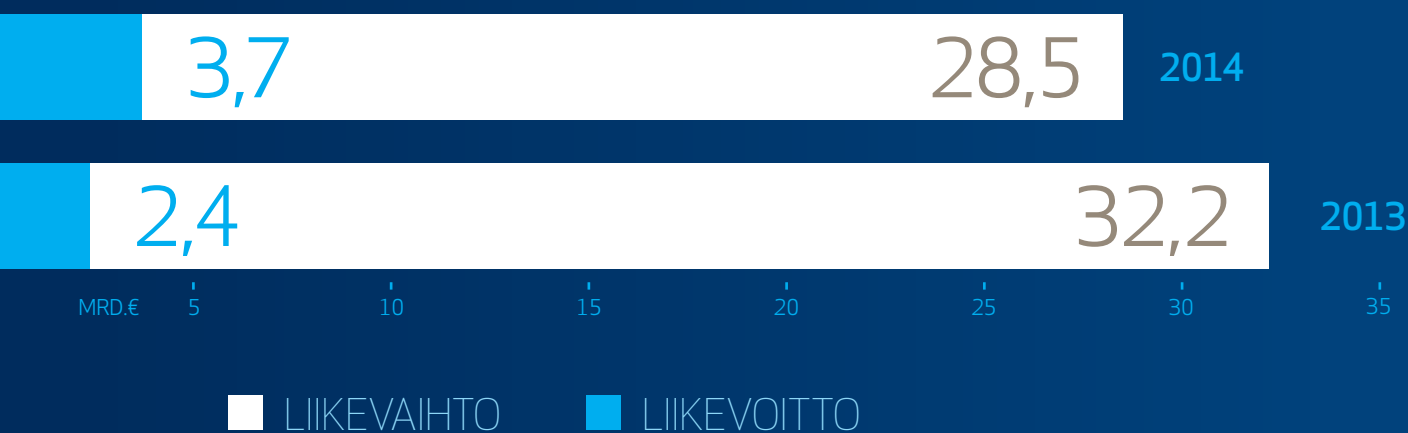

van edelleen. Tähän merkittävimpana tekijänä vaikuttaa VR:n osingon nousu 100 miljoonaan euroon.

Valtion suoraan omistamien pörssiyhtiöiden vuoden 2014 tuloksista valtiolle maksama osinkosumma nousee 669,7 (579,5) miljoonaan euroon. Nousun taustalla on Fortumin osingon kasvu. Fortum maksaa 0,2 euron lisäosingon osakkeelta, mikä nostaa kokonaisosingon 1,3 (1,1) euroon/osake. Salkun osinkotuotto nousi 6,2 (6,1) prosenttiin, mutta osinkosuhde laski 42,2 (65,8) prosenttiin. Tähän vaikutti Fortumin nettotuloksen nousu sähkönsiirtoliiketoimintojen myynnistä kirjattujen kertaluontoisten erien vuoksi. Omistajan näkökulmasta valtion suoraan omistama pörssi-salkku tuotti edelleen vuonna 2014 hyvää osinkotuottoa verrattuna Helsingin pörssin päälistan yhtiöiden keskimääräiseen tasoon, joka oli 4,7 prosenttia.

Yhtiö- katsaukset

Vuoden 2014 lopussa valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosasto vastasi kolmesta pörssiyhtiöstä, 20:stä kaupallisin perustein toimivasta listaamattomasta yhtiöstä sekä neljästä erityistehtäväyhtiöstä. Tämän aukeaman infografiikka havainnollistaa kaupallisesti toimivien yhtiöiden salkun tunnuslukuja.

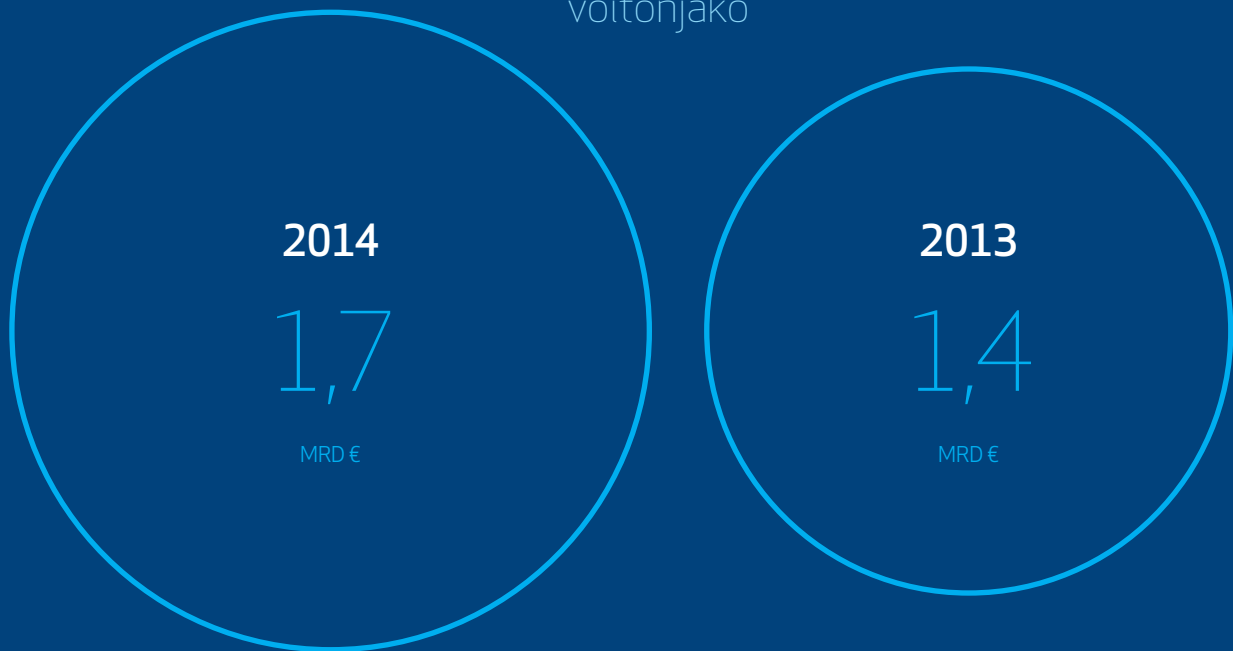
■ LIKEVAIHTO ■ LIKEVOITTO

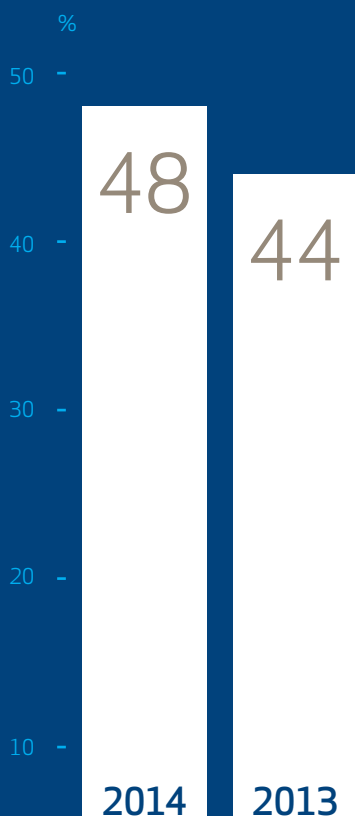
Taseen
loppusumma

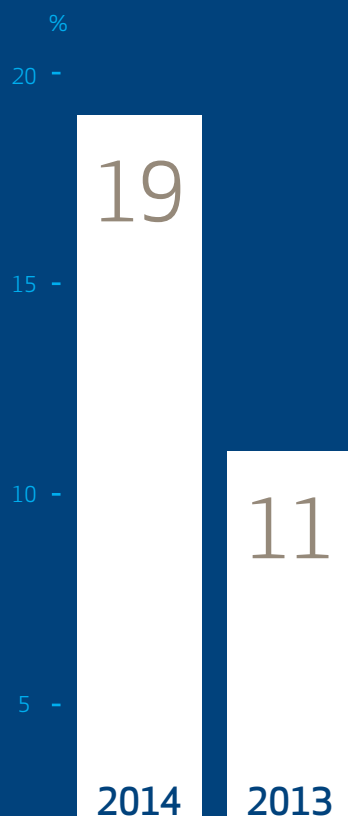
Valtion saama voitonjako

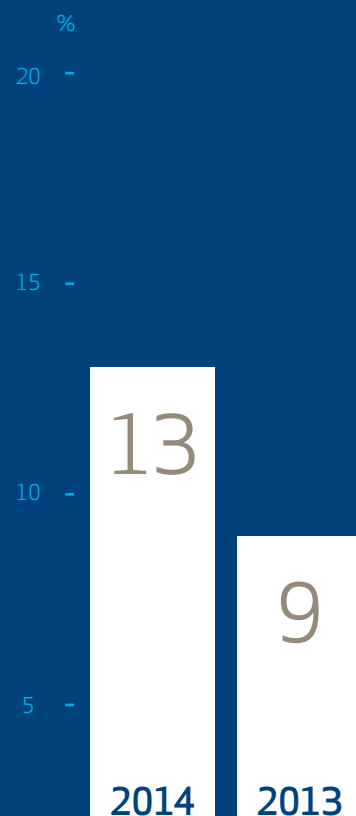
Omavaraisuusaste

Oman pääoman tuotto

Sijoitetun pääoman tuotto

Rakennemuutos- ja säästöohjelma päätökseen

TAVOITTEENA KANNATTAVA KASVU

FINNAIR OYJ

TOIMITUSJOHTAJA

Pekka Vauramo

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Klaus W. Heinemann

HALLITUKSEN JÄSENET

Majja-Liisa Friman, Jussi Itävuori, Harri Kerminen,
Gunvor Kronman, Jaana Tuominen, Nigel Turner

TUNNUSLUKUJA		2014	2013*
Liikevaihto	M€	2 285	2 400
Liikevoitto**	M€	-72,5	7,9
Liikevoittoprosentti	%	-3,2	0,3
Taseen loppusumma	M€	1 885	2 118
Omavaraisuusaste	%	27,7	32,6
Nettovelkaantumisaste***	%	107,5	79,2
Oman pääoman tuotto	%	-13,8	3,2
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-6,5	3,6
Henkilöstö yhteensä 31.12.		4 981	5 803
Henkilöstö Suomessa (noin)		4 305	5 093
Osinkosumma	M€	0	0
Valtion saama osinko	M€	0	0
Investoinnit	M€	82	77

* Vertailutiedot vuodelta 2013 on oikaistu mm. huoltokulujen käsittelyyn liittyvän laskentaperiaatteen muutoksesta johtuen.

** Omistajaohjaus raportoi liikevoiton, johon sisältyy mm. johdannaisten arvon muutokset ja myyntivoitot.

*** Sisältää arvioidut tulevien 7 vuoden leasing-maksut.

VALTION OMISTUSOSUUS

OMISTUKSEN STRATEGINEN INTRESSI

Lentoliikennejärjestelmän toimivuus sekä Helsinki-Vantaan lentokenttään yhtiön kotikenttänä perustuva kansainvälisten lentoyhteyksien riittävän kattava ylläpito

TOIMIALA

Lentoyhtiö

PÄÄTOIMIPAIKAT SUOMESSA

Vantaa

"Suuntaamme
kohti kasvua ja Euroopan
moderneinta kaukolento-
laivastoa."

TOIMITUSJOHTAJA
PEKKA VAURAMO

Finnair on matkailualan konserni, joka tarjoaa reittilento-, matkatoimisto- ja rahtipalveluja Suomessa ja ulkomailla. Finnairin strategian keskiössä on Aasian-liikenne, jossa yhtiö hyödyntää kotikenttensä lyhyttä yhteyttä Kaukoitään. Yhtiö lentää viikoittain enimmillään 78 lentoa eri kohteisiin Aasiassa ja yli 800 lentoa Euroopan ja kotimaan kohteisiin. Vuonna 2014 yhtiö kuljetti 9,6 (9,3) miljoonaa matkustajaa ja 149 (147) miljoonaa kiloa rahtia.

Finnair sai vuoden 2014 aikana päätökseen rakennemuutos- ja säästöohjelmansa. Yhtiö onnistui ylittämään asettamansa tavoitteen 200 miljoonan euron pysyvistä vuosittaisista säästöistä vuoden 2010 tasoon verrattuna, sillä vuosittaisia säästöjä kertyi 217 miljoonaa euroa. Ohjelman aikana kaikkien henkilöstöryhmien kanssa on solmittu säästösopimukset. Tehokkuuden lisääminen ja kustannustason alentaminen olivat Finnairin kilpailukyvyyn kannalta välttämättömiä toimenpiteitä, ja kustannustietoisuutta on ylläpidettävä jatkossakin. Säästöohjelman vaikutukset eivät näy vielä vuoden 2014 tuloksessa täysimääräisinä.

Toinen painopistealue Finnairin toiminnassa vuoden 2014 aikana oli yhtiön uudistetun kaupallisen strategian käytännön toteutus. Yhtiö lanseerasi tuoteuudistuksia, jotka on suunniteltu laajan asiakastutkimuksen pohjalta. Asiakkaalla on entistä parempi mahdollisuus räätälöidä palveluja tarpeidensa mukaan maksamalla haluamistaan lisäpalveluista. Matkustajakokemusta on parannettu myös prosesseja kehittämällä ja tarjoamalla uusia digitaalisia palveluja. Reittivalikoimaa kasvatettiin uusilla kohteilla.

Painopiste- alueena

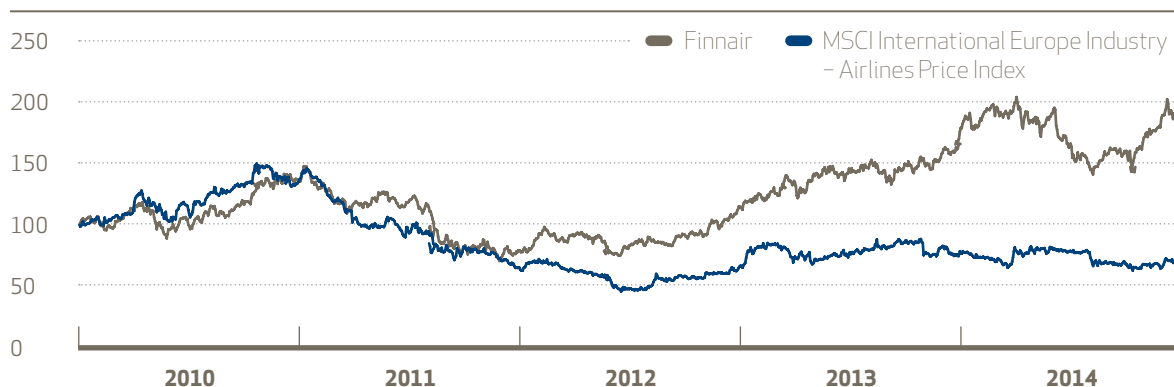
uudistetun kaupallisen
strategian toteutus.

Finnairin ja englantilaisen Flyben yhteistyö alueellisessa lentämisessä päättyy ja Finnair neuvottelee omistukseensa siirtyneen Flybe Nordicin omistusjärjestelyistä uusien yhteistyökumppanien kanssa.

Säästöohjelman päättyttyä Finnairin tavoitteena on kasvattaa liikevaihtoa ja kääntää toiminta kannattavaksi. Vaikka vallitsevassa taloustilanteessa lentomatkustuksen kasvu on hidastunut, globaalien matkustajakilometrien uskotaan jatkavan kaksinkertaistumistaan 15 vuoden välein, kuten ne ovat ICAO:n tilastojen mukaan tehneet aiemmin. Esimerkiksi Kiinasta odotetaan tulevan suuria määriä uusia matkustajia. Finnair on asettanut tavoitteekseen kaksinkertaistaa Aasian-liikenteen tuotot vuodesta 2010 vuoteen 2020 mennessä. Yhtiön Aasian-strategia tarjoaa suomalaisille paremmat lentoyhteydet kuin muutoin olisi mahdollista kotimarkkinan koko huomioon ottaen.

Finnairin pitkän aikavälin tavoitteena on kuuden prosentin toiminnallinen liikevoittomarginaali. Tämä kannattavuustaso mahdollistaa yhtiön näkemyksen mukaan tarvittavat investoinnit toiminnan laajentamiseen ja kehittämiseen sekä toimintaan sitoutuneelle pääomalle vaadittuun tuottoon.

OSAKEKURSSIN KEHITYS 2010–2014

19 Airbusin uutta laajarunkokonetta tilattu.

Matkustaja- ja rahtiliikenteen tuotot alhaisia

Finnairin toiminnallinen tulos vuonna 2014 oli tappiollinen: -36,5 (11,9) miljoonaa euroa. Tappion taustalla oli liikevaihdon lasku lähes viidellä prosentilla. Liikevaihdon laskuun vaikuttivat eniten matkustaja- ja rahtiliikenteen yksikkötuottojen lasku, tytäryhtiö Aurinkomatkojen myynnin supistuminen sekä rakennemuutoksesta johtuva liikevaihdon poistuminen. Finnairin tarjoama kapasiteetti laski noin prosentilla. Matkustajatuloista 44 prosenttia tuli Aasian-liikenteestä.

Finnairin toiminnalliset kulut ilman polttoainetta alenivat jonkin verran edellisvuodesta säästötoimenpiteiden ansiosta. Myös polttoainekustannukset alenivat polttoaineen markkinahinnan laskun ja pienemmän kapasiteetin seurauksena. Polttoaine on yhtiön suurin yksittäinen kuluerä ja liikevaihtoon suhteutettuna kulut olivat 28 prosenttia. Henkilöstökustannusten osuus oli 15 prosenttia.

Tilikauden tulos oli -99,1 (26,8) miljoonaa euroa. Liiketoiminnan nettorahavirta heikkeni ja oli 24 (142) miljoonaa euroa. Yhtiön rahoitusasema säilyi kuitenkin hyvänä. Yhtiön omaan pääomaan sisältyy marraskuussa 2012 liikkeeseen laskettu 120 miljoonan euron suuruinen hybridilaina.

Finnairin henkilöstön määrä väheni edelleen voimakkaasti ja oli vuoden päättyessä 14 prosenttia pienempi kuin vuotta aiemmin. Syynä henkilöstön vähenemiseen olivat toteutetut rakennemuutokset.

Laivasto uudistuu

Finnair sai laivastoonsa vuoden 2014 alkupuoliskolla kaksi uutta Airbusin toimittamaa kapearunkokonetta, jotka korvasivat lomaliikenteen käytössä olleet kaksi Boeing-konetta. Nyt yhtiöllä on käytössään vain Airbus-kalustoa. Yhtiön varsinaisen kaloustouudistus on kuitenkin vasta edessä: Finnair on tilannut kaikkiaan 19 Airbusin uuden A350 XWB mallin laajarunkokonetta. Airbusin listahinnoilla laskettuna kaupan arvo on lähes kaksi miljardia euroa. Ensimmäiset neljä konetta toimitetaan Finnairille kuluvan vuoden loppupuolella,

ja toimitukset jatkuvat vuoteen 2023. Osa uusista koneista korvaa nykyisin käytössä olevaa kalustoa. Uusien koneiden matkustaja- ja rahtikapasiteetti on suurempi kuin nykyisissä, mutta kaukoliikenteen käytössä olevan laivaston kokokin kasvaa nykyisestä 15 lentokoneesta. Kaukoliikenneinvestoinnin lisäksi yhtiön on lähivuosina tehtävä päätöksiä kapearunkolaivastonsa suhteen.

Yhtiön operoimassa laivastossa on kaikkiaan 45 konetta. Niiden lisäksi yhtiö omistaa 25 muiden yhtiöiden operoimaa lentokonetta. Yhtiön pyrkimyksenä on omistaa noin puolet operoimastaan laivastosta. Laivastoinvestoinnit on rahoitettu pitkäaikaisilla lainoilla ja rahoitusleasingjärjestelyillä. Yhtiö solmi vuoden aikana useita lentokoneiden myynti- ja takaisinvuokraussopimuksia, mukaan lukien sopimuksen joka käsittää kaksi ensimmäistä A350-konetta.

Uusi kalusto on energia- ja kustannustehokasta, ja laivastoinvestoinnit ovat erittäin tärkeitä Finnairin kilpailukykyyn kannalta. Vähäpäästöisellä kalustolla lentäminen liittyy myös yhtiön vastuullisuutta korostavaan toimintaan. Finnairissa vastuullinen toiminta on linkitetty liiketoiminnan tavoitteisiin ja arvoihin, ja vastuullisuusstrategia on keskeinen osa yhtiön strategiaa.

Finnair laatii vastuullisuusraportin Global Reporting Initiative (GRI) -ohjeistuksen mukaisesti. Carbon Disclosure Project järjestö on valinnut yhtiön aktiivisesti hiilijalanjälkeään pienentävien yritysten A-luokkaan. Olennaisista teemoista suurin merkitys sekä sidosryhmille että yhtiön johdolle on matkustajien ja henkilöstön turvallisuudella, polttoainetehokkuudella ja kilpailukyvillä. Johtamisen kehittäminen ja henkilöstön hyvinvointi ovat yhtiölle tärkeitä. Finnair edellyttää kaikkien yhteistyökumppaneidensa noudattavan eettisiä ohjeitaan ja valvoo turvallisuus- ja laatuksiteerien toteutumista.

Finnair palkittiin viidettä kertaa peräkkäin Pohjois-Euroopan parhaana lentoyhtiönä. Palkinto perustuu maailmanlaajuiseen asiakastytytyvyyttä mittaavaan tutkimukseen, jossa arvioitava oli yli 200 lentoyhtiön asiakaspalvelu.

Päästötön tuotanto strategian kärki

KASVUMAHDOLLISUUDET HYVÄT

FORTUM OYJ

TOIMITUSJOHTAJA

Pekka Lundmark 1.9.2015 lähtien,
Timo Karttinen, vt. toimitusjohtaja 1.2.-31.8.2015,
Tapio Kuula 31.1.2015 asti

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Sari Baldauf

HALLITUKSEN JÄSENET

Minoo Akhtarzand, Heinz-Werner Binzel, Eva Hamilton,
Kim Ignatius, Tapio Kuula Petteri Taalas, Jyrki Talvitie

TUNNUSLUKUJA

		2014	2013
Liikevaihto	M€	4 751	5 308
Liikevoitto	M€	3 428	1 508
Liikevoitto-%	%	72,2	28,4
Vertailukelpoinen liikevoitto	M€	1 351	1 403
Taseen loppusumma	M€	21 375	23 348
Omavaraisuusaste	%	51	43
Nettovelkaantumisaste	%	39	77
Oman pääoman tuotto	%	30,2	12,0
Sijoitetun pääoman tuotto	%	19,5	8,9
Henkilöstö yhteensä		8 592	9 186
Henkilöstö Suomessa		2 040	n/a
Osinkosumma	M€	1 155	977
Valtion saama osinko	M€	586	496
Investoinnit	M€	837	1 019

VALTION OMISTUSOSUUS

OMISTUKSEN STRATEGINEN INTRESSI

Sähkötuotannon häiriöttömyyden varmistaminen
myös poikkeusolosuhteissa

TOIMIALA

Yhdyskuntapalvelut

PÄÄTOIMIPAIKAT SUOMESSA

Espoo, Loviisa, Meri-Pori, Oulujoki, Järvenpää, Joensuu,
Imatra

"Fortum keskittyi lisäämään liiketoimintansa joustavuutta ja valmistautui ottamaan seuraavia merkittäviä askelia yhtiön strategian toteuttamiseksi"

TOIMITUSJOHTAJA
TAPIO KUULA

Toimi yhtiön toimitusjohtajana
31.1.2015 asti.

Yritysmyyntit auttavat päästöttömään tuotantoon perustuvan strategian toteutuksessa

Markkinatilanne on jatkunut toimialalla haastavana, mikä osaltaan on johtanut tehostamiseen ja ydinliiketoimintoihin keskittymiseen. Myös Fortum toteutti useita divestointeja vuonna 2014. Fortum luopui Suomen ja Norjan sähkönsiirtoliiketoiminnoista, Gasumin osakkeista ja useista muista ydinliiketoimintoihin kuulumattomista omistuksista. Vuoden 2015 maaliskuussa yhtiö ilmoitti saaneensa päätökseen Ruotsin sähkönsiirtoliiketoiminnan myynnin. Kokonaisuutena sähkönsiirtoliiketoimintojen myyntien kauppahinta oli 9,3 miljardia euroa, josta yhtiö kirjaa voitto 6,3 miljardia euroa, josta vuodelle 2014 kohdistui 1,9 miljardia euroa.

Tehostamisohjelman ja merkittävien yritysmyyntien seurauksena Fortumin rahoitusasema on erittäin hyvä. Yhtiö on strategisesti hyvässä tilanteessa ja sillä on mahdollisuuksia kasvaa ydinliiketoiminta-alueellaan; vähäpäästöisessä sähkön ja lämmön tuotannossa ja myynnissä ja kasvattaa kasvuinvestoinneilla omistaja-arvoa pitkäjänteisesti. Toisaalta selvää on, että säännelystä vakaatuottoisesta liiketoiminnasta luopuminen ja pääomien uudelleensijoittaminen kasvat- taisi Fortumin liiketoimintariskiä. Mahdollisten kasvuinvestointien suuntaaminen vaikuttaa merkittävästi Fortumin tulevaisuuden näkymiin.

Fortumin strategian kärkenä on päästötön tuotanto. Fortumin strategia pohjautuu kolmeen päätekijään. Yhtiö vahvistaa strategiassaan pohjoismaista ydinliiketoimintaa, luo vakaata kasvua Venäjällä ja rakentaa perustan tulevaisuuden kasvulle. Päästöttömän vesi- ja ydinvoiman sekä resurssitehokkaan sähkön ja lämmön yhteistuotannon rinnalla Fortum kehittää kierrätys ja bio-

polttoaineiden käyttöä sekä tutkii aurinko- ja aaltovoiman mahdollisuuksia. Yhtiöllä on Intiassa kaksi pientä aurinkovoimalaitosta.

Venäjällä sekä haasteita että kasvupotentiaalia

Heikko rupla sekä Venäjän talouden kriisi tekivät Fortumin toimintaympäristöstä Venäjällä erittäin haastavan. Russia-segmentin liikevoitto oli 161 (156) miljoonaa euroa. Yhtiön tulosohjaus vuodelle 2015 on edelleen 18,2 miljardin ruplan liikevoittotaso, joka kuitenkin nykykursseilla vastaa vain noin 340 miljoonaa euroa. Fortumin Venäjän investointiohjelma on tulossa päätökseen ja investointiohjelman kaksi viimeistä yksikköä valmistuvat Fortumin mukaan vuoden 2015 toisella puoliskolla. Venäjän liiketoiminnan osalta keskeisiä tekijöitä ovat talouden kasvu, ruplan kurssi, kaukolämpömarkkinoiden sääntelyyn liittyvä kehitys sekä sähkön tukku- ja kapasiteettimarkkinoiden kehitys.

Yhtiön strategiaa ja kasvua hyvin tukeva hanke on Fortumin syksyllä ilmoittama TGC-1:n vesivoimatuotannon mahdollinen haltuunotto. Fortum ilmoitti TGC-1:n vesivoimaomistuksen uudelleenjärjestelystä sekä järjestelyn onnistuttua yhtiön osallistumisesta Fennovoiman ydinvoimahankkeeseen vähemmistöosuudella. Hanke

TGC-1:n

vesivoimatuotannon mahdollinen haltuunotto tukisi Fortumin kasvua.

OSAKEKURSSIN KEHITYS 2010-2014

Kestävä liiketoiminta on Fortumille kilpailuetu.

kasvattaisi Fortumin tuotantoportfoliota Venäjällä, parantaisi tuotannon optimointikykyä sekä vähentäisi riippuvuutta kaasun hinnasta. Järjestelyn jälkeen 40 prosenttia Venäjän liiketoiminnasta koostuisi vesivoimasta. Venäjän mahdollinen lämpöreformi toisi todennäköisesti merkittäväkin kasvupotentiaalia Venäjällä.

Markkinatilanne säilyi haastavana

Vuoden 2014 tulokseen vaikutti ruplan kurssin voimakkaan heikkenemisen lisäksi, laskeneet sähkön markkinahinnat, laskeneet hyödykkeiden hinnat ja talouden taantuma etenkin Venäjällä. Sähkön tuotanto Pohjoismaissa kasvoi hieman sähkön viennin ansiosta. Venäjällä kysyntä säilyi edellisen vuoden tasolla. Sähkön pohjoismainen markkinahinta laski 29,6 (38,1) euroon/MWh. Hiilidioksidin päästöoikeuden hinta pysyi matavana elpyen kuitenkin hieman vuoden loppua kohden.

Fortumin vertailukelpoinen liikevoitto laski hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Syynä tähän oli lähinnä distribution-segmentin vertailukelpoisen liikevoiton lasku, joka johtui pääasiassa leudosta säästä ja Suomen sähkönsiirtoliiketoiminnan myynnistä. Fortum saavutti pääoman tuottotavoitteensa vuodelta 2014. Sekä sijoitetun että oman pääoman tuottoon vaikutti kuitenkin merkittävästi sekä Suomen sähkönsiirtoliiketoiminnan ja Norjan sähkönsiirto- ja lämpöliiketoimintojen myyntivoitot. Siirtoliiketoimintojen myyntivoitot ja vähentynyt vieras pääoma näkyvät myös vahvistuneena tase-asemana. Nettovelkojen ja käyttökatteen suhde laski 2,3:een (3,4). Fortum ilmoitti keväällä 2015 uusista taloudellisista tavoitteista. Nettovelan ja käyttökatteen tavoitesuhde laski odotetusti 2,5:iin. Muutos heijastaa aiempaa riskisempää liiketoimintaprofiilia. Fortum sai päätökseen tehostamisohjelmansa vuoden 2014 viimeisellä neljänneksellä. Tehostaminen edesauttaa osaltaan kannattavuuden ylläpitoa edelleen haastavana jatkuvassa markkinatilanteessa.

Omistajan näkökulmasta Fortum on tuottanut hyvin. Fortum maksoi normaalin 1,1 euron

osingon lisäksi 0,2 euron osakekohtaisen lisäosinгон vuodelta 2014. Fortumin osinkotuotto vuoden 2014 lopun osakekurssilla oli 7,2 prosenttia.

Fortumin toimitusjohtaja Tapio Kuula jäi tammikuun 2015 lopussa eläkkeelle. Fortumin uudeksi toimitusjohtajaksi on nimitetty Pekka Lundmark.

Ilmastomuutoksen hillitseminen ja tarve luonnonvarojen tehokkaammasta käytöstä vaikuttavat liiketoimintaan

Fortum on vahvasti kestäväan kehitykseen sitoutunut energiayhtiö. Kestävä kehitys on Fortumin strategian kulmakiviä ja kestävä liiketoiminta on yhtiölle kilpailuetu. Ilmastomuutoksen hillitseminen on Fortumin strateginen painopiste. Fortum on siten strategiallaan hyvin asemoitunut tulevaisuuden energiasektorilla. Vuonna 2014 94 (90) prosenttia Fortumin sähköntuotannosta EU:ssa oli hiilidioksidipäästötöntä.

Fortum huomioi liiketoiminnassaan tasapainoisesti taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristövastuun sekä oman toimintansa että koko arvoketjun osalta. Kestävä kehitys on hyvin integroitu Fortumin toimintatapoihin ja johtamisjärjestelmään.

Fortum on asettanut selkeitä tavoitteita kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Ympäristötavoitteiden osalta tilanne on kuitenkin osittain haasteellinen ja kokonaisenergiantuotannon hiilidioksidimainaispäästöjen viiden vuoden keskiarvo on ollut kasvussa johtuen pääasiassa Venäjän tuotannosta. Yhtiö on kuitenkin niukasti edelleen tavoitteessaan.

Sosiaalisessa vastuussa korostui edelleen työturvallisuus. Urakoitsijoiden kuolemantapaukset synkistivät kuitenkin vuotta. Urakoitsijaturvallisuus on siis edelleen haaste yhtiölle ja sen parantaminen korostuu vuoden 2015 tavoitteissa. Fortumin asiakastytyväisyys kehittyi positiivisesti ja maine säilyi vakaana ja parani Suomessa. Ruotsin osalta maine ei ole vielä tavoitteen mukaisella tasolla. Fortum sisällyttää ihmisoikeusarvioinnin sekä osana investointihankkeille tehtävää arviointia että alihankintaketjun auditointeja ja toimittajille asetettuja vaatimuksia.

Puhtaamman liikenteen polttoaineita

VASTUULLISUUS STRATEGIAN YTIMESSÄ

NESTE OYJ

TOIMITUSJOHTAJA

Matti Lievonen

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Jorma Eloranta

HALLITUKSEN JÄSENET

Majja-Liisa Friman, Laura Raitio, Jean-Baptiste Renard, Willem Schoeber, Kirsi Sormunen, Marco Wiren

TUNNUSLUKUJA		2014	2013
Liikevaihto	M€	15 011	17 462
Liikevoitto	M€	150	632
Liikevoitto -%	%	1,0	3,6
Taseen loppusumma	M€	6 494	7 043
Omavaraisuusaste	%	41,0	41,6
Nettovelkaantumisaste	%	61,0	42,8
Oman pääoman tuotto	%	2,1	19,1
Sijoitetun pääoman tuotto	%	3,3	13,4
Henkilöstö yhteensä		4 833	5 049
Henkilöstö Suomessa	M€	3 309	3 572
Osinkosumma	M€	166	167
Valtion saama osinko	M€	83,5	83,5
Investoinnit	M€	272	214

VALTION OMISTUSOSUUS

OMISTUKSEN STRATEGINEN INTRESSI

Strategisena intressinä on valtakunnallisen polttoainehuollon turvaaminen erityisesti poikkeusolosuhteissa huoltovarmuusnäkökohdat huomioon ottaen

TOIMIALA

Energiateollisuus

PÄÄTOIMIPAIKAT SUOMESSA

Espoo, Porvoo, Naantali

"Kilpailukyky syntyy yrityksen monipuolisesta kehittämisestä ja vastuullisesta toiminnasta."

TOIMITUSJOHTAJA
MATTI LIEVONEN

Neste Oil on korkealaatuisiin puhtaamman liikenteen polttoaineisiin keskittyvä jalostus- ja markkinointiyhtiö, joka valmistaa kaikkia tärkeimpiä öljytuotteita. Yhtiö on 2 miljoonan tonnin vuotuisella tuotantokapasiteetillaan myös maailman johtava uusiutuvista raaka-aineista valmistetun dieselin toimittaja.

Neste Oilin perinteiset öljynjalostamot sijaitsevat Porvoossa ja Naantalissa, ja niiden tuotantokapasiteetti on yhteensä noin 15 miljoonaa tonnia vuodessa. Yhtiön kaksi uusiutuvan dieselin jalostamoa sijaitsevat Singaporessa ja Rotterdamissa Hollannissa. Myös Porvoon jalostamolla valmistetaan uusiutuvaa dieseliä. Nesteen uusiutuvan dieselin tuotantokapasiteetti on 2,4 miljoonaa tonnia vuodessa. Yhtiön tavoitteena on nostaa tuotantokapasiteetti 2,6 miljoonaan tonniin vuoteen 2017 mennessä.

Yhtiö on päässyt maailman vastuullisimpien yritysten The Global 100 -listalle ja Dow Jonesin kestävä kehityksen indeksiin jo useana vuotena peräkkäin. CDP Forest on arvioinut Neste Oilin yhdeksi öljy- ja kaasualan parhaista metsäalanjäljistä kertovista yrityksistä. Lisäksi yhtiö raportoi koko toimintansa kasvihuonekaasupäästöt osana Carbon Disclosure -projektia (CDP). Yhtiön nimi on 1.6.2015 alkaen Neste Oyj.

Vuoden 2014 tapahtumia

Nesteen visio on olla halutuin kumppani puhtaamman liikenteen polttoaineratkaisuissa. Vuonna 2014 Neste määritteli kaksi strategista päätavoitettaan. Yhtiö haluaa olla Itämeren alueen johtava polttoaineratkaisujen toimittaja ja se haluaa kasvaa uusiutuviin raaka-aineisiin perustavilla globaaleilla markkinoilla.

Maailmanjohtava
uusiutuvista raaka-aineista
valmistetun dieselin toimittaja.

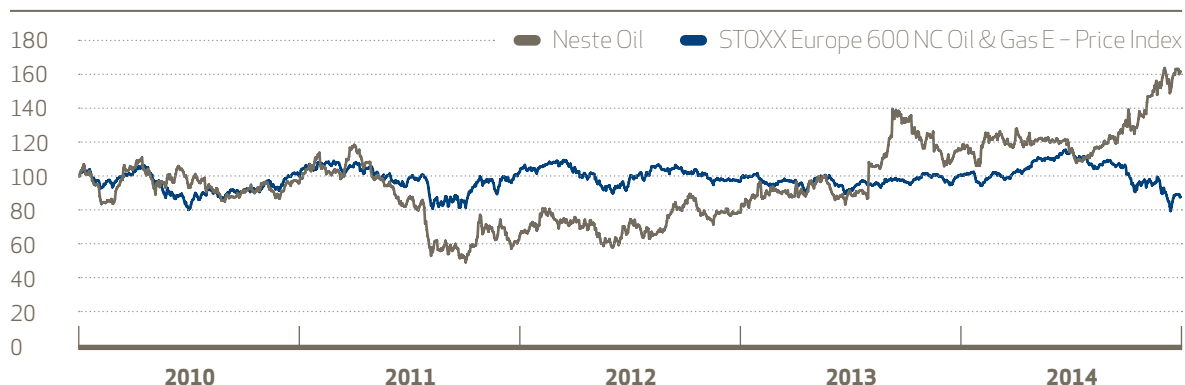
Itämeren alue on yhtiön kotimarkkina, jossa sen kilpailukyky perustuu kehittyneeseen tuotantorakenteeseen ja hyvään sijaintiin asiakkaisiin ja raaka-aineiden hankintaan nähden.

Neste on maailman suurin korkealaatuisen uusiutuvan dieselin valmistaja. Se pystyy valmistamaan NExBTL-dieseliä yli kymmenestä uusiutuvasta raaka-aineesta. Yhtiö ilmoitti syksyllä 2014, että se näkee uusiutuvissa tuotteissa kasvumahdollisuuksia myös polttoainemarkkinoiden ulkopuolella. Tässä näkymässä biopohjaisilla kemian tuotteilla voitaisiin korvata fossiilisten raaka-aineiden käyttöä.

Neste Oil päätti syksyllä 2014, että se integroi Naantalın ja Porvoon jalostamon yhden kokonaisuuden toimintamallin mukaiseksi. Tämä uudistus on valmis vuoden 2017 alussa. Osana järjestelyä yhtiö päätti investoida Porvoossa yli 20 miljoonaa euroa raaka-ainesyötön esikäsittelyyn ja Naantalissa noin 60 miljoonaa euroa prosessia tehostaviin hankkeisiin. Lisäksi Neste on yhteisyrityksen kautta tekemässä Porvoon jalostamon 250 miljoonan euron voimalaitosinvestoinnin.

Toiminnalliset muutokset ovat johtaneet myös henkilöstön sopeuttamiseen. Loppuvuodesta 2014 käytyjen yhteistoimintaneuvotteluiden tuloksena 203 henkilöä joutuu jättämään yhtiön.

OSAKEKURSSIN KEHITYS 2010–2014

Neste myös saattoi loppuun vuonna 2013 käynnistetyin hankkeen varustamoliiketoiminnan ulkoistamisesta vuoden 2014 kevään aikana.

Markkinaympäristö, talous ja vastuullisuus

Neste Oilin tärkeimmät tulokseen vaikuttavat markkinatekijät ovat kansainväliset jalostusmarginaalit, Pohjanmeren Brent-raakaöljyn ja venäläisen raskaamman raakaöljyn (REB) välinen hintaero, Yhdysvaltain dollarin ja euron välinen valuutaturssi sekä kasviöljyjen väliset ja kasviöljyjen ja fossiiliöljyjen väliset hintaerot ja biodieselin marginaalit.

Raakaöljyn hinnan muutokset, tarjonnan ja kysynnän tasapaino ja biopolttoainevelvoitteisiin, Yhdysvaltain Blender's Tax Credit -verohelpotukseen ja muihin kannustimiin liittyvän poliittisen päätöksenteon epävarmuus vaikuttavat öljytuotteiden ja uusiutuvien polttoaineiden markkinoihin.

Vuonna 2014 Neste käytti 62 (52) prosenttia jäte- ja tähderaaka-ainevirtoja Uusiutuvien polttoaineiden tuotannon raaka-aineena. Yhtiön tavoitteena on vuoteen 2017 mennessä saavuttaa mahdollisuus hyödyntää raaka-aineena 100 prosenttia jätteitä ja tähteitä.

Taloudellinen kehitys

Nesteen raportoitu liikevoitto heikkeni vuonna 2014 ja 150 (632) miljoonaa euroa. Öljyn hinnan puolittuminen toisella vuosipuoliskolla johti varaston arvon alenemiseen. Yhtiön ilmoittama vertailukelpoinen liikevoitto vuodelta 2014 oli 583 (596) miljoonaa euroa eli lähes edellisvuoden tasolla.

Öljytuotteiden vertailukelpoinen liikevoitto vuodelta 2014 oli 285 (275) miljoonaa euroa, Uusiutuvien tuotteiden 239 (273) miljoonaa euroa ja Öljyn vähittäismyynnin 68 (77) miljoonaa euroa.

Yhtiön suurin tulogeneraattori oli edelleen Öljytuotteet. Uusiutuvien tuotteiden liiketoiminta-alue toi noin 41 prosenttia vertailukelpoisesta tuloksesta.

Öljytuotteiden viitemarginaalit olivat viime vuoden tasolla. Uusiutuvien tuotteiden myyntimäärät kasvoivat 9 prosenttia, mutta markkina oli muuten edellisvuotta heikompi. Blenders Tax Credit -verohelpotuksen uusimisella oli 89 miljoonan euron positiivinen tulosvaikutus. Matalamat yksikkömarginat heikensivät vähittäismyynnin tulosta Suomessa ja Luoteis-Venäjällä.

Nesteen velan osuus kokonaispääomasta oli 37,9 (30,0) prosenttia eli se oli yhtiön ilmoittaman tavoitehaarakunnan 25–50 prosenttia sisällä.

Liiketoiminnan rahavirta oli 248 (839) miljoonaa euroa. Rahavirran lasku johtui pääosin öljyn hinnan laskun vaikutuksesta. Varastotappiot olivat 492 miljoonaa euroa ja käyttöpääomatasojen muutokset verrattuna edellisvuoteen pienensivät rahavirtaa 133 miljoonaa euroa.

Vuoden 2014 tilinpäätöstiedotteessa yhtiö ohjeisti vuoden 2015 vertailukelpoisen liikevoiton pysyvän vahvana, mutta olevan todennäköisesti alempi kuin vuonna 2014. Yhtiö antoi positiivisen tulosvaroituksen 21.4.2015 ja muutti vuoden 2015 tulohajautaan. Sen mukaan yhtiö arvioi vertailukelpoisen liikevoiton olevan korkeampi kuin vuonna 2014.

Porvoon jalostamon 8 viikon huhti-toukokuun huoltoseisokin vaikutus on noin -100 miljoonaa euroa Öljytuotteiden tuloksessa.

Vuoden 2014 investoinnit olivat 272 (214) miljoonaa euroa. Vuoden 2015 investointien arvioidaan olevan noin 450 miljoonaa euroa, mihin sisältyy Porvoon jalostamon 100 miljoonan euron seisokki.

Vastuullisuus on keskeinen osa Nesteen strategiaa. Vastuullisuus on yksi yhtiön neljästä arvosta ja mukana kaikessa toiminnassa. Vastuullisuus on osa yhtiön liiketoimintaa. Yhtiön vastuullisuus kiteytyy (Neste Oil Sustainable Way) -vastuullisuusohjelmaan.

Nesteen vastuullisuuden päämäärät ovat, Puhtaammat ratkaisut, Turvallisuus, Ihmisemme, Yhteiskunta, Ilmasto ja resurssitehokkuus sekä Vastuullinen toimintaketju.

Neste Oilin keskeisimmät vastuullisuuteen liittyvät politiikat ja periaatteet ovat Neste Oilin eettiset säännöt, kestävän kehityksen politiikka, kestävän kehityksen periaatteet biopolttoaineille, henkilöstöpolitiikka ja metsäkadon estämistä ja uusiutuvien raaka-aineiden vastuullista hankintaa koskevat ohjeet.

Nesteen hallitus valvoo vastuullisuuden toteutumista ja hyväksyy vastuullisuutta koskevat politiikat. Yhtiö käynnisti vastuullisuuspolitiikan päivittämisen vuonna 2014 ja se valmistuu vuoden 2015 aikana.

Yhtiö päivitti olennaisuusarvion syksyn 2014 ja alkuvuoden 2015 aikana. Taloudellinen vastuu ja materiaalitehokkuuteen liittyvät teemat saivat uudessa olennaisuusarviossa selkeästi suuremman painon kuin vuonna 2012 tehdyssä arviossa.

ALTIA

ALTIA OY

TOIMITUSJOHTAJA

Pekka Tennilä

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Sanna Suvanto-Harsaae

HALLITUKSEN JÄSENET

Kim Henriksson, Minna Huhtaniska, Annikka Hurme, Jarmo Kilpelä, Kasper Madsen

TUNNUSLUKUJA		2014	2013
Liikevaihto	M€	426,3	475,8
Liikevoitto	M€	-18,6	0,7
Liikevoittoprosentti	%	-4,4	0,1
Taseen loppusumma	M€	501,5	577,7
Omavaraisuusaste	%	28,7	29,2
Nettovelkaantumistaso	%	34,2	65,4
Oman pääoman tuotto	%	-11,6	-1,7
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-3,5	3,5
Henkilöstö yhteensä		987	1074
Henkilöstö Suomessa		498	504
Osinkosumma	M€	0	0,0
Valtion saama osinko	M€	0	0,0
Investoinnit	M€	16,7	63,4

Altia on väkevien alkoholijuomien, viinien ja konjakin markkinajohtaja Pohjoismaissa ja Baltiassa. Altia on maailman kuudenneksi suurin konjakkitalo. Altialla on vahva pohjoismainen myynti- ja logistiikkaverkosto. Altian uuden strategian mukaisesti tähdätään operatiivisen toiminnan, kilpailukyvyyn ja kannattavuuden parantamiseen. Altialla ei ole enää strategista merkitystä valtiolle ja eduskunta on hyväksynyt esityksen Altian määränemistövaatimuksen poistamisesta.

Taloudellinen kehitys

Altian liikevaihto laski vuonna 2014 edellisestä vuodesta 10,4 %. Altian omien tuotteiden liikevaihto jäi hieman vertailuvuodesta. Päämiest tuotteiden markkina-osuudet ja liikevaihto laskivat etenkin Ruotsissa. Liikevaihtoa laski eniten Tanskan viini- ja glögituotannon siirrosta Svendborgin tehtaalta Rajamäelle johtuva sopimusasiakkuuksien päättäminen. Vaikka väkevien viinien myynti jatkoi laskua, kasvoivat Altian markkinaosuudet Suomessa ja Norjassa. Vuoden 2015 liikevaihto tulee laskemaan edelleen strategian mukaisesti.

Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä oli edellisen vuoden tasolla 17,9 (17,4) miljoonaa

VALTION OMISTUSOSUUS

100%

TOIMIALA

Alkoholijuomien valmistus, maahantuonti ja logistiikkapalvelut sekä teollisten tuotteiden ja palveluiden valmistus ja myynti

PÄÄTOIMIPAIKAT SUOMESSA

Helsinki, Koskenkorva, Rajamäki

"Vuonna 2014 pysyi operatiivinen kannattavuus edellisen vuoden tasolla huolimatta liikevaihdon laskusta. Vuonna 2015 luomme edellytyksiä pitkän aikavälin kestäväälle kasvulle."

TOIMITUSJOHTAJA
PEKKA TENNILÄ

euroa toteutettujen tehostamistoimenpiteiden ja kustannussäästöjen ansiosta. Kertaluonteisten erien jälkeinen liikevoitto oli -18,6 (0,7) miljoonaa euroa johtuen pääosin alaskirjauksista. Altian omien tuotteiden kannattavuus parani. Päämiest tuotteiden kannattavuus heikkeni. Vuoden 2015 liikevoiton ilman kertaluonteisia eriä ennakoidaan paranevan vuodesta 2014.

Liiketoiminnan nettorahavirta oli -7,5 (46,1) miljoonaa euroa, mutta maksuvalmius oli hyvä. Investointeihin käytettiin 16,7 (63,4) miljoonaa euroa ja ne liittyivät lähinnä Koskenkorvan tehtaan biovoimalaitokseen. Edellisen vuoden investoinnit liittyivät lisäksi yhtiön Larsen SAS ja Bron-dums-akvaviittituotemerkin hankintoihin.

Yritysvastuu

Altian vastuullisuustyötä seuraa ja kehittää sisäinen, johtoryhmälle raportoiva yritys vastuun työryhmä. Yrityskulttuurin kehittämishanke jatkuu. Ympäristötavoitteet on asetettu vuosille 2013–2015. Ympäristötavoitteiden osalta seurataan muun muassa energian ja veden käyttöä, jäteveden laatua, materiaalihokkuutta ja uusia tunnuslukuja.

ARCTIA SHIPPING OY

TOIMITUSJOHTAJA

Tero Vauraste

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Christer Granskog

HALLITUKSEN JÄSENET

Maire Laitinen, Ilpo Nuutinen, Antti Pankakoski,
Päivi Söderholm

TUNNUSLUKUJA		2014	2013
Liikevaihto	M€	61,3	63,0
Liikevoitto	M€	16,8	17,5
Liikevoittoprosentti	%	27,4	27,8
Taseen loppusumma	M€	185,7	175,6
Omavaraisuusaste	%	72,7	70,7
Nettovelkaantumisaste	%	-15,6	-12,0
Oman pääoman tuotto	%	10,0	11,7
Sijoitetun pääoman tuotto	%	11,3	12,5
Henkilöstö yhteensä		261	267
Henkilöstö Suomessa		261	267
Osinkosumma	M€	7,9	-
Valtion saama osinko	M€	7,9	-
Investoinnit	M€	15,6	17,8

VALTION OMISTUSOSUUS

100%

OMISTUKSEN STRATEGINEN INTRESSI

Merenkulun toiminnan takaaminen jäänmurtopalveluja tuottamalla

TOIMIALA

Erikoisvarustamo

PÄÄTOIMIPAIKAT SUOMESSA

Helsinki

"Itämeren jäänmurron hoitaminen on turvattava kaluston käyttöasteen nostolla ja kilpailukyvyyn parantamisella."

TOIMITUSJOHTAJA
TERO VAURASTE

Leuto jätälvi ja monitoimimurtajien kesärahtausksen lyheneminen laskivat liikevaihto- ja voittotasoa vuonna 2014. Operointipäiviä Itämeren jäänmurrossa kertyi vain 350 (579). Arctian asiakkaan Alaskan operaatio oli kertomusvuoden keskeytyneenä, mutta vaikutus vuoden 2014 tulokseen jäi vähäiseksi. Fennica avusti loppukesällä Grönlannin vesillä merenpohjan tutkimustyössä. Arctian sopimuskanta säilyi hyvänä ja Liikennevirasto otti käyttöön Nordican ja Fennican optiosopimukset vuosille 2017–2018.

Käyttöasteen nosto fokuksessa

Yhtiön strategia kirkastettiin kertomusvuonna ja sen mukaisesti Arctia pyrkii turvaamaan Itämeren jäänmurron ja sen vaatiman vanhenevan jäänmurtokaluston korvaamisen valtion talouden kannalta tehokkaasti alusten käyttöastetta nostamalla. Käyttöasteen nostaminen tapahtuu strategian mukaan kasvattamalla polaarista liiketoimintaa. Polaarisen markkinan kehityksellä on siten merkittävä vaikutus yhtiön tuloksenteke- ja investointikykyyn. Menestyminen sekä Itämeren jäänmurrossa että polaarilla markkinalla edellyttää

myös kustannuskilpailukyvyyn parantamista. Öljyn hinnan lasku luo osaltaan haasteita öljyteollisuuden projektien kannattavuudelle ja saattaa vaikuttaa polaarisen markkinan kehitykseen.

Arctia Shipping toimii herkillä, erityssuojelua vaativilla merialueilla, joten ympäristövastuu on liiketoiminnan kannalta erittäin olennaista. Ice management -palveluiden laadukkuus ja turvallisuus on ympäristön kannalta siten hyvin kriittistä. Arctialle turvallisuus, sekä työturvallisuus että ympäristöturvallisuus, on kaiken toiminnan lähtökohta. Vuonna 2014 työtapaturmien määrä oli kasvussa. Turvallisuusajattelu vaatii siis edelleen jatkuvia panostuksia. Myös öljyntorjuntaosaaminen on nostanut merkitystään jäänmurtajien toiminnassa. Arctia panosti vuonna 2014 erityisesti alihankintaketjun vastuullisuuden varmistamiseen asettamalla yritys vastuuvaatimuksia sekä auditoimalla alihankkijoita. Vastuullisuus tulee edelleen korostumaan energiayhtiöiden alihankintaketjuissa ja myös muiden sidosryhmien odotuksissa, joten vastuullisuuteen panostaminen on Arctian kilpailukyvyyn kehittymiselle tärkeää.

ART AND DESIGN CITY HELSINKI OY

TOIMITUSJOHTAJA

Kari Halinen

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Nyrki Tuominen

HALLITUKSEN JÄSENET

Chandika Chandras, Jan-Erik Krusberg, Markku Löytönen, Sinikka Mustakari, Päivi Paltola- Pekkola, Pekka Saarela

TUNNUSLUKUJA		2014	2013
Liikevaihto	M€	0,3	0,4
Liikevoitto	M€	-0,017	0,018
Liikevoittoprosentti	%	-5,6	3,9
Taseen loppusumma	M€	0,5	0,5
Omavaraisuusaste	%	84,4	86,3
Nettovelkaantumisaste	%	-89,2	-103,5
Oman pääoman tuotto	%	neg.	4,1
Sijoitetun pääoman tuotto	%	neg.	3,8
Henkilöstö yhteensä		3	3
Henkilöstö Suomessa		3	3
Osinkosumma	M€	0,0	0,0
Valtion saama osinko	M€	0,0	0,0
Investoinnit	M€	0,0	0,0

VALTION OMISTUSOSUUS

TOIMIALA

Yhdyskuntasuunnittelu

PÄÄTOIMIPAIKAT SUOMESSA

Helsinki

"Art and Design City Helsinki Oy on osaava kaupunginosakehittäjä."

TOIMITUSJOHTAJA
KARI HALINEN

Art and Design City Helsinki Oy:n (ADC) toimialana on avustaa Arabianrannan alueelle muodostettavan taideteollisuuskeskuksen toteuttamista järjestämällä hanketta tukevia palveluja. Tavoitteensa toteuttamiseksi yhtiö tuottaa markkinointi-, koulutus- ja muita palveluja sekä osallistuu erilaisten kehitys- ja muiden projektien toteuttamiseen.

Arabianrannan kehittäminen saatu päätökseen

ADC koordinoi Arabianrannan kehittämistä niin tulevaisuuden asuinalueena kuin innovatiivisena ympäristönä uusille yrityksille ja seitsemän korkeakoulun ja oppilaitoksen kampusalueena. ADC on ylläpitänyt vuodesta 2001 lähtien Arabianrannan virtuaalista mediaa, Helsinki Virtual Village -portaalia ja siihen liittyviä näyttötauluja Arabia-kauppakeskuksessa sekä kouluissa. ADC on myös vastannut Arabianrannan alueellisen valokuituverkon ja sen palveluiden kehittämisestä.

Arabianrannan alueella on toteutettu lähes 20 erilaista kehityshanketta, joissa alueportaalia on käytetty yhtenä tutkimusvälineenä. ADC aloitti

vuonna 2007 "Helsinki Living Lab" -hankkeen, joka on laajennettu koskemaan koko metropoli-alueetta.

Yhtiön alkuperäinen tehtävä ja toiminta alkaa olla jo loppusuoralla. Arabianrannan arvioidaan valmistuvan vuonna 2015.

Yhtiön toiminta perustuu pääosin Helsingin kaupungin palvelutuotantosopimukseen, joka määrittelee ne palvelut ja toiminnot, jotka yhtiö tuottaa kaupungille. Yhtiön toiminnan kannalta merkittävää on se, että palvelutuotantosopimuksen arvo on laskenut murto-osaan viime vuosien tasosta.

Yritysvastuussa hyvä tiedonkulku ja resurssitehokkuus

ADC:n strategian mukaisesti yhtiö toimii ympäristövastuullisesti.

BOREAL KASVINJALOSTUS OY

TOIMITUSJOHTAJA

Markku Äijälä

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Kaj Friman

HALLITUKSEN JÄSENET

Jukka Hollo, Pekka Hurtola, Jyrki Lepistö,
Taina Vesanto

TUNNUSLUKUJA		2014	2013
Liikevaihto	M€	9,8	9,4
Liikevoitto	M€	0,5	0,7
Liikevoittoprosentti	%	5,5	7,9
Taseen loppusumma	M€	10,5	10,2
Omavaraisuusaste	%	79,9	77,5
Nettovelkaantumisaste	%	-25,9	-53,7
Oman pääoman tuotto	%	7,3	5,3
Sijoitetun pääoman tuotto	%	8,3	10,6
Henkilöstö yhteensä		72	72
Henkilöstö Suomessa		72	72
Osinkosumma	M€	0,3	0,2
Valtion saama osinko	M€	0,2	0,1
Investoinnit	M€	1,7	0,2

VALTION OMISTUSOSUUS

60,75%

OMISTUKSEN STRATEGINEN INTRESSI

Elintarvikehuollon turvaaminen ja huoltovarmuus

TOIMIALA

Viljelykasvien jalostus ja markkinointi

PÄÄTOIMIPAIKAT SUOMESSA

Jokioinen

"Vahva tutkimus- ja kehitystoiminta kasvinjalostusta palvelemaan."

TOIMITUSJOHTAJA
MARKKU ÄIJÄLÄ

Boreal Kasvinjalostus Oy jalostaa ja markkinoi Suomen ja muiden pohjoisten alueiden viljelyoloihin soveltuvia peltokasvilajikkeita. Kotimaassa Borealin markkina-asema pysyi vahvana vuonna 2014. Markkinaosuus oli 57 prosenttia (58) vilja- ja öljykasvilajikkeiden viljelyalasta. Nurmikasveilla markkinaosuus oli yli 70 prosenttia. Yhtiö hakee kasvua vientimarkkinoilta. Lajikeviennin kehittymistä on tukenut Limagrainin kanssa sovittu yhteistyö. Vientimarkkinoilla kehitys oli positiivista erityisesti Ruotsissa ja Virossa.

Peltojen hankinta turvaa yhtiön toimintaedellytykset

Vuoden 2014 liikevaihto kasvoi 4,1 prosenttia ja päättyi 9,8 miljoonaan euroon. Liikevaihdon kasvu johtui siemenmyynnin ja kasvinjalostuspalvelujen Huoltovarmuuskeskukselle tapahtuvan myynnin kasvusta. Vuoden 2014 liikevoitto supistui 0,5 miljoonaan euroon (0,7), mikä oli 5,5 prosenttia liikevaihdesta (7,9). Sijoitetun pääomaan tuotto laski. Yhtiön tase-asema säilyi edelleen vahvana. Omavaraisuusaste oli 79,9 (77,5) prosenttia.

Yhtiö osti valtiolta 130 hehtaaria kasvinjalostustoimintaan sopivia peltoja Jokioisilla.

Yritysvastuussa kestävä kehitys ja resurssitehokkuus

Kasvinjalostus on kestävä kehitystä edistävää liiketoimintaa. Kasvinjalostuksella parannetaan viljelyn edellytyksiä kestäväällä tavalla ja edistetään luonnonvarojen kestävä käyttöä. Ilmastonmuutos, maailmanlaajuisen ruoantuotannon tarpeen kasvu ja valkuaisomavaraisuuden lisääminen ovat haasteita, joihin yhtiö pyrkii jalostustoiminnallaan vastamaan. Olennaisia yritysvastuuasioita ovat lisäksi henkilöstö sekä rehelliset ja eettiset toimintatavat. Yhtiö pyrkii myös parantamaan energia- ja materiaaltehokkuutta omassa toiminnassaan.

EKOKEM

EKOKEM OYJ

TOIMITUSJOHTAJA

Timo Piekkari

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Juha Vanhainen

HALLITUKSEN JÄSENET

Leena Karessuo, Pia Björk, Karri Kaitue, Jukka Ohtola, Tiina Tuomela

TUNNUSLUKUJA		2014	2013
Liikevaihto	M€	200,8	195,2
Liikevoitto	M€	35,2	29,6
Liikevoittoprosentti	%	17,5	15,2
Taseen loppusumma	M€	310,5	303,3
Omavaraisuusaste	%	55,9	52,9
Nettovelkaantumisaste	%	20,6	40,3
Oman pääoman tuotto	%	17,1	16,4
Sijoitetun pääoman tuotto	%	16,2	14,6
Henkilöstö yhteensä		465	479
Henkilöstö Suomessa		324	326
Osinkosumma	M€	11,3	9,9
Valtion saama osinko	M€	3,8	3,4
Investoinnit	M€	16,6	22,0

Ekokem on vaativan ympäristöhuollon kokonaispalvelujen tuottaja, jonka vahvuuksia ovat asiakastuntemus ja henkilökohtainen asiakaspalvelu. Ydinosaamista ovat vaarallisten jätteiden käsittely, jätteiden hyödyntäminen, energiantuotanto, pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistus sekä ympäristörakentaminen palveluineen.

Liiketoiminta laajenee pohjoismaihin

Ekokemin vuoden 2014 liikevaihto kasvoi 2,9 prosenttia edellisvuoteen verrattuna 200,8 miljoonaan euroon. Myös liiketulos kasvoi edellisvuoteen verrattuna tasolle 35,2 (29,6) miljoonaa euroa. Kasvu tuli lähinnä Suomen liiketoiminoista. Ruotsin suhdanteiden heikkeneminen ja teollisuuden volyymin aleneminen vaikuttivat alentavasti Ruotsin Sakab-yksikön kehitykseen, jonka vuoksi käynnistettiin uusi ohjelma tuottavuuden parantamiseksi.

Ekokem-konsernin lähivuosien liikevaihtoon ja tulokseen vaikuttavat erityisesti Sakabin liikevaihdon ja kannattavuuden kehitys. Ekokemin tarkoituksena on ottaa käyttöön Suomessa kehitettyjä palvelukonsepteja myös Ruotsissa. Ekokem

VALTION OMISTUSOSUUS

TOIMIALA

Ympäristöliiketoiminta, energiantuotanto

PÄÄTOIMIPAIKAT SUOMESSA

Riihimäki

"Ekokemista pohjoismaiden johtava ympäristöalan yritys."

TOIMITUSJOHTAJA
TIMO PIEKKARI

on laajentunut vuoden 2015 alussa myös Tanskaan ostamalla Nord-konsernin, mikä vahvistaa erityisesti Ekokemin vesienkäsittelyteknologiaa ja -osaamista.

Siirtyminen kiertotalouteen luo Ekokemille uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Yritysvastuun teemat

Ekokemin yritysvastuun olennaiset teemat ovat luonnonvarojen säästäminen ja jätteiden hyödyntäminen, toiminnan ympäristövaikutukset, turvallisuus, taloudellinen vastuu, vastuu henkilöstöstä ja toiminta yhteiskunnassa.

GASUM OY

TOIMITUSJOHTAJA

Johanna Lamminen

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Johanna Lamminen

HALLITUKSEN JÄSENET

Björn Ahlnäs, Aleksei Novitsky, Christer Paltschik,
Ari Suomilammi, Kristiina Vuori

TUNNUSLUKUJA		2014	2013
Liikevaihto	M€	1 079,0	1 147,5
Liikevoitto	M€	5,1	40,5
Liikevoittoprosentti	%	0,5	3,5
Taseen loppusumma	M€	1 621,1	822,8
Omavaraisuusaste	%	28,4	52,3
Nettovelkaantumistas	%	73,2	41,3
Oman pääoman tuotto	%	neg.	8,1
Sijoitetun pääoman tuotto	%	0,7	6,3
Henkilöstö yhteensä		281	273
Henkilöstö Suomessa		275	273
Osinkosumma	M€	0	17,9
Valtion saama osinko(VNK)	M€	0	4,3 (2,2)
Investoinnit	M€	51,5	21,6

Gasumin liiketoimintana on maakaasun maahan-
tuonti, siirto ja myynti. Asiakkaita ovat teollisuus,
energialaitokset ja pienkiinteistöt.

Maakaasun siirtoverkoston kokonaispituus
oli vuoden 2014 lopussa 1287 kilometriä.

Suomen valtio nousi Gasumin enemmistö-
omistajaksi 3.11.2014 ostamalla Fortumin ja
E.ON: in omistamat Gasumin osakkeet. Toinen
omistaja venäläinen OAO Gazprom omistaa
Gasumista 25 %.

LNG ja biokaasu kasvun moottoreiksi

Suomen vuoden 2014 maakaasun kulutus laski
edellisvuoteen verrattuna noin 12 prosenttia ja oli
29,3 TWh (33,2 TWh). Maakaasun myynti laski
erityisesti yhdistetyssä sähkön- ja lämmöntuotan-
nossa, jossa maakaasua korvattiin lähinnä kivihii-
lellä. Myynnin vähentyminen johtui maakaasun
heikosta kilpailukykyvyydestä.

Gasum kehittää myös biokaasun tuotantoa
ja jakelua. Vuoden 2014 aikana syötettiin biokaa-
sua Gasumin verkkoon yhteensä 33 877 MWh
(31 721 MWh).

Gasumin tytäryhtiön Kaasupörssi Oy:n vuosi-
vaihdeksi vuonna 2014 muodostui 1891 GWh

VALTION OMISTUSOSUUS

75%

OMISTUKSEN STRATEGINEN INTRESSI

Kotimaisen määräysvallan varmistaminen kaasun
siirtoverkossa

TOIMIALA

Maakaasun siirto ja myynti

PÄÄTOIMIPAIKAT SUOMESSA

Espoo, Valkeala

"Gasumista
pohjoismainen
kaasuyhtiö."

TOIMITUSJOHTAJA
JOHANNA LAMMINEN

(2 035 GWh), joka vastaa 6,4 prosentin osuutta
maakaasun käytöstä Suomessa.

Gasum on alkuvuonna 2014 ostanut 51 pro-
sentin omistuosuuden Skangassista, joka harjoit-
taa LNG:n varastointia ja myyntiä Itämeren alu-
eella. Skangass on tehnyt investointipäätöksen
Porin LNG-terminaalista, jonka odotetaan valmis-
tuvan syksyllä 2016. Skangassin yhteisyritys
Manga on samoin tehnyt investointipäätöksen
LNG-terminaalin rakentamisesta Tornioon.

Gasum ja virolainen AS Alexela Energia ovat
tehneet selvityksen Suomea ja Baltiaa palvelevasta
suuresta LNG-terminaalista. Selvityksessä hank-
keelle ei löydetty liiketaloudellista kannatta-
vuutta. Gasum on jatkanut oman terminaalihank-
keen kehittämistä tavoitteena parantaa LNG:n
saatavuutta eteläisessä Suomessa.

**Yritysvastuussa painottuvat
ympäristöystävällisyys ja toimintavarmuus**

Gasumin yritysvastuun painopisteet ovat innovaa-
tiot ja tulevaisuus, toiminta yhteiskunnassa, toi-
mintavarmuus ja turvallisuus sekä tehokas ja
vastuullinen arvoketju.

POSTI GROUP OYJ

TOIMITUSJOHTAJA

Heikki Malinen

HALLINTONEUVOSTON PUHEENJOHTAJA

Mauri Pekkarinen

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Arto Hiltunen

HALLITUKSEN JÄSENET

Petri Järvinen, Petri Kokko, Jussi Kuutsa, Kirsi Nuotto, Päivi Pesola, Marja Pokela, Suvi-Anne Siimes

TUNNUSLUKUJA		2014	2013
Liikevaihto	M€	1 858,7	1 976,8
Liikevoitto	M€	5,8	9,9
Liikevoittoprosentti	%	0,3	0,5
Taseen loppusumma	M€	1 291,3	1 415,6
Omavaraisuusaste	%	45,3	47,2
Nettovelkaantumisaste	%	19,0	21,0
Oman pääoman tuotto	%	-0,7	1,1
Sijoitetun pääoman tuotto	%	1,1	1,4
Henkilöstö yhteensä		24 617	27 253
Henkilöstö Suomessa		19 391	21 603
Osinkosumma	M€	0,0	0,0
Valtion saama osinko	M€	0,0	0,0
Bruttoinvestoinnit	M€	57,5	61,1

Itella muuttui Posti Group Oyj:ksi 1.1.2015. Yhtiö on kansainvälinen yritys, jonka liiketoiminta on jaettu neljään ryhmään: Postipalvelut, Paketti ja logistiikkapalvelut, Itella Venäjä ja OpusCapita. Suomessa yhtiö toimii nimellä Posti Group ja muissa toimintamaissa nimellä Itella. Venäjällä yhtiö on markkinajohtaja varastoinnissa. Itella Logistics Oy sulautui Itella Posti Oy:hyn 1.1.2015. Samalla liiketoimintayhtiön nimi muuttui Posti Oy:ksi.

Posti Groupin liikevaihto vuonna 2014 oli 1 859 miljoonaa euroa. Liikevaihto laski 6 prosenttia edellisvuodesta. Postimäärän lasku kiihtyi sähköisen viestinnän yleistessä. Raskaan liikenteen volyymit jatkoivat laskuaan Suomessa kolmatta vuotta peräkkäin. Posti Groupin liikevaihdosta 96 prosenttia tulee yrityksiltä ja yhteisöiltä. Tärkeimmät asiakastoimialat ovat kauppa, palvelut ja media.

Liiketulos ilman kertaluonteisia eriä oli 50,8 miljoonaa euroa (50,5). Raportoitua tulosta heikensivät tehdyt rakennejärjestelyt sekä henkilös-

VALTION OMISTUSOSUUS

100%

OMISTUKSEN STRATEGINEN INTRESSI

Yleispalveluvuorituksen mukaisten päivittäisten postipalveluiden tuottaminen

TOIMIALA

Postipalvelut

PÄÄTOIMIPAIKAT SUOMESSA

Helsinki, Jyväskylä, Kuopio, Lahti, Lappeenranta, Oulu, Seinäjoki, Tampere, Turku, Vantaa

"Vuosi 2014 oli meille suurten uudistusten aikaa. Toteutamme uutta strategiaamme, jonka tavoitteena on sopeuttaa liiketoimintaamme postin ja logistiikan toimialan vakavaan murrokseen."

TOIMITUSJOHTAJA
HEIKKI MALINEN

tön uudelleenjärjestelyihin liittyvät kertaluonteiset erät. Yhtiö julkisti keväällä 2015, että se myy kiinteistöjä 120 miljoonalla eurolla. Yhtiö ilmoitti myös palveluverkostonsa uudistamisesta.

Toimialan murros ja visio

Tuokasta taloustilanteesta ja toimialan murroksesta johtuen Posti Group on tehnyt muutoksia, joihin on liittynyt henkilöstövähennyksiä. Yhtiö saavutti 100 miljoonan euron tehostamisohjelman tavoitteet aikataulussa. Toiminnan tehostamista jatketaan uudella 75 miljoonan euron ohjelmalla. Palveluverkon uudistaminen aiheuttaa osaltaan sopeuttamistarpeita.

Posti Groupin vuoteen 2020 ulottuva visio on olla "Sinun ensisijainen valintasi postin, logistiikan ja verkkokaupan palveluissa". Toimintaa ohjaa asiakaslähtöisyys. Eri sidosryhmien odotusten huomioiminen on yhtiön vastuullisuuden ydin ja samalla Posti Groupin jatkuvuuden perusta.

KEMIJOKI OY

TOIMITUSJOHTAJA

Tuomas Timonen

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Matti Ruotsala

HALLITUKSEN JÄSENET

Risto Andsten, Elina Engman, Tapio Jalonen,
Tapio Korpeinen, Pekka Manninen, Jukka Ohtola

TUNNUSLUKUJA		2014	2013
Liikevaihto	M€	38,6	36,5
Liikevoitto	M€	-6,2	-4,6
Liikevoittoprosentti	%	-16,1	-12,6
Taseen loppusumma	M€	452,9	457,8
Omavaraisuusaste	%	17,0	19,0
Nettovelkaantumistas	%	476,2	400,5
Oman pääoman tuotto	%	-12,5	-7,9
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-1,4	-1,0
Henkilöstö yhteensä		78	218
Henkilöstö Suomessa		78	218
Osinkosumma	M€	0,7	0,7
Valtion saama osinko	M€	0,4	0,4
Investoinnit	M€	14,4	12,6

Kemijoki Oy harjoittaa vesivoiman tuotantoa ja yhtiöllä on yhteensä 20 voimalaitosta Kemijoessa, Kymijoessa ja Lieksanjoessa. Yhtiön tuottama sähkö myydään omistajille omakustannushintaan omistettujen vesivoimaosakkeiden suhteessa. Uudessa toimintamallissa yhtiö hankkii merkittävän osan toiminnoista palveluina sopimuskumppaneilta.

Uusitut koneistot takaavat kustannustehokkuuden ja hyvän käytettävyyden

Kemijoki Oy:n vuoden 2014 vesivoimantuotanto oli noin 4,1 TWh, mikä on noin 7 prosenttia vähemmän kuin keskivesituotanto (n. 4,4 TWh). Sähköstä noin 90 prosenttia tuotetaan Kemijoella ja loput noin 10 prosenttia Lieksan – ja Kymijoen voimalaitoksilla. Yhtiön vuoden 2014 sähköntuotanto vastasi noin 31 prosenttia kotimaisella vesivoimalla tuotetusta sähköstä. Voimalaitosten kokonaiskäytettävyyttä säilyi hyvänä.

Yhtiön taloudellinen tila on pysynyt vakaana. Emoyhtiön tulos tilikaudelta 2014 vastaa aiempien vuosien tapaan likimain yhtiöjärjestyksessä määriteltyä osinkoa.

VALTION OMISTUSOSUUS

50,1%

TOIMIALA

Sähköntuotanto

PÄÄTOIMIPAIKAT SUOMESSA

Rovaniemi

"Kemijoki Oy on siirtynyt kumppanuuteen perustuvaan toimintamalliin."

TOIMITUSJOHTAJA
TUOMAS TIMONEN

Kemijoki Oy:n kokonaisteho on tällä hetkellä noin 1150 MW. Pääosa Kemijoki Oy:n voimalaitostenkoneistoista on uudistettu vuosina 1990–2010, jolloin myös tehonnostot on tehty. Vuoden 2014 aikana saatiin uutta vesivoimatehoa 14 MW.

Taivalkosken voimalaitoksen koneistot peruskorjataan vuosina 2015–2017. Sierilän lupa-käsittely on pitkittynyt, mikä vaikuttaa rakentamisaikatauluun. Yhtiön voimalaitosten kokonaisteho olisi vuoden 2017 lopussa noin 1200 MW.

Yritysvastuun fokuksessa vesistön laatu ja kalakantojen kehittäminen

Yhtiö osallistui vuoden 2014 aikana useisiin kalakantoja kehittäviin hankkeisiin. Jatkuva työ maisemien ja vesistöjen parantamiseksi jatkui rannansuojauksilla, maisemoinneilla ja raivauksilla.

LEIJONA CATERING OY

TOIMITUSJOHTAJA

Ritva Paavonsalo

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Riitta Laitasalo

HALLITUKSEN JÄSENET

Anne Gullsten, Hannu Kuusela, Sinikka Mustakari, Teemu Penttilä, Kari Rimpi

TUNNUSLUKUJA		2014	2013
Liikevaihto	M€	66,2	65,3
Liikevoitto	M€	4,3	4,0
Liikevoittoprosentti	%	6,4	6,1
Taseen loppusumma	M€	24,4	21,3
Omavaraisuusaste	%	73,3	72,8
Nettovelkaantumisaste	%	-76,3	-79,0
Oman pääoman tuotto	%	21,0	22,9
Sijoitetun pääoman tuotto	%	25,7	27,5
Henkilöstö yhteensä		466	521
Henkilöstö Suomessa		466	521
Osinkosumma	M€	1,2	1,2
Valtion saama osinko	M€	1,2	1,2
Investoinnit	M€	0,5	0,5

Puolustusvoimien Ruokahuollon Palvelukeskus yhtiöitettiin vuoden 2011 lopussa ja Leijona Catering Oy aloitti toimintansa vuoden 2012 alussa. Yhtiön ensimmäisinä toimintavuosina on panostettu strategian kehittämiseen, organisaation ja johtamismallin uudistamiseen sekä myyntiin ja markkinointiin. Yhtiön suurin asiakas on Puolustusvoimat. Leijona Catering avasi vuoden 2014 aikana neljä uutta ravintolaa: henkilöstöravintolat Tikkakoskelle ja Helsinkiin sekä opiskelijaravintolat Uttiin ja Kuopioon. Lisäksi Leijona Catering vastaa THL:n Helsinkiin helmikuussa 2015 valmistuneesta uuden päärakennuksen henkilöstöravintolasta.

Taloudellinen kehitys

Liikevaihto kasvoi vuonna 2014 1,3 % edelliseen vuoteen verrattuna. Liikevoiton osuus liikevaihdosta oli 6,4 (6,1) %. Rahat ja pankkisaamiset muodostavat 55,8 % taseen loppusummasta. Nettokäytöpääoma sitoo pääomaa vähäisesti. Maksuvalmius on hyvä. Omavaraisuusaste oli 72,9 %. Velkaa ei ole. Vuodelle 2015 arvioidaan liikevaihdon kasvavan ja liikevoiton odotetaan supistuvan. Elintarvikekustannuksissa nousupaine on maltillista.

VALTION OMISTUSOSUUS

100%

OMISTUKSEN STRATEGINEN INTRESSI

Puolustusvoimien ravitsemuspalvelujen tuottaminen

TOIMIALA

Ravintolapalvelut

PÄÄTOIMIPAIKAT SUOMESSA

Kuopio, ravintolatoimintaa 50 toimipisteessä

"Rakennamme Puolustusvoimien ruokapalvelujen rinnalle henkilöstö- ja opiskelijaravintolatoimintaa. Koska hyvinvoinnin perusta rakennetaan nuorena, nuoret ovat molempien liiketoimintalueidemme ydinasiakasryhmä."

TOIMITUSJOHTAJA
RITVA PAAVONSALO

Vuoden 2014 osalta investoinnit olivat yhteensä noin 1,5 miljoonaa euroa. Vuonna 2015 investoinnit tulevat olemaan arviolta noin 3,1 miljoonaa euroa. Vuonna 2015 tehdään korvausinvestointeja viiden varuskuntaravintolan laitekan-taan ja toteutetaan Santahaminan peruskorjauksen I vaihe. Vuosina 2015–2017 peruskorjataan kolme varuskuntaravintolaa.

Puolustusvoimien yksiköiden lakkauttamisista johtuen henkilöstöä vähennettiin 81 työntekijällä.

Yritysvastuu

Leijona Cateringin vastuullisuustyö painottuu henkilöstöön, hankintaketjuun ja ympäristötyöhön. Ruoka-alalla vastuullinen hankinta, hankintaketjun toimitusvarmuus ja läpinäkyvyys sekä kumppaneiden luotettavuus ovat korostuneen tärkeitä asioita. Leijona Cateringissä hankintojen kotimaisuusaste on korkea.

Toimintaa ympäristöasioissa ohjaa yksityiskohtainen ympäristöohjelma ja yhteistyökysymyksissä eettinen ohjeisto. Leijona Catering raportoi soveltuvien osin kansainvälisen Global Reporting Initiative (GRI) -ohjeiston mukaisesti.

MERITAITO OY

TOIMITUSJOHTAJA

Jari Partanen

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Matti Puhakka

HALLITUKSEN JÄSENET

Taru Keronen, Eeva Niskavaara, Jukka Ohtola,
Mats Rosin

TUNNUSLUKUJA		2014	2013
Liikevaihto	M€	31,2	26,9
Liikevoitto	M€	0,4	-2,7
Liikevoittoprosentti	%	1,3	-10
Taseen loppusumma	M€	30,6	29,3
Omavaraisuusaste	%	67	70
Nettovelkaantumisaste	%	13,4	11,2
Oman pääoman tuotto	%	1,4	-13,1
Sijoitetun pääoman tuotto	%	1,7	-10,9
Henkilöstö yhteensä		228	227
Henkilöstö Suomessa		228	227
Osinkosumma	M€	-	-
Valtion saama osinko	M€	-	-
Investoinnit	M€	2,2	1,5

Meritaito on läpikäynyt merkittävän muutosprosessin väylänhoidon ja merenmittauksen markkinan avauduttua kilpailulle vuosina 2010–2012. Meritaidon liiketoiminta jakaantuu perusliiketoimintaan, joka koostuu väylänhoidosta ja merenmittauksesta, sekä ympäristöteknologiseen SeaHow-brändin alla tapahtuvaan liiketoimintaan. Kertomusvuonna yhtiö onnistui hyvin liikevaihdon ja kannattavuuden parantamistavoitteissaan ja tulos kääntyi edellisen vuoden synkästä tappioluvusta positiiviseksi. SeaHow-brändin alla myytävien tuotteiden liikevaihto kasvoi selkeästi, joskin niiden osuus kokonaisliikevaihdosta on edelleen pieni. Tulospaannuksesta huolimatta pääoman tuottotaso oli vaatimaton. Väylähoitourakoiden hintojen merkittävä lasku on heijastunut Meritaidon liiketoimintaan, mutta yhtiö on silti onnistunut säilyttämään markkinajohtajan asemansa Suomessa.

Liikevaihdon kehitys SeaHow-brändin osalta on hyvin kriittistä yhtiön tulevaisuuden kannalta ja Meritaito tavoittelee liiketoiminnasta merkittävää kasvua. Merenmittauksen osalta kilpailutilannetta kiristää edelleen ruotsalaisten merenmittausalusten saama alustuki. Yhtiön liikevaihdosta 70 prosenttia muodostuu Liikenneviraston tilaamista urakoista, joiden kilpailutuksissa menestyminen on siten hyvin tärkeää. Tilanteessa korostuu liiketoimintamallin joustavuus, jonka tulee kantaa myös kysynnän laskiessa perusliiketoiminnan osalta.

VALTION OMISTUSOSUUS

100%

OMISTUKSEN STRATEGINEN INTRESSI

Merenmittauspalveluiden tuottaminen Suomen aluevesillä

TOIMIALA

Väylänhoito- ja merenmittauspalvelut

PÄÄTOIMIPAIKAT SUOMESSA

Helsinki, väyläasemia ympäri Suomea

"Tavoitteenamme oli parantaa kannattavuutta ja hakea kasvua uusista asiakasryhmistä ja ympäristöteknologiaan perustuvasta liiketoiminnasta."

TOIMITUSJOHTAJA
JARI PARTANEN

Kasvua ympäristöteknologisesta liiketoiminnasta

SeaHow-liiketoiminta perustuu vastuullisuuden tuomiin liiketoimintamahdollisuuksiin. Se perustuu tarpeelle suojella ympäristöä sekä hallita ympäristöriskejä. SeaHow tuotteiden markkina on globaali. Yritysvastuuasiat nostavatkin merkitystään kansainvälisen liiketoiminnan kasvaessa. Korruption vastaiset toimintatavat ja ihmisoikeuskysymykset ja -riskit sekä paikalliset olot on huomioitava aiempaa laajemmin. Turvallisuus on keskeinen osa Meritaidon toimintaa ja myös yritysvastuun osalta hyvin olennainen asia. Meritaito on panostanut paljon työturvallisuuden kehittämiseen ja kehittämispanokset näkyvät myös hyvinä tuloksina.

MOTIVA OY

TOIMITUSJOHTAJA

Jouko Kinnunen

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Salla Vainio

HALLITUKSEN JÄSENET

Heli Arantola, Pekka Kettunen, Jarmo Muurman,
Arto Rajala

TUNNUSLUKUJA		2014	2013
Liikevaihto	M€	8,0	8,6
Liikevoitto	M€	0,2	0,5
Liikevoittoprosentti	%	2,8	6,1
Taseen loppusumma	M€	4,4	4,4
Omavaraisuusaste	%	59,4	63,6
Nettovelkaantumisaste	%	-62,9	-46,6
Oman pääoman tuotto	%	6,9	16,3
Sijoitetun pääoman tuotto	%	9,1	21,8
Henkilöstö yhteensä		70	68
Henkilöstö Suomessa		70	68
Osinkosumma	M€	0,3	0,3
Valtion saama osinko	M€	0,3	0,3
Investoinnit	M€	0,0	0,1

Motiva Oy on asiantuntijayritys, joka tarjoaa palveluja energian ja materiaalien käytön tehostamiseksi ja säästämiseksi sekä uusiutuvan energian tehokkaan ja kestävä käytön edistämiseksi. Motivalla on merkittävä rooli, kun hallinnon ja palvelujen sekä tuotannon kannattavuutta pyritään parantamaan kustannustehokkuutta lisäämällä. Motiva tarjoaa resurssitehokkuuden neuvontapalveluja niin julkiselle sektorille, elinkeinoelämälle kuin kuluttajille.

Yhtiö toimii julkisista hankinnoista annetun lain (347/2007) mukaisena sidosyksikkönä eli niin kutsuttuna inhouse-yksikkönä. Merkittävimmät asiakkaat ovat ministeriöt ja muu valtionhallinto. Markkinaehtoisesti toimiva tytäryhtiö Motiva Services Oy tarjoaa palveluja yrityksille ja muun muassa kunnille.

Motiva-konsernin vuoden 2014 liikevaihto supistui noin kuusi prosenttia edellisvuodesta ja emoyhtiön liikevaihto noin kahdeksan prosenttia. Syynä liikevaihdon laskuun olivat yleinen heikko taloustilanne sekä valtion niukentuneet resurssitehokkuuden edistämiseen tarkoitetut määrärahat. Hankkeiden myyntiajat pitenivät taantuman takia. Noin 87 prosenttia liikevaihdosta tuli koti-

VALTION OMISTUSOSUUS

100%

OMISTUKSEN STRATEGINEN INTRESSI

Energia- ja materiaalitehokkuuden sekä uusiutuvan energian edistäminen

TOIMIALA

Energia-alan ja materiaalitoimintojen konsultointi

PÄÄTOIMIPAIKAT SUOMESSA

Helsinki

"Materiaalien tehokkaassa ja ympäristömyötisessä käytössä on valtava mahdollisuus niin uudelle liiketoiminnalle kuin yritysten kannattavuuden parantamiselle."

TOIMITUSJOHTAJA
JOUKO KINNUNEN

maan myynnistä. Pääosa muusta liikevaihdosta oli vientiä Eurooppaan, lähinnä muihin EU-maihin. Konsernin liikevoitto jäi alle puoleen edellisvuoden tasosta. Konsernin vakavaraisuus ja maksuvalmius säilyivät tilikauden aikana hyvinä.

Energiatehokkuutta parannettava

Energia- ja materiaalitehokkuuden parantamisen tarve on tunnistettu laajalti. EU:n energiatehokkuusdirektiivin täytäntöönpanemiseksi Suomessa säädettiin vuoden 2015 alusta voimaan tullut energiatehokkuuslaki, joka velvoittaa suuret yritykset tekemään energiakatselmuksen neljän vuoden välein. Energiavirasto, joka on Motivan merkittävä asiakas, koordinoi tehokkuusvelvoitteiden saavuttamiseksi keskeisessä asemassa olevia energiatehokkuussopimuksia. Motiva tavoittelee merkittävää roolia sopimusten toimeenpanossa.

Yritysten kiinnostus vastuulliseen, resurssitehokkaaseen toimintaan on Motivan liiketoiminnan tärkeä ajuri. Motiva pyrkii vähentämään asiakkaidensa toiminnan ympäristöhaittoja. Yhtiön oma toiminta ei aiheuta merkittävää ympäristökuormitusta. Motivan kohdalla yritysvastuun keskeisin asia onkin henkilöstö.

NORDIC MORNING OYJ

TOIMITUSJOHTAJA

Timo Lepistö

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Jussi Lystimäki

HALLITUKSEN JÄSENET

Carina Brorman, Maritta Iso-Aho, Anni Ronkainen,
Petri Vihervuori, Anne Årneby

TUNNUSLUKUJA		2014	2013
Liikevaihto	M€	106,6	121,3
Liikevoitto	M€	3,4	4,0
Liikevoittoprosentti	%	3,2	3,3
Taseen loppusumma	M€	75,1	89,3
Omavaraisuusaste	%	51,8	42,3
Nettovelkaantumisaste	%	2,2	16,8
Oman pääoman tuotto	%	9,8	11,9
Sijoitetun pääoman tuotto	%	7,0	8,0
Henkilöstö yhteensä		660	668
Henkilöstö Suomessa		286	319
Osinkosumma	M€	2,0	1,5
Valtion saama osinko	M€	2,0	1,5
Investoinnit	M€	4,0	3,6

VALTION OMISTUSOSUUS

100%

TOIMIALA

Graafinen teollisuus ja markkinointiviestintä

PÄÄTOIMIPAIKAT SUOMESSA

Helsinki

"Menestyksen kehät muodostuvat viidestä toisiinsa kytkeytyvästä palvelusta, Insights, Content, Service Design, Visibility ja Campaigns. Näitä kaikkia tarvitaan tuloksellisen vuorovaikutuksen rakentamiseen yhä vahvemmin verkkoon painottuvassa ja nopeasti muuttuvassa liiketoimintaympäristössä."

TOIMITUSJOHTAJA
TIMO LEPISTÖ

Nordic Morning on pohjoismaiden johtava viestintäkonserni. Konsernissa työskentelee 750 viestintäammattilaista 15 yhtiössä, jotka toimivat Suomessa, Ruotsissa, Tanskassa, Norjassa, Ukrainassa ja Intiassa.

Uusi palvelustrategia ja konsernirakenne

Nordic Morning uudisti palvelustrategiaansa vuonna 2014 ja organisoi liiketoimintansa sen mukaisesti kolmeen liiketoiminta-alueeseen: Visibility & Service Design, Content ja Campaigns & Dialogue. Konserni on muuttunut perinteisestä painotalosta moderniksi viestintäkonserniksi mm. yritysostojen kautta. Syksyllä 2014 yhtiö osti suomalaisen digitaaliseen asiakkuusmarkkinointiin keskittyvän Seed Digital Median ja maaliskuun alussa 2015 yhtiö osti ruotsalaisen digiviestintään keskittyvän Ottobon-yhtiön.

Konsernin vuoden 2014 liikevaihto laski 12 prosenttia ja oli 106,6 (121,3) milj. euroa. Liikevaihtoa pienensi pääasiassa läpilaskutuksen väheneminen Klikki-konsernissa ja Ruotsin kruunun kurssilasku.

Konsernin liikevoitto oli 3,4 (4,0) milj. euroa. Liikevoitto ilman kertaeriä oli 1,0 (4,0) milj. euroa

Konsernin omavaraisuusaste nousi 9,5 prosenttiyksiköllä tilikauden 2014 aikana. Yhtiön nettovelkaantumisaste aleni 14,6 prosenttiyksiköllä.

Yritysvastuu

Nordic Morningin strategiaan kytkeytyvän yritysvastuuohjelman perustana ovat konsernin arvot: uudistaminen, kunnioitus ja vastuullisuus. Nordic Morningissä yritysvastuuta johtaa toimitusjohtaja, viestintäjohtaja vastaa kehittämisestä, viestinnästä ja raportoinnista yhdessä CRI-työryhmän kanssa. Nordic Morningin osakkuusyhtiöt ovat mukana konsernitilinpäätöksessä, mutta Nordic Morning ei johda niiden yritysvastuuta. Raportointi perustuu alun perin vuonna 2010 laadittuun yritysvastuuohjelmaan, jota päivitetään tarpeen mukaan vuosittain.

PATRIA OYJ

TOIMITUSJOHTAJA

Heikki Allonen

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Christer Granskog

HALLITUKSEN JÄSENET

Sari Helander, Marko Hyvärinen, Kirsi Komi, Kari Rimpi

TUNNUSLUKUJA		2014	2013
Liikevaihto	M€	462,4	589,5
Liikevoitto	M€	56,0	87,8
Liikevoittoprosentti	%	12,1	14,9
Taseen loppusumma	M€	491,3	680,3
Omavaraisuusaste	%	45,3	55,3
Nettovelkaantumisaste	%	17,0	-6,3
Oman pääoman tuotto	%	18,2	21,1
Sijoitetun pääoman tuotto	%	18,4	23,7
Henkilöstö yhteensä (keskimäärin)		2 546	2 612
Henkilöstö Suomessa		2 445	2 500
Osinkosumma	M€	13,9	38,0
Valtion saama osinko	M€	13,9	27,8
Investoinnit	M€	8,1	17,0

* Nammo-konsernin konsolidointi tapahtuu 1.1.2014 alkaen pääomaosuusmentelmällä aiemman suhteellisesti rivi riviltä menetelmän sijasta. Vuoden 2013 vertailutiedot on muutettu vastaamaan uutta konsolidointitapaa.

Patria Oyj on kansainvälisesti toimiva puolustus-, turvallisuus- ja ilmailualan elinkaari palvelujen ja teknologiaratkaisujen tuottaja. Puolustustarvikkeiden ja huollon osuus vuoden 2014 liikevaihdosta oli 89 (93) prosenttia ja siviilisektorin osuus 11 (7) prosenttia. Liikevaihdosta 50 (54) prosenttia tuli viennistä.

Millogin rooli Puolustuvoimien kumppanina laajeni

Patrialle yksi vuoden 2014 kohokohdista oli tytäryhtiö Millogin ja Suomen Puolustusvoimien välillä allekirjoitettu uusi kumppanuussopimus, joka astui voimaan vuoden 2015 alusta. Maavoimien kunnossapitoon liittyvät palvelut laajenivat ja lisäksi Merivoimien kunnossapitokeskukset siirtyivät Millogille. Sopimus kasvattaa Millogin liikevaihtoa merkittävästi. Millogin osuus konsernin vuoden 2014 liikevaihdosta oli 26 prosenttia. Koko konsernin liikevaihto laski ennakko-odotusten mukaisesti. Liikevaihdossa ei ole enää mukana osakkuusyhtiö Nammon liikevaihtoa konsolidoin-

VALTION OMISTUSOSUUS

OMISTUKSEN STRATEGINEN INTRESSI

Maanpuolustus

TOIMIALA

Puolustusvälineiteollisuus, ilmailuvälineiteollisuus

PÄÄTOIMIPAIKAT SUOMESSA

Helsinki, Hämeenlinna, Halli

"Tilikauden aikana toimintaa kehitettiin ja sopeutettiin kustannustehokkaammaksi ja joustavammaksi vastaamaan toimintaympäristön muutoksiin."

TOIMITUSJOHTAJA
HEIKKI ALLONEN

titavan muutoksesta johtuen. Patrian suhteellinen kannattavuus säilyi hyvänä.

Millogin sopimuksen ansiosta uusia tilauksia kertyi selvästi enemmän kuin edellisvuonna eli 876 (377) miljoonaa euroa. Vuoden lopun tilauskanta oli noin 1,2 (0,8) miljardia euroa. Myös Aviation-liiketoimintayksikön tilaukset kasvoivat. Land-yksikön tilauskannan lasku sen sijaan jatkui.

Valtio etsii Patrialle uutta vähemmistöomistajaa

Patrian vähemmistöomistaja Airbus Group NV irtautui yhtiön omistuksesta joulukuussa 2014, kun Patria osti suurimman osan Airbus Groupin omistuksessa olleista osakkeista, ja Governia Oy osti niistä osan. Patria mitätöi osan hankkimistaan osakkeista. Järjestelyn seurauksena Patria on kokonaan Suomen valtion kontrollissa. Valtio on käynnistänyt toimenpiteet uuden teollisen vähemmistöomistajan löytämiseksi.

Patria kehitti vuoden aikana yritysvastuun johtamista ja allekirjoitti YK:n Global Compact aloitteen lahjonnanvastaisen toiminnan edistämiseksi. Eettinen toiminta on yhtiölle kannattavan liiketoiminnan perusta, ja se käy aktiivista vuoropuhelua eettisistä toimintatavoista yhteistyökumppaneidensa kanssa.

RASKONE

RASKONE OY

TOIMITUSJOHTAJA

Timo Seppä

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Juho Lipsanen

HALLITUKSEN JÄSENET

Anniina Bergström, Jukka Ohtola, Klaus Sundström,
Tiina Tuomela, Helena Walldén

TUNNUSLUKUJA		2014	2013
Liikevaihto	M€	82,4	91,5
Liikevoitto	M€	-3,6	1,8
Liikevoittoprosentti	%	-4,4	2,0
Taseen loppusumma	M€	29,0	35,9
Omavaraisuusaste	%	19,7	26,7
Nettovelkaantumistas	%	160,0	65,7
Oman pääoman tuotto	%	-49,6	15,5
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-17,8	9,5
Henkilöstö yhteensä (keskimäärin)		639	749
Henkilöstö Suomessa		639	749
Osinkosumma	M€	0	0
Valtion saama osinko	M€	0	0
Investoinnit	M€	0,9	0,7

Raskone tuottaa asiakkailleen hyötyajoneuvojen elinkaaripalveluja. Emoyhtiö Raskone on Suomen suurin hyötyajoneuvojen ja työkonelakuston kunnossapitoon erikoistunut yritys, ja sen korjaamoverkosto kattaa koko maan. Korjaamoista, jotka sijaitsevat 21:llä eri paikkakunnalla, on viimeisten vuosien aikana rakennettu yhtenäinen ketju. Konserniin kuuluva tytäryhtiö Pajakulma Oy suunnittelee ja toteuttaa hyötyajoneuvojen ja työkonelakusten varusteluratkaisuja. Pajakulma on Suomen johtava raskaan ajokaluston jousien toimittaja.

Vaikea markkinatilanne jatkuu

Raskoneen toimialan markkinatilanne oli vuonna 2014 vaikea useiden edellisvuosien tapaan. Kuljetussuoritteiden määrä aleni jo neljäntenä perättäisenä vuotena, kun talouskehitys oli heikkoa. Kuorma-autojen huoltomarkkina korreloi kuljetussuoritteiden kanssa, joten huoltopalvelujen kysyntä oli vauhtia.

Raskone-konsernin vuoden 2014 liikevaihto oli lähes 10 prosenttia pienempi kuin edellisenä vuonna, ja konserni teki tappiollisen tuloksen.

VALTION OMISTUSOSUUS

85%

(Governia Oy 15 %)

TOIMIALA

Hyötyajoneuvojen korjaus- ja huoltotoiminta

PÄÄTOIMIPAIKAT SUOMESSA

Vantaa, korjaamoita eri puolella Suomea

"Raskone teki viime vuonna perusteellisen strategiatyön. Strategian toteutuksessa henkilöstön osaaminen ja motivaatio ratkaisevat onnistumisen."

TOIMITUSJOHTAJA
TIMO SEPPÄ

Vertailuvuoden liikevoittoa parantavat kertaluonteiset liiketoimintojen ja sijoitusten myyntiin liittyvät erät. Emoyhtiön liikevaihto supistui noin 15 prosenttia ja oli 62 (73) miljoonaa euroa. Sen liiketappio oli 2,8 miljoonaa euroa, vaikka toimintaa sopeutettiin ja kuluja onnistuttiin karsimaan säästöohjelmassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Henkilöstön määrää jouduttiin vähentämään palvelujen kysyntää vastaavaksi.

Yritysvastuuta kehitettiin

Vaikka yritysvastuu ei Raskoneen toimialalla ole vielä noussut erityiseksi kilpailutekijäksi, uskoo yhtiö sen liiketoiminnallisen merkityksen kasvavan. Raskone pyrkii olemaan edelläkävijä alallaan, ja haluaa kytkeä vastuullisuuden osaksi strategista johtamista. Sidosryhmäkyselyssä olennaisimmiksi vastuunäkökohdiksi nousivat sosiaaliseen vastuuseen liittyvät tekijät, kuten koulutus, esi-
miestyö ja työturvallisuus. Ympäristövastuussa tärkeimpänä pidetään jakelun ja logistiikan optimointia sekä jätteiden käsittelyä.

SUOMEN LAUTTALIIKENNE OY

TOIMITUSJOHTAJA

Mats Rosin

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Pertti Saarela

HALLITUKSEN JÄSENET

Lauri Ojala, Virpi Paasonen, Matti Pajula,
Minna Pajumaa

TUNNUSLUKUJA		2014	2013
Liikevaihto	M€	49,0	47,1
Liikevoitto	M€	11,7	8,2
Liikevoittoprosentti	%	23,9	17,5
Taseen loppusumma	M€	53,9	43,0
Omavaraisuusaste	%	72,8	70,6
Nettovelkaantumisaste	%	-33,2	-17,5
Oman pääoman tuotto	%	26,5	20,3
Sijoitetun pääoman tuotto	%	33,9	27,9
Henkilöstö yhteensä		318	330
Henkilöstö Suomessa		318	330
Osinkosumma	M€	5,0	1,0
Valtion saama osinko	M€	5,0	1,0
Investoinnit	M€	9,1	0,5

Suomen Lauttaliikenne vastaa valtion lossi- ja lauttapalveluista osana yleistä tieverkkoa. Lautta- liikenteen osuus kokonaismarkkinasta Suomessa on noin 80 %. Järvi-Suomen lauttaliikenteen osalta Suomen Lauttaliikenne on hoitanut yhtä lukuun ottamatta kaikki lossiliikennepaikat, jotka ovat osa yleistä tieverkkoa. Alukset kuljettavat vuosittain noin kymmenen miljoonaa matkustajaa ja viisi miljoonaa ajoneuvoa.

Taloudellinen kehitys

Vuonna 2014 liikevaihto kasvoi 4,0 % edellisestä vuodesta. Liikevoitto kasvoi 42 %. Tilauskanta on voitettujen kilpailutusten ansiosta hyvällä tasolla. Yhtiön rahoituksellinen asema säilyi vahvana. Liikevaihdon arvioidaan vuonna 2015 pysyvän ennallaan tai laskevan hieman edellisen vuoden tasosta. Liikevoiton arvioidaan jäävän selkeästi vuoden 2014 tasosta.

Suomen Lauttaliikenteellä on lautta-aluksia yhteensä 13, losseja 62, yhteysaluksia 8 ja hinaajia 1 kappaletta. Uudenkaupungin Työveneeltä tilattu yhdistetty öljyntorjunta- ja yhteysalus Otava vastaanotettiin elokuussa 2014 ja se aloitti liikennöinnin Kotka-Pyhtää -reitillä.

VALTION OMISTUSOSUUS

100%

OMISTUKSEN STRATEGINEN INTRESSI

Lossi- ja lauttapalvelujen varmistaminen osana yleistä tieverkkoa

TOIMIALA

Lautta- ja vesiliikenteen palvelut

PÄÄTOIMIPAIKAT SUOMESSA

Turku, Savonlinna ja 43 lauttapaikkaa ympäri Suomea

"Kannustavat asiakas- tyytyväisyystutkimusten tulokset osoittavat, että varustamon matka asiakasta palvelevaksi liiketoiminnaksi on ollut oikea ratkaisu."

 TOIMITUSJOHTAJA
MATS ROSIN

Vuonna 2014 nettoinvestoinnit olivat yhteensä 9,1 miljoonaa euroa. Yhtiön merkittävimpiä riskejä on kaluston ikääntyminen. Korjausvelasta on nyt toteutettu reilu neljännes. Seuraavien 2–3 vuoden aikana investoinnit ovat yhteensä noin 25–28 miljoonaa euroa.

Suomen Lauttaliikenteen suurin asiakas on Varsinais-Suomen ELY-keskus ja muita asiakkaita ovat yksityiset tienhoitokunnat. Yhteensä tilaajia on 13, mutta tilauksista 95 % tulee Liikennevirastolta ja ELY-keskuksilta. ELY:n tavoitteena on saada alalle uusia palveluntarjoajia ja kilpailua. Vuonna 2014 Suomen Lauttaliikenne voitti Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kilpailutuksessa 26 lossipaikkaa ja Hailuodon lautta-alusreitit, jotka vastaavat noin 50 % Lauttaliikenteen liikevaihdosta.

Yritysvastuu

Yhtiön henkilökunnan kanssa yhteisesti määritellyt arvot ovat turvallisuus, palveluhenkisyys ja kannattavuus. Suomen Lauttaliikenne ylläpitää ja kehittää ISM-koodiin perustuvaa alusten turvallisuus- ja ympäristöjohtamisjärjestelmää. Polttoaineenkulutuksen vähentäminen on yksi yhtiön antamista ympäristölupauksista.

SUOMEN RAHAPAJA OY

TOIMITUSJOHTAJA

Paul Gustafsson

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Hanna Sievinen

HALLITUKSEN JÄSENET

Pekka Hurtola, Pekka Leskinen, Harry Linnarinne,
Riitta Mynttinen, Anna Maija Wessman ja Ari Viinikkala

TUNNUSLUKUJA		2014	2013
Liikevaihto	M€	76,2	97,3
Liikevoitto	M€	-2,6	-6,4
Liikevoittoprosentti	%	-3,4	-6,6
Taseen loppusumma	M€	74,4	76,6
Omavaraisuusaste	%	47,6	51,2
Nettovelkaantumistas	%	69,5	59,3
Oman pääoman tuotto	%	-9,6	-17,3
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-3,9	-8,9
Henkilöstö yhteensä (keskimäärin)		212	230
Henkilöstö Suomessa		61	73
Osinkosumma	M€	0	0
Valtion saama osinko	M€	0	0
Investoinnit	M€	0,5	12,4

Suomen Rahapaja -konserni on Pohjoismaiden ja Baltian johtava rahapaja. Se suunnittelee, markkinoi ja lyö rahaa ja valmistaa aihioita. Sen tuotteisiin kuuluvat käyttörahojen lisäksi juhla- ja erikoisrahat, rahasarjat ja raha-aihiot. Rahapaja on yksi alan harvoista toimijoista, joka voi tarjota asiakkailleen täyden palvelun aihoiden tuotannosta työkaluvalmistukseen ja kolikoiden lyömiseen. Yhtiön liikevaihdosta 90 (95) prosenttia tuli viennistä. Käyttörahan markkinat ovat globaalit. Rahapaja on lisännyt tunnettuuttaan uusilla markkina-alueilla. Yhtiön tunnettuus on kasvanut erityisesti Etelä- ja Väli-Amerikassa sekä Afrikassa. Kokonaisuudessaan kolikoiden kysyntä on maailmalla kasvussa.

Taloudellinen kehitys

Vuonna 2014 Suomen Rahapajan liikevaihto laski noin 20 prosenttia. Tulos jäi negatiiviseksi, mutta tappio pieneni edellisvuodesta. Käyttökate oli positiivinen. Tulos parani kaikilla toimialoilla. Käyttörahojen kysyntä oli hiljaista alkuvuonna. Näkymät muuttuivat paremmiksi alkusyksystä.

VALTION OMISTUSOSUUS

100%

OMISTUKSEN STRATEGINEN INTRESSI

Yleinen rahahuolto ja liikkeellä olevan käyttörahan riittävyyden turvaaminen

TOIMIALA

Metalliteollisuus

PÄÄTOIMIPAIKAT SUOMESSA

Vantaa

"Käyttörahojen markkinoiden epäterve kilpailu on pitkään hiertänyt toimialaa. Se vaikuttaa myös koko toimialan kehitykseen kielteisesti."

 TOIMITUSJOHTAJA
PAUL GUSTAFSSON

Yhtiö voitti useita käyttörahoista tehtyjä tarjouksia. Juhlarahojen myynti on yhä haasteellista. Aihiotehdas teki hyvän tuloksen.

Liiketoimintamallin kirkastamiseksi tehdyt järjestelyt onnistuivat ja käyttörahat, ahiot ja keräilytuotteet myydään kaikki Suomesta. Samoin materiaalihankinnat hoidetaan keskitetysti Suomesta.

Rahapajan tavoitteena on tulla maailman arvostetuimmaksi kolikkomaailman toimijaksi ja vastuullinen toiminta nähdään tärkeänä osana liiketoimintastrategiaa. Aktiivinen tekeminen ja asioihin vaikuttaminen puhuttelee asiakasta ja synnyttää luottamusta tulevaisuuteen. Rahapaja pyrkii rakentamaan tuotteiden laadusta ja toiminnan luotettavuudesta ja vastuullisuudesta kilpailuetua kilpailukykyisen hinnan rinnalle.

SUOMEN SIEMENPERUNAKESKUS OY

TOIMITUSJOHTAJA

Paula Ilola

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Ossi Paakki

HALLITUKSEN JÄSENET

 Kauko Matinlauri, Antti Lavonen, Jouko Lähteenoja
 Jorma Mäkelä, Jyrki Siira

TUNNUSLUKUJA		2014	2013
Liikevaihto	M€	3,2	3,9
Liikevoitto	M€	-0,036	0,4
Liikevoittoprosentti	%	-1,1	9,0
Taseen loppusumma	M€	3,6	3,3
Omavaraisuusaste	%	41,0	47,4
Nettovelkaantumisaste	%	50,3	21,1
Oman pääoman tuotto	%	0	15,5
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-1,4	10,5
Henkilöstö yhteensä		13	13
Henkilöstö Suomessa		13	13
Osinkosumma	M€	0	0,075
Valtion saama osinko	M€	0	0,017
Investoinnit	M€	0,13	0,07

Suomen Siemenperunakeskus Oy (SPK) on kotimaista siemenperunaa tuottava yritys, jonka toimialana on perunalajikkeiden siemenaineiston puhdistus ja ylläpito sekä perus- ja sertifioitujen siemenen tuotanto, pakkaus ja markkinointi. Toiminnan perustana ovat perussiemenen ylläpito- ja tuotantosopimukset lajikkeiden suomalaisten omistajien tai edustajien kanssa. SPK ylläpitää ja tuottaa siemenperunaa lisäksi myös ns. vapaista lajikkeista. Perunalajikkeita oli tilikaudella tuotannossa kotimaan markkinoille yhteensä 25 kappaletta, joka kaikki olivat omassa ylläpidossa ja kasvihuonetuotannossa. Lisäksi vientimarkkinoille kasvihuonetuotannossa oli yli 20 lajiketta.

Tutkimus- ja kehitystoiminta laadun takeena

Yhtiön liikevaihto vuonna 2014 laski noin 18 prosenttia edellisvuoteen verrattuna ja oli 3,2 miljoonaa euroa. Liiketulos painui volyymin laskun ja markkinahintojen putoamisen johdosta tappiolliseksi. Yhtiön omavaraisuusaste säilyi edelleen hyvällä tasolla. Yhtiö ei jakanut osinkoa tilikaudelta 2014.

VALTION OMISTUSOSUUS

22%

OMISTUKSEN STRATEGINEN INTRESSI

Huoltovarmuus ja kasviterveys

TOIMIALA

Perunalajikkeiden ylläpito, tuotanto ja markkinointi

PÄÄTOIMIPAIKAT SUOMESSA

Tyrvävä

"Edistämme Suomen kasvinterveyttä."

TOIMITUSJOHTAJA
PAULA ILOLA

SPK:n kehittämä aeroponinen menetelmä nostaa mukuloiden määrän kasvia kohti jopa kymmenkertaiseksi aikaisempaan verrattuna. Uuden menetelmän ansiosta uudet, lupaavat perunalajikkeet saadaan nopeammin Suomen markkinoille kotimaisista siemenkannoista ja riippuvuus ulkomaisista kantasiemenistä vähennee. Myös tuotannon yksikkökustannukset laskevat merkittävästi. Yhtiö on jatkanut tilikauden aikana menetelmän kehittelyä.

Yhtiö osallistui edelleen perunan viljelyä ja kasvitauteja koskeviin alueellisiin ja valtakunnallisiin tutkimuksiin.

Yritysvastuussa kasviterveys ja huoltovarmuus

SPK:lla ei ole varsinaista yritysvastuuraportointia. Yhtiön voidaan katsoa välillisesti edesauttavan vahvasti yritysvastuun toteutumista kasvitauteiden ehkäisemisen ja huoltovarmuuden edistämisen kautta.

SUOMEN VILJAVA OY

TOIMITUSJOHTAJA

Seppo Koponen (Pasi Lähdetie 1.8.2015 alkaen)

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Petri Alava

HALLITUKSEN JÄSENET

Michael Hornborg, Pekka Kettunen, Helena Tammi, Tanja Viljanen

TUNNUSLUKUJA		2014	2013
Liikevaihto	M€	19,0	16,7
Liikevoitto	M€	3,7	2,6
Liikevoittoprosentti	%	19,0	15,9
Taseen loppusumma	M€	23,8	25,2
Omavaraisuusaste	%	85,1	81,2
Nettovelkaantumisaste	%	-6,1	5,4
Oman pääoman tuotto	%	13,8	8,8
Sijoitetun pääoman tuotto	%	16,6	10,9
Henkilöstö yhteensä		91	88
Henkilöstö Suomessa		91	88
Osinkosumma	M€	3,0	3,0
Valtion saama osinko	M€	3,0	3,0
Investoinnit	M€	2,0	2,3

Suomen Viljavan päätoimiala on viljan ja viljan tyyppisten raaka-aineiden käsittely ja varastointi. Yhtiö toimii 19:llä viljantuotantoalueisiin nähden keskeisellä paikkakunnalla Suomessa. Sen varastojen kautta kulkee lähes puolet Suomen kaupan tulevasta viljasta. Suomen Viljavalla onkin tärkeä rooli viljan varmuusvarastoinnin lisäksi elintarvikeketjussa viljan vientiin ja tuontiin liittyvien lastinkäsittely- ja varastointipalvelujen tuottajana. Yhtiö varmistaa osaltaan, että viljan tuotantoketju ja logistiikka toimivat alkutuotannosta jalostuksen ja jakelun kautta kulutukseen.

Suomen Viljavan vuoden 2014 aikana käsittelemät vastaanotot ja lähetykset olivat yhteensä 2,2 (1,8) miljoonaa tonnia. Viljan määrä yhtiön varastoissa kasvoi. Vuoden lopussa varastoissa oli viljaa 825 000 (760 000) tonnia.

Viljan hintavaihteluilla on vaikutusta yhtiön toimintaan. Erityisesti rehuviljasta oli ylitarjontaa sekä kotimaassa että kansainvälisillä markkinoilla. Kun maailmanmarkkinahinnat olivat alhaisia, viljakauppa hidastui alkuvuoden aikana, ja viljan määrä yhtiön varastoissa pysyi korkeana. Yhtiön varastoihin tuli edellisvuotista viljaa ennen uutta satokautta, ja kun syksyn sato oli

VALTION OMISTUSOSUUS

100%

OMISTUKSEN STRATEGINEN INTRESSI

Vaikuttaminen viljan varastointi- ja käsittelymarkkinoiden toimivuuteen sekä huoltovarmuuteen ja EU:n interventiotointintaan liittyvien tehtävien häiriöttömyyden varmistaminen

TOIMIALA

Viljan varastointi- ja käsittelypalvelut

PÄÄTOIMIPAIKAT SUOMESSA

Vantaa, Naantali, Rauma, Kokemäki, Turenki

"Viljan varastointitarve kasvaa ja kysyntään vastataan."

TOIMITUSJOHTAJA
SEPPO KOPONEN

hyvä, täyttyivät varastot nopeasti. Vientiin tulevan viljan määrän odotetaan olevan korkea kuluvana vuonna, mikä saattaa olla haaste yhtiön satamavarastojen varastointi- ja laivalastauskapasiteetille.

Liikevaihto kasvoi ja tulos parani

Suurten käsittelymäärien ansiosta vuoden 2014 liikevaihto nousi noin 14 prosenttia edellisvuodesta ja yhtiön tulos parani. Yhtiö myi Kuopion varaston vähenevän käyttötarpeen vuoksi. Yhtiön tase supistui ja omavaraisuusaste nousi.

Yhtiön investoinnit olivat lähinnä korjaus- ja perusparannusinvestointeja. Osa investoinneista kohdistui viljapölyn talteenottoon ja briketointiin. Yhtiö pyrkii ympäristöpolitiikkansa mukaisesti lisäämään uusiutuvan energian käyttöä. Viljapölyä hyödynnetään viljan kuivatuksessa ja lämmöntuotannossa yhtiön omilla varastoilla. Pölyn briketointilaitteistoja on neljällä tehtaalla ja niiden ansiosta pölyä voidaan toimittaa myös muualla poltettavaksi. Sosiaalisen vastuun osalta korostuu henkilöstön osaamisen kehittäminen sekä työkyvyn ylläpito. Yhtiö panostaa myös esi-
miestoiminnan ja johtamisen kehittämiseen.

VAPO OY

TOIMITUSJOHTAJA

Tomi Yli-Kyyny

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Juho Lipsanen

HALLITUKSEN JÄSENET

Perttu Rinta, Risto Kantola, Minna Pajumaa,
Hannu Linna, Pirita Mikkanen

TUNNUSLUKUJA		2014	2013
Liikevaihto	M€	847,4	652,9
Liikevoitto	M€	50,1	9,2
Liikevoittoprosentti	%	5,9	1,4
Taseen loppusumma	M€	786,9	801,7
Omavaraisuusaste	%	39,4	36,9
Nettovelkaantumisaste	%	110,3	123,4
Oman pääoman tuotto	%	1,2	2,1
Sijoitetun pääoman tuotto	%	3,9	1,4
Henkilöstö yhteensä		1 091	1 154
Henkilöstö Suomessa		759	770
Osinkosumma	M€	0	10,0
Valtion saama osinko	M€	0	5,01
Investoinnit	M€	65,0	48,0

Vapon liiketoimintoja ovat turve- ja puupoltto-
aineiden tuotanto, pelletit, kaukolämmön tuo-
tanto, sahat sekä ympäristöliiketoiminta.

Vapo pyrkii erityisesti turvetuotannon vesis-
tökuormituksen vähentämiseen ja yhtiö on inves-
toinut kolmen vuoden aikana 30 miljoonaa euroa
vesienkäsittelyyn ja kestävään turvetuotantoon.

Vapon uutena liiketoimintana on käynnisty-
nyt luonnonvesien puhdistamisen ja käsittelyn
rakenteiden suunnittelu ja rakentaminen. Tilaus-
kanta uudella cleantech -liiketoiminnalla on ollut
hyvä.

Vakavaraisuus parantunut

Vapon tilikauden 1.1.2013 -30.4.2014 liikevaihto
oli 847,4 miljoonaa euroa ja liikevoitto 50,1 mil-
joonaa euroa. Verrattain myönteinen talouskehi-
tys on johtanut tilikauden aikana omavaraisuusas-
teen nousuun 39 prosentin tasolle ja samalla kes-
keisenä tavoitteena olleen velkaantumisasteen
merkittävään laskuun.

Lämmityskaudella 2013/2014 oli hyvälaa-
tuista energiaturvetta tarjolla riittävästi. Turpeen
samoin kuin puupolttoaineiden ja pellettien sekä
kaukolämmön kannattavuus parantuivat tilikau-

VALTION OMISTUSOSUUS

50,1%

OMISTUKSEN STRATEGINEN INTRESSI

Kotimaisen energiantuotannon monipuolisuus

TOIMIALA

Energiantuotanto, sahateollisuus,
ympäristöliiketoiminta

PÄÄTOIMIPAIKAT SUOMESSA

Jyväskylä, Mänttä, Nurmes, Lieksa

"Vapon korkeatasoinen
vesiosaaminen yleiseen
käyttöön."

TOIMITUSJOHTAJA
TOMI YLI-KYNYN

den aikana. Lisäksi sahateollisuuden tappiollisuus
väheni. Vapo on myynyt Hankasalmen sahansa
vuoden 2014 alkupuolella.

Vapon ruotsalainen tytäryhtiö Neova AB ja
toinen merkittävä pelletintuottaja Lantmännen
Agroenergi AB yhdistivät tilikauden aikana pelle-
tintuotantonsa alan johtavaksi pohjoismaiseksi
yhtiöksi. Järjestelyllä haetaan synergiaetuja tuo-
tannossa, markkinoinnissa ja logistiikassa ja siten
luodaan edellytyksiä pellettien kysynnän kasvulle.

Yritysvastuu parantaa vesistöjen tilaa

Vapon ympäristölupaukset ovat toteutuneet niin,
että vuonna 2014 kaikessa vesien puhdistuksessa
on käytössä alan parhaat menetelmät (BAT), auto-
maattinen vesimittaus toteutetaan joka tunti,
sekä suot tarkastetaan kahden viikon välein.
Lisäksi luonnontilaisia soita myydään tai vaihde-
taan suojelutarkoituksiin.

VR-YHTYMÄ OY

TOIMITUSJOHTAJA

Mikael Aro

HALLINTONEUVOSTON PUHEENJOHTAJA

Kari Rajamäki

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Hannu Syrjänen

HALLITUKSEN JÄSENET

Riku Aalto, Heikki Allonen, Jarmo Kilpelä,
Roberto Lencioni, Liisa Rohweder, Tuija Soanjärvi,
Maija Strandberg

TUNNUSLUKUJA		2014	2013
Liikevaihto	M€	1 367,2	1 421,2
Liikevoitto	M€	90,4	70,6
Liikevoittoprosentti	%	6,6	5,0
Taseen loppusumma	M€	1 876,8	1 808,8
Omavaraisuusaste	%	82,5	83,5
Nettovelkaantumistasaste	%	-21,6	-17,7
Oman pääoman tuotto	%	4,5	4,5
Sijoitetun pääoman tuotto	%	6,3	5,1
Henkilöstö yhteensä		9 689	10 234
Henkilöstö Suomessa		9 109	9 720
Osinkosumma	M€	100,0	0
Valtion saama osinko	M€	100,0	0
Bruttoinvestoinnit	M€	120,3	185,2

VR:n liiketoiminta-alueet ovat matkustajaliikenteestä huolehtiva VR, logistiikkaa harjoittava VR Transpoint ja infraan erikoistunut VR Track. Matkustajaliikenne koostuu VR:n harjoittamasta junaliikenteestä sekä Pohjolan Liikenteen linja-autoliikenteestä. VR:n päämarkkina-alue on Suomi, mutta tavaraliikenteessä merkittävä osa kuljetuksesta on kansainvälistä liikennettä. Liikevaihdosta yli puolet tulee rautatieliikenteestä.

Taloudellinen kehitys

Vuonna 2014 liikevaihto laski kaikissa liiketoiminnoissa. Laskua oli yhteensä 3,8 % edellisen vuoden tasosta. Liikevoitto sen sijaan nousi parantuneen kustannustehokkuuden ansiosta. Logistiikka ja Infran paransivat liikevoittoa ja Matkustajaliikenne ylsi edellisen vuoden tasolle. Vuoden 2015 liikevaihdon odotetaan yltävän enintään edellisen vuoden tasolle ja liikevoiton heikkenevän edellisen vuoden tasosta. Yhtiön rahoitusasema on edelleen vahva. Vuodelta 2014 VR jakaa osinkoa valtio-omistajalle 100 miljoonaa euroa.

VALTION OMISTUSOSUUS

100%

OMISTUKSEN STRATEGINEN INTRESSI

Raideliikenteen edistäminen ja sen toimivuuden turvaaminen

TOIMIALA

Rautatie- ja maantieliikenne sekä ratojen rakentaminen ja kunnossapito

PÄÄTOIMIPAIKAT SUOMESSA

Helsinki, Kouvola, Oulu ja Tampere

"Olemme voimakkaasti panostaneet VR-konsernin kilpailukyyn parantamiseen. Tuloksia on tullut, mutta on syytäkin."

TOIMITUSJOHTAJA
MIKAEL ARO

Investointien rahoituksen varmistaminen tuloskuntoa parantamalla ohjaa VR:n toimintaa lähivuosina. Vuonna 2014 kokonaisinvestoinnit olivat 120,3 miljoonaa euroa ja leasingsopimuksia oli 48,7 miljoonaa euroa. Investoinnit junakalustoon olivat 102,9 miljoonaa euroa. VR:n investointitaso seuraavan kymmenen vuoden aikana on yhteensä noin 1,5 miljardia euroa. Keskeiset suunnitellut junakalustoinvestoinnit ovat noin 100 miljoonaa euroa vuodessa. Muut ylläpitoinvestoinnit ovat noin 60–80 miljoonaa euroa vuodessa.

Pääosin yksiraiteinen ja häiriöherkkä rataverkko vaikuttaa junaliikenteen kehittämiseen ja sen kilpailukyyn muihin liikennöintimuotoihin nähden.

Yritysvastuu

VR:ssä vastuullisuus on integroitu osaksi konsernistrategiaa. VR:n tärkeimmät tavoitteet liittyvät kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen, uusiutuvan energian käytön lisäämiseen sekä energiatehokkuuden parantamiseen. VR on asettanut uudet viisi ympäristölupausta vuosille 2013–2020. Ympäristölupausten tueksi on luotu ympäristöohjelma, johon on kirjattu kaikille liiketoiminnoille omat toimenpiteet lupausten lunastamiseksi.

GOVERNIA OY

TOIMITUSJOHTAJA

Timo Kankuri

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Jarmo Kilpelä

HALLITUKSEN JÄSENET

Rita Linna, Ilkka Salonen, Taina Susiluoto,
Petri Vihervuori

TUNNUSLUKUJA		2014	2013
Liikevaihto	M€	99,6	124,6
Liikevoitto	M€	6,8	12,2
Liikevoittoprosentti	%	6,8	9,8
Taseen loppusumma	M€	289	473,3
Omavaraisuusaste	%	56,4	29,0
Nettovelkaantumisaste	%	28,4	168,8
Oman pääoman tuotto	%	1,6	3,5
Sijoitetun pääoman tuotto	%	2,4	4,4
Henkilöstö yhteensä		176	253
Henkilöstö Suomessa		176	253
Osinkosumma	M€	-	0,9
Valtion saama osinko	M€	-	0,9
Investoinnit	M€	18	130,6

Governia Oy on valtion kokonaan omistama erityistehtäväyhtiö, jonka tasetta käytetään aktiivisesti omistuksellisiin erityisjärjestelyihin ja yhtiön omistuksessa olevien yhtiöiden kehittämiseen. Governian merkittävimmät tytäryhtiöt ovat Kruunuasunnot Oy, Cinia Group Oy sekä Turun telakkakiinteistöt Oy. Lisäksi omistuksiin kuuluu C-Lion 1 Oy, joka on Cinia Group -konsernin tytäryhtiö ja jossa Governialla on suora 33,3 prosentin oman pääoman sijoitus. Valtio pääomitti Governiaa 20 miljoonalla eurolla loppuvuodesta 2014 merikaapelihankkeen toteutusta varten. Governia oli kertomusvuonna mukana sekä Patria Oyj:n että Gasum Oy:n omistusjärjestelyissä.

Governia myi kesäkuussa 2014 Easy Km:n koko osakekannan ALD Finland Oy:lle. Yhtiötä oli kehitetty Governian omistuksessa tuottohakuisesti ja pitkäjänteisesti. Kaupasta kirjattu myyntivoitto oli 7,5 miljoonaa euroa.

Vuoden 2014 lopussa Cinian (ent. Corenet) rakenne muutettiin konserniksi ja liiketoiminnot yhtiöitettiin tytäryhtiöihin Cinia One Oy:öön ja Cinia Cloud Oy:öön. Cinia Cloud Oy:n tytäryhtiö C-Lion 1 Oy tulee toimimaan Suomen ja Saksan

VALTION OMISTUSOSUUS

100%

ERITYISTEHTÄVÄ

Toimiminen valtion sijoitustoimintaa harjoittavana yhtiönä, jota voidaan käyttää omistuksellisiin erityisjärjestelyihin.

TOIMIALA

Sijoitustoiminta

PÄÄTOIMIPAIKAT SUOMESSA

Helsinki

"Vuosi 2014 oli Governialle erityisen aktiivinen. Olimme ketteränä toimijana mukana useassa valtio-omistajan rakennejärjestelyssä."

TOIMITUSJOHTAJA
TIMO KANKURI

välille rakennettavan merikaapelin rakennuttaja- ja omistajayhtiönä. Loppuvuodesta 2014 Cinian omistuspohja laajentui ja Governian lisäksi omistajiksi tulivat työeläkeyhtiö Ilmarinen ja finanssiryhmä OPn vakuutus- ja eläkeyhteisöt.

Governia-konsernin liikevaihto oli 99,6 (124,6) miljoonaa euroa. Liikevaihdon laskuun vaikutti pääasiassa Easy Km:n myynti. Cinia Groupin liikevaihto nousi 37,9 (35,7) miljoonaan euroon. Kruunuasuntojen liikevaihto laski 23,3 (28,7) miljoonaan euroon. Molempien yhtiöiden kannattavuus heikkeni. Easy Km:n myynti paransi Governian rahoitusasemaa ja kykyä hoitaa erityistehtäväänsä vastaisuudessa. Konsernin omavaraisuusaste nousi 56 (29) prosenttiin.

Governia osallistuu hallitustyöskentelyn kautta yritys vastuusasioiden johtamiseen ja seurantaan konsernissa. Vaikuttamisen ja johtamisen kohteina omistuksissa on eettisten toimintatapojen varmistaminen, riskienhallintajärjestelmän toiminnan ja tehokkuuden valvonta, määräysten mukaisuus sekä johdon palkitseminen ja henkilöstön hyvinvoinnin ja kehittymisen seuranta.

SOLIDIUM OY

TOIMITUSJOHTAJA

Kari Järvinen

HALLITUKSEN VT PUHEENJOHTAJA

Heikki Bergholm

HALLITUKSEN JÄSENET

Eero Heliövaara, Markku Hyvärinen,
Marketta Kokkonen, Anni Vepsäläinen

"Solidium on sitoutunut kansallisesti tärkeiden yritysten pitkäaikaiseen vastuulliseen omistamiseen."

TOIMITUSJOHTAJA
KARI JÄRVINEN

VALTION OMISTUSOSUUS

100%

ERITYISTEHTÄVÄ

Erityistehtävänä on vahvistaa ja vakauttaa kotimaista omistusta kansallisesti tärkeissä yrityksissä ja kasvattaa pitkäjänteisesti omistusten taloudellista arvoa.

TOIMIALA

Sijoitustoiminta

PÄÄTOIMIPAIKAT SUOMESSA

Helsinki

TUNNUSLUKUJA		1.7.-31.12.2014	1.7.-31.12.2013	1.7.2013-30.6.2014
Liikevaihto	M€	0,0	0,0	0,0
Liikevoitto	M€	190,5	123,9	400,3
Kauden voitto	M€	-348,5	164,5	1 449,9
Sijoitusten tuotto käyvin arvoin	%	-4,8	17,6	31,3
Saadut osingot ja pääomanpalautukset	M€	0,0	0,0	350,0
Toiminnan hallinnointikulusuhde	%	0,08	0,05	0,07
Substanssiarvo	M€	6 642,3	7 228,5	8 094,4
Oma pääoma	M€	3 965,2	4 115,3	5 400,7
Korolliset velat	M€	950,0	600,0	950,0
Omavaraisuusaste	%	80,0	86,8	83,9
Henkilöstö yhteensä		12	12	11
Henkilöstö Suomessa		12	12	11
Voitonjako*	M€	1 527	800	0
Valtion saama voitonjako*	M€	1 527	800	0

* Voitonjakoa 30.6.2014 päättyneeltä tilikaudelta maksettiin 26.8.14, 16.12.14 ja 4.3.15 yhteensä 1 527 M€.

Solidium on Suomen valtion kokonaan omistama osakeyhtiö, jonka tehtävänä on vahvistaa ja vakauttaa kotimaista omistusta kansallisesti tärkeissä yrityksissä ja kasvattaa pitkäjänteisesti omistustensa taloudellista arvoa. Solidiumin sijoitustoiminta perustuu taloudelliseen analyysiin. Solidiumin sijoitusstrategian perusta ja keskeisin tavoite on nykysalkun hyvä hoito ja sen arvon kasvattaminen. Solidiumin osakesalkussa on kaksitoista pörssilistattua yhtiötä, joissa kaikissa Solidium on vähemmistöomistajana. Yhtiöiden lukumäärä kasvoi yhdellä kun Metso jakautui osittaisjakautumisella Metsoksi ja Valmetiksi vuodenvaihteessa 2013.

Solidiumin tilikausi on 1.7.–30.6. Kuluva tilikauden ensimmäisen puoliskon aikana Rautaruukin ja SSAB:n yhdistyminen toteutui 29.7.2014. Solidium ilmoitti 29.1.2014 tukevan Rautaruukin ja SSAB:n yhdistymistä. Järjestelyn toteuduttua Solidiumista tuli yhdistyneen yhtiön suurin osakkeenomistaja 16,8 prosentoin omistuosuudella ja toiseksi suurin omistaja äänimäärällä mitattuna 10,0 prosentoin äänimäärällä.

Kalenterivuoden aikana Solidium osti osakkeita noin 42 miljoonalla eurolla. Helmikuussa se osti Outokummun osakkeita ThyssenKruppilta noin 9 miljoonalla eurolla. Solidiumin omistuosuus Outokummusta nousi 21,8 prosentista 29,9

prosenttiin. Solidium osti Outotecin osakkeita kalenterivuoden aikana noin 11 miljoonalla eurolla. Ostojen seurauksena Solidiumin omistusosuus nousi Outotecissä 10,0 prosentista 11 prosenttiin. Solidium osti Metson osakkeita kesäkuussa 2014 noin 42 miljoonalla eurolla. Tämän seurauksena Solidiumin omistusosuus nousi 11,2 prosentista 11,7 prosenttiin.

Solidium osallistui maaliskuussa Outokummun merkintäoikeusantiin noin 199 miljoonalla eurolla omistusosuutensa mukaisesti.

Solidium myi osakkeita kalenterivuoden 2014 aikana noin 996 miljoonalla eurolla.

Solidium myi helmikuussa 2014 Sammon A-osakkeita ja Sammon A-osakkeisiin liittyvän joukkovelkakirjalainan markkinoille. Se myi 2,3 prosenttia Sammon liikkeelle lasketuista osakkeista. Osakkeiden myyntihinta oli 449 miljoonaa euroa ja joukkovelkakirjalainan määrä oli 350 miljoonaa euroa.

Se myi marraskuussa 2,3 prosenttia Telia-Soneran liikkeelle lasketuista osakkeista markkinoille. Solidiumin omistusosuus laski 10,1 prosentista 7,8 prosenttiin. Myyntituloja Solidium sai noin 547 miljoonaa euroa.

Kalenterivuoden 2015 puolella Solidium on ostanut lisää Outotecin osakkeita 17 miljoonalla eurolla ja Metson osakkeita 27 miljoonalla eurolla. Ostojen seurauksena Solidiumin omistusosuus Outotecissä on 12,8 prosenttia ja Metsossa 12,3 prosenttia.

Solidium myi helmikuussa 2015 TeliaSoneran osakkeita yhteensä 1 069 miljoonalla eurolla. Myynnin seurauksena sen omistusosuus Telia-Sonerasta laski 3,2 prosenttiin. Solidium myi Outokummun osakkeita helmikuussa 2015 yhteensä 95 miljoonalla eurolla. Solidiumin omistusosuus yhtiöstä laski 26,2 prosenttiin.

Talvivaaran operatiivinen tytäryhtiö Talvivaara Sotkamo haettiin konkurssiin 6.11.2014.

Puolivuotiskaudella Solidium maksoi voitonjakoa valtiolle 1 087 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi yhtiö maksoi maaliskuussa 2015 voitonjakoa valtiolle 440 miljoonaa euroa.

Viime tilikauden tillipäätöksessä kirjattiin 805 miljoonan euron arvonalentumispalautuminen Outokummun ja Rautaruukin osakkeista. Talvivaaran osakkeista kirjattiin 23 miljoonan euron arvonalentuminen. Puolivuotiskatsauksessa

31.12.2014 kirjattiin yhteismäärältään 500 miljoonan euron suuruinen arvonalentuminen, josta 320 miljoonaa euroa liittyy Outokummun osakkeisiin, 157 miljoonaa euroa SSAB:n osakkeisiin ja 22 miljoonaa euroa Talvivaaran osakkeisiin.

Solidium sijoitussalkun jakauma 31.12.2014

KAIKKI SIOITUKSET YHTEENSÄ	Euroa	Paino %
Elisa	379 870 610	5 %
Kemira	255 982 820	3 %
Metso	435 579 195	5 %
Outokumpu	593 012 928	7 %
Outotec	88 334 040	1 %
Sampo	2 587 638 715	32 %
SSAB	414 226 359	5 %
SSAB A	126 738 888	
SSAB B	287 487 471	
Stora Enso	724 287 439	9 %
Stora Enso A	415 857 609	
Stora Enso R	308 429 830	
Talvivaara	9 645 369	0 %
TeliaSonera	1 796 869 012	22 %
Tieto	159 505 641	2 %
Valmet	170 625 833	2 %
Osakesijoitukset yhteensä	7 615 577 961	94 %
Rahamarkkinasijoitukset	482 560 237	6 %
Kaikki sijoitukset yhteensä	8 098 138 198	100 %

OSAKESIOITUKSET YHTEENSÄ	Euroa	Paino %
Elisa	379 870 610	5 %
Kemira	255 982 820	3 %
Metso	435 579 195	6 %
Outokumpu	593 012 928	8 %
Outotec	88 334 040	1 %
Sampo	2 587 638 715	34 %
SSAB	414 226 359	5 %
SSAB A	126 738 888	
SSAB B	287 487 471	
Stora Enso	724 287 439	10 %
Stora Enso A	415 857 609	
Stora Enso R	308 429 830	
Talvivaara	9 645 369	0 %
TeliaSonera	1 796 869 012	24 %
Tieto	159 505 641	2 %
Valmet	170 625 833	2 %
Osakesijoitukset yhteensä	7 615 577 961	100 %

Osakesijoitusten osuus Solidiumin sijoitussalkusta oli noin 94 prosenttia katsauskauden päättyessä 31.12.2014. Osakesijoituksissa suurin paino on

Sammolla, jonka osuus koko salkusta oli 32 prosenttia. Solidiumin salkussa Sammon ja TeliaSoneran painot ovat merkittävät.

Solidiumin rahamarkkinasijoitukset olivat 483 miljoonaa euroa 31.12.2014 (30.6.2014: 1 116 miljoonaa euroa). Rahamarkkinasijoitusten määrään vaikuttivat katsauskaudella voitonjako, veron maksu sekä TeliaSoneran osakkeiden myynti.

Solidiumin salkun kokonaistuotto jäi painorajoitettuna OMX Helsinki Cap GI-tuottoindeksiin kokonaistuotosta sekä katsauskaudella että viimeisen 12 kuukauden aikana.

Sijoitusten tuotto

	1.7.2014– 31.12.14	1.1.2014– 31.12.14
Osakesalkun kokonaistuotto	-5,2 %	7,1 %
Rahamarkkinasijoitukset	0,1 %	0,3 %
Sijoitusten tuotto	-4,8 %	6,2 %
OMX Helsinki Cap GI-tuottoindeksi	2,0 %	10,6 %

Solidiumin painoarvoltaan (31.12.2014) toiseksi suurimman yhtiön TeliaSoneran tuotto jäi negatiiviseksi ja alle vertailuindeksin tuoton, mikä laski osaltaan koko Solidiumin salkun tuottoa. Outokummun suurta prosenttia selittää alhainen lähtötaso. Solidiumin salkun tuotto jäi alle vertailuindeksin tuoton.

Osakkeiden tuotot, 1.1.-31.12.2014

Outokumpu	108 %
Valmet*	57 %
Tieto	38 %
Elisa	25 %
Sampo	13 %
SSAB	10 %
Metso	6 %
Stora Enso	6 %
TeliaSonera	-6 %
Kemira	-15 %
Outotec	-41 %
Talvivaara	-60 %

* Valmet 2.1.2014 lähtien

Solidiumin osakesalkun osinkotuotto yhtiöiden vuoden 2014 lopun kursseilla ja tilipäätöstiedoissa esitetyillä osinkoehdotuksilla laskettuna on 5,5 prosenttia ja osinkosuhde 108 prosenttia. Vastavalla tavalla laskettu Helsingin pörssin osinkotuotto on 4,7 prosenttia ja osinkosuhde 79 prosenttia.

SUOMEN ERILLISVERKOT OY

TOIMITUSJOHTAJA

Timo Lehtimäki

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

Jarmo Väisänen

HALLITUKSEN JÄSENET

Lea Jokinen, Ilkka Korkiamäki, Harri Martikainen, Sohvi Rajamäki, Esa Rautalinko, Elina Selinheimo

TUNNUSLUKUJA		2014	2013
Liikevaihto	M€	40,9	38,5
Liikevoitto	M€	0,2	-0,8
Liikevoittoprosentti	%	0,6	-2,1
Taseen loppusumma	M€	138,4	135,6
Omavaraisuusaste	%	85,0	85,7
Nettovelkaantumisaste	%	-12,9	-18,5
Oman pääoman tuotto	%	0,4	-0,4
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-0,1	-0,6
Henkilöstö yhteensä		117	110
Henkilöstö Suomessa		117	110
Osinkosumma	M€	-	-
Valtion saama osinko	M€	-	-
Investoinnit	M€	7,1	11,9

Suomen Erillisverkot -konserni on valtion erityis-tehtävayhtiö, jonka tehtävänä on turvata yhteis-kuntamme kriittistä johtamista ja tietoyhteiskun-nan palveluja kaikissa olosuhteissa. Konsernin emoyhtiö Suomen Erillisverkot Oy on voittoa tavoittelematon yhtiö. Konserniin kuuluu lisäksi tytäryhtiöt Suomen Virveverkko Oy, Virve tuot-teet ja palvelut Oy, Suomen Turvallisuusverkko Oy sekä Leijonaverkot Oy. Yhtiö on panostanut merkittävästi vuonna 2014 turvallisiin ja toimin-tavarmoihin tietoliikenneverkkoihin ja kehittänyt toimintaansa kohti turvallisuustoimijoiden tule-vaisuuden tarpeita.

Turvallisuusverkkotoimintaan valmistautuminen leimasi vuotta

Vuonna 2014 konsernin toiminnassa korostui turvallisuusverkon liikkeenluovutuksen valmiste-lutyöt. Turvallisuusverkkolaki hyväksyttiin joulu-kuussa 2014 ja julkisen hallinnon turvallisuus-verkkotoimintaan liittyvät verkko- ja infrastruk-tuuripalvelut ja niihin liittyvä palvelutuotanto siirtyi vuoden 2015 alussa Suomen Turvallisuus-verkko Oy:lle.

VALTION OMISTUSOSUUS

100%

ERITYISTEHTÄVÄ

Erityistehtävänä on julkisen hallinnon viranomaisten käytössä olevien ja yhteiskunnan turvallisuuden varmistamiseen liittyvien tietoliikenneverkkojen sekä muiden turvaverkkojen rakentaminen ja operointi sekä niihin liittyvien palveluiden toimittaminen ja konsultointi

TOIMIALA

Tietoliikenneverkkojen operointi

PÄÄTOIMIPAIKAT SUOMESSA

Helsinki

"Aiemmin keskityimme voimakkaasti erilaisiin kriisi-tilanteisiin ja viranomais-toimintaan, jatkossa mukana on myös laajemmin yhteiskunta."

TOIMITUSJOHTAJA
TIMO LEHTIMÄKI

Turvallisuusverkkotoimintaan valmistautu-minen vaikutti myös konsernin taloudelliseen tulokseen, koska liikevaihtoa toiminnasta alkaa kertyä vasta vuonna 2015. Liikevaihto kasvoi kui-tenkin 6,3 prosenttia ja päättyi 40 (38) miljoonaan euroon. Konsernin liikevoitto nousi 0,2 (-0,8) mil-joonaan euroon. Liikevaihdon kasvuun vaikutti lähinnä Tuotteet ja palvelut sekä teletoitimitat -liiketoimintojen hyvä kehitys.

Turvalliset ja toimintavarmat tietoliikenne-palvelut ovat tärkeä osa yritysvastuuta

Tietoliikennepalveluiden turvallisuus ja toiminta-varmuus on Erillisverkkojen yritys vastuun olennai-simpia asioita. Tietoyhteiskunnan turvallisuuteen liittyvät haasteet tulevat korostamaan tätä näkö-kulmaa myös tulevaisuudessa. Yritysvastuuriskien tunnistaminen ja hallinta korostuvat siten myös vastaisuudessa. Yritysvastuun johtaminen perustuu Suomen Erillisverkkojen strategiaan ja arvoihin. Vastuullinen ja motivoitunut henkilöstö on myös yksi vastuullisuuden pääteemoista. Ympäristövai-kutusten vähentämisessä korostuu energiatehok-kuuden parantaminen etenkin konesalien osalta.

Tämän vuosikertomuksen tiedot perustuvat julkisesti saatavilla olevaan aineistoon. Vuosikertomukseen on pyritty valitsemaan omistajaohjausosaston näkemyksen mukaisesti oleelliset asiat valtion osakesalkusta ja yhtiöistä. Omistajaohjausosasto analysoi yhtiöitä itsenäisesti ja ylläpitää omaa näkemystä kunkin yhtiön tilanteesta. Ana-

lyysityössä käytetään Valuatum Oy:n yritysanalyysijärjestelmää. Esitetyt tunnusluvut ovat omistajaohjausosaston laskemia alla esitettyjen laskenta-kaavojen mukaisesti. Tunnusluvut saattavat poiketa yhtiöiden laskemista tunnusluvuista. Erot johtuvat muun muassa siitä, mitä eriä kulloinkin sisällytetään yhtiön vertailukelpoiseen voittoon.

$$\text{Liikevoitto-\%} = \frac{\text{liikevoitto}}{\text{liikevaihto}} \times 100$$

$$\text{Omavaraisuusaste, \%} = \frac{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$$

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto, \%} = \frac{\text{voitto ennen veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{sijoitettu pääoma keskimäärin}} \times 100$$

$$\text{Oman pääoman tuotto, \%} = \frac{\text{nettotulos}}{\text{oma pääoma (tilikauden keskiarvo)}} \times 100$$

$$\text{Nettovelkaantumisaste, \%} = \frac{\text{korolliset nettovelat}}{\text{oma pääoma}} \times 100$$

$$\text{Osinkotuotto, \%} = \frac{\text{osinko/osake}}{\text{osakekurssi}} \times 100$$

$$\text{Osinkosuhde, \%} = \frac{\text{osinko/osake}}{\text{nettotulos/osake}} \times 100$$

Tuotot

Compound aggregate growth rate

$$\text{CAGR} = \left(\frac{KA_{t+n} + \sum \text{kassavirrat}_{n...t}}{KA_t} \right)^{1/n} - 1$$

missä,

KA= valtion osuus oman pääoman kirja-arvosta

Salkun tuotto

$$\text{Päivätuotto } d = \frac{MA_e - MA_b - C}{MA_b}$$

$$\text{Kumulatiivinen tuotto} = ((1+d_1) \times (1+d_2) \times (1+d_3) \dots (1+d_t) - 1)$$

missä,

MA_e = salkun markkina-arvo päivän lopussa

MA_b = salkun markkina-arvo edellisen päivän lopussa

C = kassavirrat päivän aikana

31.12.2014

PÖRSSIYHTIÖT	Omistajaohjaus	Ryhmä	Valtion omistus	Omistuksen alaraja
Elisa Oyj	Solidium Oy	1a	10,0 %	0,0 %
Finnair Oyj	VNK	1b	55,8 %	50,1 %
Fortum Oyj	VNK	1b	50,8 %	50,1 %
Kemira Oyj	Solidium Oy	1a	16,7 %	0,0 %
Metso Oyj	Solidium Oy	1a	11,7 %	0,0 %
Neste Oil Oyj	VNK	1b	50,1 %	50,1 %
Outokumpu Oyj	Solidium Oy	1a	26,2 %	0,0 %
Outotec Oyj	Solidium Oy	1a	11,0 %	0,0 %
Sampo Oyj	Solidium Oy	1a	11,9 %	0,0 %
SSAB	Solidium Oy	1a	17,1 %	0,0 %
Stora Enso Oyj	Solidium Oy	1a	12,3 %	0,0 %
Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj	Solidium Oy	1a	15,2 %	0,0 %
Telia Sonera Oyj	Solidium Oy	1a	7,8 %	0,0 %
Tieto Oyj	Solidium Oy	1a	10,1 %	0,0 %
Valmet Oyj	Solidium Oy	1a	11,1 %	0,0 %
Yhteensä (lkm)		15		

NOTEERAAMATTOMAT KAUPALLISESTI TOIMIVAT YHTIÖT

Altia Oyj	VNK	1a	100,0 %	0,0 %
Arctia Shipping Oy	VNK	1b	100,0 %	100,0 %
Art and Design City Helsinki Oy Ab	VNK	1a	35,2 %	0,0 %
Boreal Kasvinjalostus Oy	VNK	1b	60,8 %	50,1 %
Ekokem Oyj	VNK	1a	34,1 %	0,0 %
Fingrid Oyj	VM	1b	53,1 % *	0,0 %
Gasum Oy	VNK	1b	75,0 % **	0,0 %
Itella Oyj	VNK	1a	100,0 %	100,0 %
Kemijoki Oy	VNK	1a	50,1 %	50,1 %
Leijona Catering Oy	VNK	1b	100,0 %	100,0 %
Meritaito Oy	VNK	1b	100,0 %	100,0 %
Motiva Oy	VNK	1b	100,0 %	100,0 %
Nordic Morning Oyj	VNK	1a	100,0 %	0,0 %
Patria Oyj	VNK	1b	90,4 %	50,1 %
Raskone Oy	VNK	1a	85,0 %	0,0 %
Suomen Lauttaliikenne Oy	VNK	1b	100,0 %	100,0 %
Suomen Rahapaja Oy	VNK	1b	100,0 %	50,1 %
Suomen Siemenperunakeskus Oy	VNK	1b	22,0 %	0,0 %
Suomen Viljava Oy	VNK	1b	100,0 %	100,0 %
Vapo Oy	VNK	1b	50,1 %	50,1 %
VR-Yhtymä Oy	VNK	1b	100,0 %	100,0 %
Yhteensä (lkm)		21		
Kaupallisesti toimivat yhteensä		36		

ERITYISTEHTÄVIÄ HOITAVAT YHTIÖT	Omistajaohjaus	Ryhmä	Valtion omistus	Omistuksen alaraja
Aalto-yliopistokiinteistöt Oy	VM	2	33,3 %	..
A-Kruunu Oy	YM	2	100,0 %	100,0 %
Alko Oy	STM	2	100,0 %	100,0 %
OHY Arsenal Oy ¹⁾	VM	2	100,0 %	0,0 %
CSC-Tieteen tietotekniikan keskus Oy	OKM	2	100,0 %	100,0 %
Finavia Oyj	LVM	2	100,0 %	100,0 %
Finnpilot Pilotage Oy	LVM	2	100,0 %	100,0 %
Finnvera Oyj	TEM	2	100,0 %	100,0 %
Gasonia Oy	VNK	2	99,0 %	0,0 %
Governia Oy	VNK	2	100,0 %	100,0 %
Hansel Oy	VM	2	100,0 %	100,0 %
HAUS Kehittämiskeskus Oy	VM	2	100,0 %	100,0 %
Helsingin yliopistokiinteistöt Oy	VM	2	33,3 %	..
Hevosopisto Oy	OKM	2	25,0 %	0,0 %
Kuntarahoitus Oyj	YM	2	16,0 %	0,0 %
Solidium Oy	VNK	2	100,0 %	100,0 %
Suomen Erillisverkot Oy	VNK	2	100,0 %	100,0 %
Suomen Ilmailuopisto Oy	OKM	2	49,5 %	0,0 %
Suomen Teollisuussijoitus Oy	TEM	2	100,0 %	100,0 %
Suomen yliopistokiinteistöt Oy	VM	2	33,3 %	..
Teollisen yhteistyön rahasto Oy (Finnfund)	UM	2	90,4 %	50,1 %
Tietokarhu Oy	VM	2	20,0 ²⁾ %	50,1 %
Veikkaus Oy	OKM	2	100,0 %	100,0 %
Yleisradio Oy	LVM	2	100,0 %	100,0 %
Yrityspankki Skop Oyj ³⁾	VM	2	95,2 %	0,0 %
Yhteensä (lkm)		25		
Kaikki yhteensä (lkm)		61		

* Valtion osuus äänistä 70,9 %

** 48,5 % Gasonia Oy (valtion täysin omistama erityistehtäväyhtiö), 26,5 % huoltovarmuuskeskus ja Suomen valtio 1 K-osake

1) Selvitystilassa, 21,05 % omistusta Valtion vakuusrahaston kautta

2) Valtion osuus äänistä 80 %

3) Selvitystilassa, omistus Valtion vakuusrahaston (52,9 %) ja valtion määräysvalta-yhtiöiden (42,3 %) kautta

LVM = Liikenne- ja viestintäministeriö

OKM = Opetus- ja kulttuuriministeriö

STM = Sosiaali- ja terveysministeriö

TEM = Työ- ja elinkeinoministeriö

UM = Ulkoasiainministeriö

VM = Valtiovarainministeriö

VNK = Valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosasto

YM = Ympäristöministeriö

Yhtiöryhmä 1 a: Valtiolla on omistajana ainoastaan tai lähes yksinomaan vahva sijoittajaintressi. Omistajaohjausta järjestettäessä on otettava huomioon valtion omistussuuteen liittyvä määräys- tai vaikutusvalta sekä siihen liittyvät omistajan riski ja omistukseen perustuva osallistuminen yhtiön päätöksentekoon.

Yhtiöryhmä 1 b: Vahvan sijoittajaintressin lisäksi yhtiöön liittyy strategisia intressejä, joiden vuoksi valtion on syytä pysyä toistaiseksi vahvana omistajana tai turvata muulla tavoin kyseiset strategiset intressit, jos omistussuutta pienennetään tai omistuksesta luovutaan.

Yhtiöryhmä 2: Valtiolla on omistajana sääntelyyn tai viranomaistehtäviin liittyvä erityisintressi: yhtiöllä on valtion määrittelemä elinkeino-, yhteiskunta- tai muu poliittinen tehtävä taikka jokin muu erityisrooli.

Snellmaninkatu 1, Helsinki
PL 23, 00023 Valtioneuvosto
p. 0295 16001
f. 09 1602 2165
julkaisut@vnk.fi
www.vnk.fi/julkaisut